

สาร

เอกสารวัฒนธรรม

ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๒

ISSN 0859-8665

- พระพุทธรูปสำคัญ
- พัฒนาการทางประวัติศาสตร์เมือง
- ชื่อขำนามเมืองตำบลกำโลน
- หนังสือ สวรรณศิลป์
- น้ำท่วมจังหวัดนครศรีธรรมราช

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

อุทกuebปสีมาหลวงปู่ทวด

ริมฝั่งน้ำซึ่งอยู่ห่างจากสะพานข้ามคลองไปทางทิศตะวันออกจะมีศาลาจุฑารมูขทรงไทยสร้างขึ้นมาอย่างสวยงามโดดเด่นอยู่บนยกพื้นสูงและมีน้ำล้อมรอบสร้างติดกับวัดท่าแพหลังหนึ่งตั้งอยู่

ศาลาลงนี้ พลโทปริชา สุวัฒน์ศรี แม่ทัพภาคที่ ๔ พร้อมด้วยผู้ร่วมบุญกุศลทุกฝ่ายได้สละทรัพย์และแรงกายสร้างขึ้นมา แล้วเสร็จเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๔๒ เพื่อเป็นสังฆานุสติสถาน ซึ่งครั้งหนึ่ง ณ ดินแดนพื้นน้ำตรงนี้เคยเป็นที่ประกอบสังฆกรรมของบุคคลสำคัญมาแล้วครั้งหนึ่งจากบันทึกได้กล่าวไว้ว่า

ที่บ้านเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลติลหวง อำเภอสตึงพระ จังหวัดบรา ในสมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีอยู่ มีสามีภรรยาชื่อ นายหนู นางจัน ทั้งคู่มีฐานะยากจนแต่ปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีเสมอมา เมื่อวันศุกร์ เดือน ๔ ปีมะโรง พ.ศ.๒๑๒๕ นางจันได้คลอดบุตรชายชื่อ เด็กชายปู่ เมื่ออายุได้ ๗ ขวบ บิดาได้นำไปฝากไว้กับท่านที่วัดติลหวง จนอายุได้ ๑๕ ปี จึงบวชเป็นสามเณร และได้ไปเรียนต่อที่วัดสีกุย จนจบชั้นมูล แล้วจึงได้เดินทางไปศึกษาต่อที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จนกระทั่งอายุครบจึงได้อุปสมบทเป็นภิกษุอุปสมบทของหลวงปู่ทวดในสมัยนั้นได้กระทำกลางน้ำในบริเวณที่ตั้งศาลาอยู่ปัจจุบันนี้ อดีตบริเวณนี้เคยเป็นพื้นที่น้ำท่วมขัง กว้าง แต่เดิมนั้นดินชั้นบนจึงนํ้างอกล้นไปทำให้

อุปสมบทในครั้งนี้เรียกว่า **อุทกuebปสีมา** คือ สมมุติสีมาที่กระทำกลางน้ำโดยใช้เรือ ๔ ลำ ขนานกันไม่ให้เคลื่อนที่แล้วพระสงฆ์ประกอบพิธีกรรมในเรือนั้น (อุทกuebป หมายถึง กวักน้ำสาดไปไม่ถึงฝั่ง) แล้วสีมาสังกระ คือ สีมาซ้อนสีมา จะเป็นโมฆะ บวชพระไม่ได้ แต่ภายหลังนิยม เรียกว่า **อุทกสีมา** เนื่องจากเวลานั้นน้ำท่วมขังไม่มี (วัดท่าแพ อยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๐ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ.๒๔๔๐ ธรรมยุติกนิกาย)

หลวงปู่ทวดอุปสมบทในครั้งนี้ มีพระมหาปิยทัตติเป็นพระอุปัชฌาย์ ได้รับอาษาว่า สามิโก ต่อมาจึงได้อาศัยเรือชาวบ้านเดินทางไปศึกษาต่อที่กรุงศรีอยุธยา เมื่อเรือไปถึงปากน้ำชุมพรเกิดคลื่นลมแรง อาหารและน้ำจืดก็หมดลง พวกชาวเรือคิดว่าเกิดอาเพศเพราะท่าน จึงนิมนต์ท่านลงที่เกาะ ท่านก็หย่อนเท้าลงจุ่มน้ำทะเล เป็นที่อัศจรรย์น้ำทะเลบริเวณนั้นกลายเป็นน้ำจืดให้ดื่มกินกันได้

ปัจจุบันนี้ทุกคนจะรู้จักท่านในนาม "**หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด**"

นะมา โสภางค์ : ภาพ, พจน

คำว่า "ความมืด"

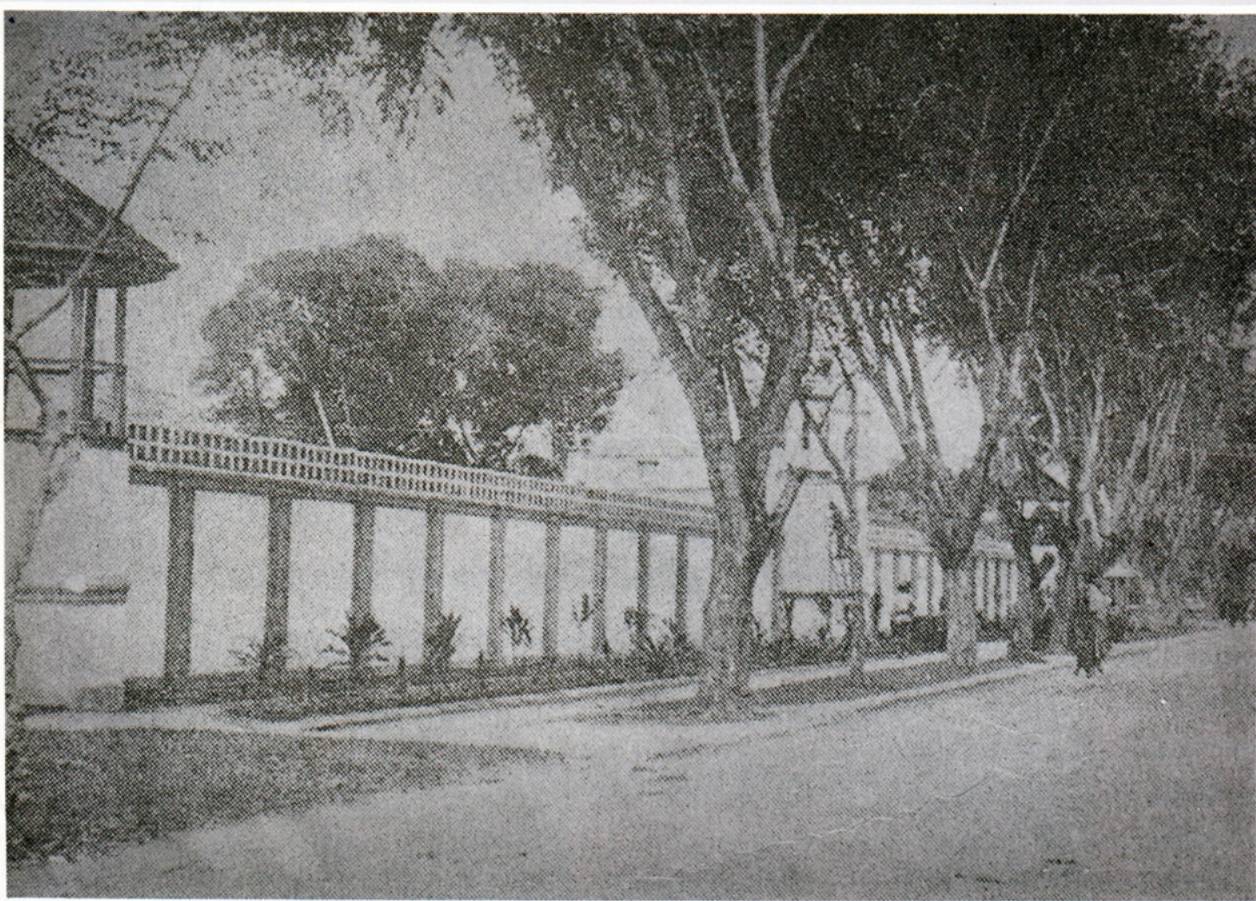
ที่นี้เกี่ยวกับ "ความมืด" ความมืดใน
ภาษาคนธรรมดาหมายถึง มืดจนมองด้วยตา
ไม่เห็น มันมืดเหลือเกินนี้เรียกว่า ความมืด
ภาษาคน

ส่วนความมืดในภาษาธรรมะนั้นหมายถึง
อวิชชา ความโง่ ความหลง โมหะ นั้นแหละ
คือความมืด จับตัวไปนั่งอยู่กลางแดดมัน
ก็ยังมีตอยุ่ นั่นเอง, เพราะมันมืดด้วยอวิชชา
มืดด้วยโมหะ, ความมืดภาษาคนกับความมืด
ภาษาธรรมต่างกันอย่างนี้

ภาษาคน-ภาษาธรรม

พุทธทาสภิกขุ

นะมา โสภางค์

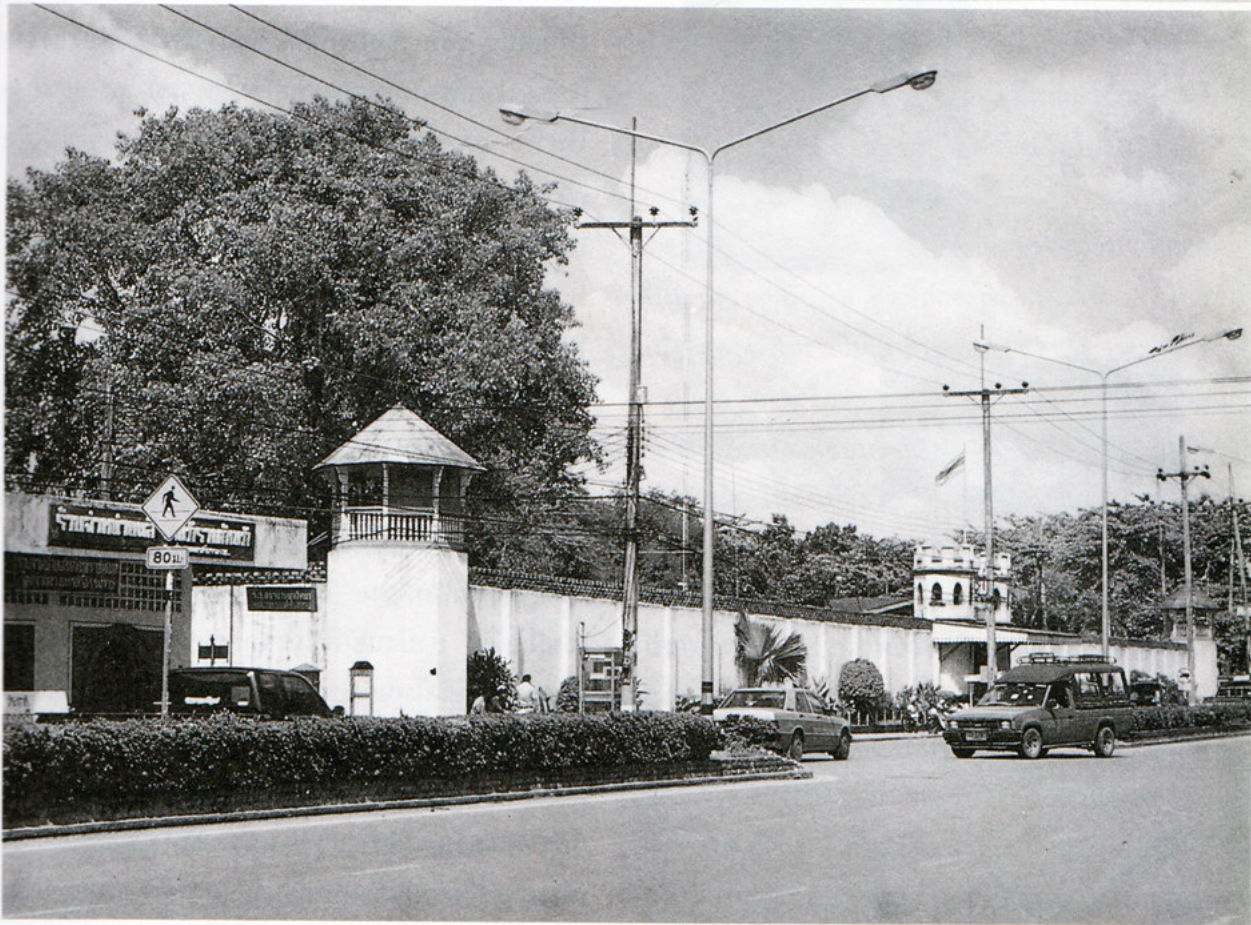

เรือนจำจังหวัดนครคีรีธรรมาช เมื่อ พ.ศ.๒๔๗๗

บัญชารภาพ

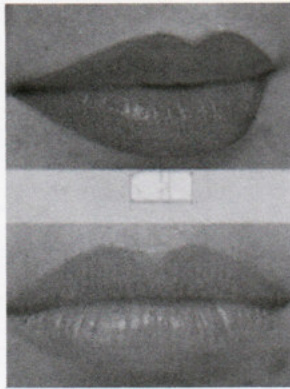
คุกกลางเมืองนคร

เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ปี ๒๕๔๒

ปากเป็นเอก

พระธรรมกิตติวงศ์

ปากเป็นอวัยวะที่สำคัญส่วนหนึ่งของร่างกายที่ธรรมชาติสร้างไว้สำหรับทำประโยชน์ให้แก่เจ้าของดังที่รู้ๆ กันอยู่ แต่ก็มีเหมือนกันที่ปากคนเราเป็นต้นเหตุนำความเดือดร้อนมาให้แก่เจ้าของและตัวปากเอง ประเภทเจ็บเพราะปากนั่นแหละ และปากนี้เป็นต้นเหตุให้เกิดคำพังเพยมากมาย เช่น "ปากเป็นเอก" "ปากปราศรัยใจเชือดคอ" "พูดดีเป็นศรีแก่ปาก" "ปากร้ายใจดี" "ปากหวานกันเปรี้ยว" ฯลฯ ซึ่งแสดงว่าในเรื่องต่างๆ ของมนุษย์นั้นดูเหมือนว่าปากจะเป็นตัวเอกอยู่ตลอดเวลา เป็นเอกทั้งในเรื่องดี และเรื่องร้าย

เป็นเอกในเรื่องดี เช่น ปากที่พูดหวานชวนเพราะ ฟังแล้วเป็นเสน่ห์จับใจผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังเกิดความ เป็นมิตร เกิดเมตตาเอ็นดู ปากประเภทนี้เรียกว่า ปากเสน่ห์ หรือปากมหานิยม ส่วนที่เป็นเอกในเรื่องร้าย ก็เช่น ปากที่ชอบหาเรื่อง พูดโกหกพกลม พูดเหลวไหล ไร้สาระ พูดหยาบคาย ฟังแล้วระคายเคืองหู ทำให้เกิดความ ร้อนหูร้อนใจผู้ฟัง ไม่อยากมีใครอยากฟังปาก ประเภทนี้เรียกว่า "ปากเหม็น" บ้าง "ปากเสีย" บ้าง

เอาเถอะ ถึงจะเป็นปากประเภทใด มันก็ปากของเรา เราสามารถบังคับควบคุมมันได้ แก่ไข่มันได้ มิใช่จะบังคับหรือเปลี่ยนแปลงจากร้ายให้กลายเป็นดีไม่ได้

การใช้ปากคือการพูดออกมาเป็นสำเนียงภาษา ให้คนอื่นได้ยินสำเนียงพูดนี้แหละจะบ่งบอกได้ว่าปากนั้นอยู่ในประเภทไหน ดีหรือร้าย นอกจากจะบ่งบอกเช่นนี้แล้ว ยังบ่งบอกไปถึงสกุลรุนชาติพื้นเพเดิมของผู้พูดว่าสูงต่ำแคไหนด้วย ดังคำพังเพยที่ว่า "สำเนียงบอกภาษา กิริยาบอกสกุล" นั้นแหละ

การพูดเพราะพูดดี เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา แต่ก็มีข้อยกเว้นสำหรับบางคนอาจจะไม่ชอบการพูดเพราะๆ ก็ได้ ตรงข้ามบางคนอาจพูดไม่เพราะ แต่เป็นที่ถูกใจของคนบางคนก็ได้ ในข้อนี้ท่านวางหลักไว้เป็นเกณฑ์ตัดสินว่า พูดอย่างไร จึงจะจัดว่าพูดดี คือ ท่านบอกว่าพูดดีนั้นต้องได้ลักษณะ ๒ ประการคือ

๑. พูดถูกใจ
๒. พูดถูกธรรม

พูดถูกใจ คือจะเป็นคำพูดเพราะ ไม่เพราะ จริง ไม่จริงก็ตาม ขอให้คนฟังพอใจเป็นใช้ได้ ใครพูดถูกใจ เก่ง คนส่วนมากก็นิยม ว่าเป็นนักพูดที่ดีได้คนหนึ่ง ส่วนการ พูดถูกธรรม คือคำพูดนั้นเป็นเรื่องจริง ถูกต้อง มีประโยชน์ต่อผู้ฟัง แต่อาจจะถูกใจคนฟังบ้าง ไม่ถูกใจบ้าง เพราะหูบ้างไม่เพราะหูบ้าง คนพูด ถูกธรรม คนนิยมน้อยกว่าคนพูดถูกใจ บางครั้ง คนเกลียดเอาเสียอีก หาว่าพูดเรื่องจริงๆ ทั้งๆ ที่ก็ชอบ ความจริงด้วยกันทุกคนนี้แหละ แต่พอมีใครมาพูด เรื่องจริงของตัวเข้า กลับไม่ชอบคนพูดเสียแล้ว แปลก แท้ที่เดียวมนุษย์เรา

คนที่พูดได้ลักษณะทั้ง ๒ นี้คือ ทั้งถูกใจ ทั้ง ถูกธรรม คนนั้นจัดเป็นยอดนักพูด หากได้ลักษณะเดียว ในสองอย่าง จัดว่าเป็นนักพูดดีเฉยๆ

ในสองอย่างนี้ พูดถูกใจนั้น ดูเหมือนว่าจะพูด ได้ง่ายกว่าพูดถูกธรรม ใครชอบยอ ยอเข้าไป ใครชอบสวย ชมว่าสวยเข้าไป ใครชอบเล่นอะไร คุยแต่ เรื่องที่เขาดนัด คนฟังหน้าบานเป็นกระดังงาเขียว นี่พูด ถูกใจ แต่สำหรับบางคน อาจลำบากใจที่จะต้องฝันพูด ให้ถูกใจเขาเพราะพูดเพราะไม่เป็น พูดชมใครไม่เป็น บางทีพูดไปเขาหาว่าประชดเสียอีก มันลำบากอยู่ ส่วน พูดถูกธรรมนั้น พูดยาก พูดไม่ดูตาม้าตาเรือก็ให้โทษ เหมือนกัน พูดไม่ถูกกาลเทศะ บางทีก็ทำให้คนพูด เดือดร้อนได้

แนวปฏิบัติในการพูดนี้ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า ทรงเป็นอัจฉริยะจริงๆ หากผู้ใดเสมอเหมือนได้ยาก พระดำรัสของพระองค์ทุกคำทุกประโยคส่วนมากจะถูก จารึกเป็นหลักฐาน และเล่าเรียนสืบต่อกันมาจนถึง ทุกวันนี้ พระองค์มีแนวปฏิบัติสำหรับพระองค์ทั้งที่ พระองค์ตรัสไว้ว่า

๑. วาจาใด ไม่จริง ไม่แท้ ไม่ประกอบด้วย ประโยชน์ทั้งไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของคนอื่น

ตถาคตจะไม่พูดวาจานั้น (คำพูดที่ไม่ถูกธรรม ไม่ถูกใจ ทรงเว้นเสีย ไม่ตรัสเด็ดขาด)

๒. วาจาใด จริงแท้ แต่ไม่ประกอบด้วย ประโยชน์ ทั้งไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของคนอื่น ตถาคตย่อมรู้จักกาละเทศะในอันที่จะพูดวาจานั้น (คำพูดที่ถูกธรรมแต่ไม่เกิดประโยชน์แก่ผู้ฟัง และไม่ถูก ใจผู้ฟังด้วย ทรงเลือกเวลาและสถานที่ก่อนจะตรัส)

๓. วาจาใด จริงแท้ ประกอบด้วยประโยชน์แต่ ไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของคนอื่น ตถาคตย่อมรู้จัก กาละเทศะในอันที่จะพูดวาจานั้น (คำพูดที่ถูกธรรม แต่ ไม่ถูกใจ ทรงเลือกเวลาและสถานที่ก่อนจะตรัส)

๔. วาจาใด ไม่จริง ไม่แท้ ไม่ประกอบด้วย ประโยชน์ แม้จะเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนอื่น ตถาคตก็จะไม่พูดวาจานั้น (คำพูดที่ไม่ถูกธรรม แม้จะ ถูกใจ ก็ไม่ตรัสเด็ดขาด เพราะไม่เกิดประโยชน์)

๕. วาจาใด แม้จริง แท้ แต่ไม่ประกอบด้วย ประโยชน์ แม้จะเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของผู้อื่น ตถาคต ก็ไม่ตรัสวาจานั้น (คำพูดที่ถูกธรรม แต่ไม่เป็นประโยชน์ แม้จะถูกใจ ก็ทรงเว้นเสียไม่ตรัส)

๖. วาจาใด จริงแท้ ประกอบด้วยประโยชน์ ทั้งเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนอื่น ตถาคตย่อมรู้จัก กาละเทศะในอันที่จะใช้วาจานั้น (คำพูดแม้ถูกธรรม และถูกใจ ก็ทรงเลือกเวลาและสถานที่ก่อนจะตรัส เพื่อป้องกันการพูดมาก)

แบบฉบับของนักพูดที่ดีชั้นบรมครูมีอย่างนี้ ใครต้องการจะมีปากเป็นเอกอย่างพระองค์บ้าง ก็เชิญปฏิบัติตามเองเถอญ

นครศรีธรรมราช

อสาธุ สาธุนา ชินะ

ISSN 0859-8665

เจ้าของ : องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่ปรึกษาทั่วไป :

นายสวัสดิ์ กฤตธัตถ์

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

นายไพศาล แก้วประสม

นายสงวน จันทรอักษร

นายวิชม ทองสงค์

รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

นายทวีบูลย์ กิจวิบูลย์

ปลัดจังหวัดนครศรีธรรมราช

นายพิทักษ์ บุญเกียรติ

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

นายนิเวศน์ เกตุชาติ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้อำนวยการ :

นายวินัย ผลรัตนไชย

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ :

นายรัชชัย เต็มรัตน์

นายเกรียงศักดิ์

นายไพศาล ชัยยง

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา :

นายจิต สมหวัง

ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ฉกการ :

นายเฉลิมชัย โชติกานิชย์

นางสาวอรอน เพชรศรีเงิน ผู้ช่วยผู้จัดการ

ผู้เผยแพร่ :

ว่าที่ร้อยตรีเอกวิทย์ ยอดระบำ

นางวรรณิ ผลการณ

นางวรรณิ อักษรวงค์

นายวิชาญ ฉันทลักษณ์

สำนักงาน : องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

โทร. (๐๗๕) ๓๕๖๑๕๖

ศาลาหลวงปู่ทวด

สารบัญ

ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๕๒

ปกหน้า : อุทกทุกเขปสีมาหลวงปู่ทวด

นมะ โสภางค์.....๑, ๒

คำคัด : คำว่า "ความมืด"

พุทธทาสภิกขุ.....๓

บัญชีภาพ : คูกกกลางเมืองนคร

นมะ โสภางค์.....๔, ๕

ประตุชัย : ปากเป็นเนอก

พระธรรมกิตติวงศ์.....๖

คำกรอง : ความพอดี

แนบ สุทิน.....๑๐

เมืองพระ : พระพุทธรูปสำคัญ

เอื้อม อุบลพันธุ์.....๑๑

บ้านของเรา : พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

ท้องถิ่นนครศรีธรรมราช

กองบรรณาธิการ.....๒๔

ชื่อบ้านนามเมือง : ตำบลกำโลน ลานสกา

กองบรรณาธิการ.....๓๔

บ้านวัดจันทร์

ฉัตรชัย สุกระภาณจน์.....๔๐

เรือประมงวันทลพหาอยู่ยในคลองท่าแพ

บ้านวัดโคก.....	๔๔
บ้านย่านยาว.....	๔๗
บ้านวัดสมอ.....	๕๐
บ้านวังไทร.....	๕๓

ศิลปการแสดง : หนังปี่ส้า สงวนศิลป์

วิมล คำศรี.....	๕๖
-----------------	----

ข่าว : ข่าวรอบเมืองนคร

นะมา โสภางค์.....	๗๒
ศุภชัย สงวนแสง.....	๗๒

คำกรอง : ขอโทษดอกไม้

เอื้อม อุบลพันธุ์.....	๗๘
------------------------	----

ขบพัฒนา : องค์การบริหารส่วนจังหวัด

นครศรีธรรมราช ปี ๒๕๔๒

ประจักษ์ เรืองจิรัชเรียร.....	๗๙
-------------------------------	----

คำกรอง : โนราว่าบท

รัตนธาดา แก้วพรหม.....	๘๙
------------------------	----

ขอภาษา : ๑๐๘ สันทนาภาษาไทย

บุญเสริม แก้วพรหม.....	๙๐
------------------------	----

ท้ายวัง : หอสมุดแห่งชาติ

และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

บรรณาธิการบริหาร.....	๙๘
-----------------------	----

ปกหลัง : คลองท่าแพ

นะมา โสภางค์.....	๙๙, ๑๐๐
-------------------	---------

นครศรีธรรมราช

อสาธุ สาธุนา ขิเน

ISSN 0859-8665

ที่ปรึกษาเฉพาะกิจ :

นายสมพุทธ	สุระเจน
นายจำรูญ	พรมสุวรรณ
นายแพทย์บัญชา	พงษ์พานิช
นายเทม	ทองชัย
นายแพทย์วังสิต	ทองสมัคร
นายทวีป	วัฒนไชย
นางวรรณิ	สมพิช

คณะกรรมการ :

นายเอื้อม	อุบลพันธุ์	บรรณาธิการบริหาร
นายนะมา	โสภางค์	บรรณาธิการศิลปกรรม
นายจักรชัย	ศุภระกาญจน์	บรรณาธิการศิลปวัฒนธรรม
นายวิมล	คำศรี	หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ประจำกองบรรณาธิการ :

นายบุญเสริม	แก้วพรหม
นายประหยัด	เกษม
นายชาลี	ศิลปรัตน์
นายจำรัส	เพชรทับ
นายบัณฑิต	สุทนต์
นายแอบ	ชามทอง
นายธัญญาอักษร	เกษมทนนท์
นางสาวสันติยา	พรมจันทร์

รูปเล่ม-อาร์ตเวิร์ค : นะมา โสภางค์

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์ กรุงเทพฯ

วัตถุประสงค์ :

- * เพื่อเสนอข่าวสารของราชการ แดงผลงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
- * เพื่อส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
- * เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ความพอดี

แรงร้อนรุ่มคลุ้มคลั่งประดังหล้า
 ปวงประชาทุกข์ทับลงอับเฉา
 เพราะความจริงฟ่ายสยบตกชบเซา
 ความดีเอาทิ้งขว้างสร้างบาปแทน

ความพอดีที่องค์พุทธทรงตรัส
 เพื่อโปรดสัตว์ทั้งปวงด้วยห่วงแทน
 ไม่สนใจใฝ่ค่ากันทั่วแดน
 โลกลามเล่นหลงล่อไม่พอดี

เศรษฐกิจตกต่ำลงย่ำแย่
 เพราะอยากแผ่ฤทธิ์เดชแข่งเศรษฐกิจ
 กอบโกยกินเหิมตั่นหาเรื่องราศี
 เผ่ากาลิอียากนั่งบัลลังก์ทอง

ทะเลปริ่มอมน้ำยามใดหรือ
 คนโหดถือทรัพย์สินชิงโลกสิ่งของ
 อุกปลั่นฆ่าพาล่าสัตว์คิดคะนอง
 เมามัวมองบ่มบาปสิ่งหยาบโตน

ลิ้มคนดีมีศีลธรรมอย่าเหยียบหยาม
 เผ่าพาลลามหลงอำนาจเฟ่นผาดโผน
 ชอบกระด้างสร้างภัยวิสัยโจร
 เอื้อม่อ่อนโอนธรรมาลงย่ำดิน

ลบหลู่คนจนใจไม่สงสาร
 ขี้แค้นพาลทำภัยพวกใจหิน
 โลกจึงเดือดเลือดหลังชะโลมดิน
 เพราะคนหมิ่นลืมนามความพอดี

พระพุทธชัยมงคล วัดใหญ่ชัยมงคล

เอี่ยม อุบลพันธุ์

เป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะเสนอประวัติของ
พระพุทธรูปสำคัญของวัดที่ประดิษฐานไปพร้อมๆ กัน หรือสลับ
กัน เพราะประวัติของพระจะมีคัมภีร์ไม่เด่นชัด ถ้าไม่กล่าวถึง
ประวัติของวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้แก่ ประวัติของพระพุทธ
ชัยมงคล กับประวัติของวัดใหญ่ชัยมงคล จังหวัดนครศรี
ธรรมราช

พระพุทธรชัยมงคล

พระพุทธรชัยมงคล เป็นพระประธานในพระอุโบสถวัดใหญ่ชัยมงคล มีประวัติย่อๆ แต่สำคัญควรที่จะจดจำว่า

"สร้างในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) พ.ศ.๑๙๐๐ เมื่อแรกสถาปนาวัด เป็นพระอารามหลวงฝ่ายอรัญวาสี พระราชทานนามว่า วัดเจ้าพญาไท เป็นพระพุทธรูปแบบอยุธยาแท้ ปางมารวิชัย องค์ปั้นด้วยหินทราย ส่วนที่เป็นจีวรลงรักปิดทอง นอกนั้นปล่อยเป็นเนื้อหินทรายธรรมชาติ"

เพียงประวัติย่อที่ปรากฏในประวัติของพระที่กล่าวนี้ ก็เห็นว่า มีประวัติของวัดเข้ามาแทรกอยู่มากพอๆ กัน นอกจากนั้น ยังระบุวัสดุที่สร้างไว้ค่อนข้างจะเข้าใจยาก เว้นแต่ได้ไปดูด้วยตาจึงจะเข้าใจอย่างชัดเจนคือ

ส่วนองค์ หรือส่วนพระกาย หรือเรียกภาษาสามัญว่า 'ลำตัว' ปั้นด้วย หินทราย

ส่วนที่เป็นจีวร ลงรักปิดทอง

ส่วนอื่นๆ เป็นเนื้อหินทรายธรรมชาติ การที่พระพุทธรูปองค์เดียวมีหลายสี จึงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพระพุทธรูปองค์นี้ ผิดกับพระพุทธรูปองค์อื่น ที่สร้างด้วย แก้ว ทอง นาก เงิน ทั้งองค์

ส่วนการได้มาซึ่งพระพุทธรชัยมงคลนั้น ก็เป็นการยาก เพราะสภาพของวัดที่รกร้างมานานหลายร้อยปี องค์พระแตกหักกระจัดกระจาย กว่าจะนำมาผสมกันให้เป็นองค์พระ เป็นเรื่องไม่ง่ายเลย

หนังสือประวัติวัดใหญ่ชัยมงคลกล่าวไว้ว่า

"เดิมชำรุด หักเป็นสี่ท่อน แต่ละท่อนจมอยู่ในกองอิฐหักกากปูนและป่าพง เพราะวัดร้างมานานร้อยปี เหลือแต่พระเศียรตั้งอยู่บนแท่น ในซากพระอุโบสถเดิมเท่านั้น"

"พระครูภาวนาพิริยคุณ จึงตกลงใจยกพระประธานก่อนสิ่งอื่น ให้ช่างลงมือก่อแท่น ใจก็เล่นกระหวัดถึงองค์ ว่าจะสร้างอย่างไรหนอจึงจะงามเหมือนเดิม เพราะลำพังพระเศียรที่เห็นก็เป็นหินทราย ยังดงามหาที่เปรียบได้ยากอยู่แล้ว เมื่อก่อแท่นใกล้จะเสร็จ เย็นวันหนึ่งก็ลองให้คนขุดร่องติดฝามันงัดตอนได้ ใจดีจริงๆ ว่าจะพบแน่ แล้วก็พบจริงดังคิด จึงยกขึ้นประดิษฐานต่อพระหัตถ์ พระกร"

ท่านผู้อ่านคงจะเคยไปนมัสการพระร่วงโรจนฤทธิ์ ที่พระปฐมเจดีย์ หรือเคยเห็นภาพ หรือเคยอ่านประวัติมาบ้างแล้ว ก็จะทราบว่ พระพุทธรูปสวยงามองค์นั้น ชำรุดหักพังไปตามกาลเวลา แต่เมื่อได้รับการบูรณะซ่อมแซมด้วยศรัทธาและศิลปกรรม จึงเป็นพระพุทธรูปที่งดงามเช่นเดียวกับพระพุทธรชัยมงคล

พระนามพระพุทธรูปองค์นี้ เรียกตามชื่อวัด หรือว่าวัดเรียกตามชื่อพระพุทธรูปก็ได้ทั้ง ๒ ทาง ด้วยเหตุนี้แหละจึงจำเป็นต้องกล่าวถึงประวัติของวัดให้เหมาะสมกลมกลืนกัน

วัดใหญ่ชัยมงคล วัดนี้ มีชื่อและที่มาของชื่อต่างๆ ดังนี้

๑. วัดป่าแก้ว สันนิษฐานว่าตั้งชื่อตามพระราชวงศ์ที่สิ้นพระชนม์และถวายพระเพลิงที่นั่นตามที่จารึกไว้ในพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาว่า

"ศักราช ๗๑๙ ปีระกา นพศก (พ.ศ.๑๙๐๐) ตรัสว่า เจ้าแก้ว เจ้าไท ออกอหิวาตกโรคตาย ให้ขุดขึ้นเผาเสีย และที่ปลงศพนั้น ให้สถาปนาพระเจดีย์และวิหารเป็นพระอารามหลวง ให้นามชื่อว่า วัดป่าแก้ว

๒. วัดเจ้าพระยาไท เข้าใจเหมือนชื่อแรกว่าตั้งตามพระนามเจ้าไท

๓. วัดชัยมงคล ตั้งตามเหตุการณ์ที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงรบมีชัยชนะแก่พม่าข้าศึก แล้วทรงสร้างพระเจดีย์เป็นอนุสรณ์สถานพุทธบูชา จึงเรียกว่า วัดชัยมงคล

อนึ่ง พระอุโบสถของวัดใหญ่ชัยมงคล มีความสวยงามวิจิตรบรรจงมาก แม้จะสร้างพระอุโบสถใหม่ในซากพระอุโบสถเก่า ก็ยังมองเห็นร่องรอย กำแพงพัทธสีมา โดยเฉพาะบานประตูด้านหน้า-หลัง ทำด้วยไม้แกะสลักสวยงามเกินจะพรรณนา มีสระจารึกไว้ ณ หน้าพระอุโบสถ ดังนี้

พ.ศ.๑๙๐๐ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) โปรดให้สร้าง เมื่อแรกเป็นพระอารามหลวงฝ่ายอรัญวาสี

พ.ศ.๒๐๙๒ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ (พระเพ็ชรราชา) เสด็จมาเสด็จเทียนในพระอุโบสถนี้เมื่อก่อนเสวยราชย์

พ.ศ.๒๑๓๕ สมเด็จพระนเรศวร โปรดให้สร้างขยายพระอุโบสถกว้างใหญ่ ออกไปอีก (ยังเหลือซากผนังให้เห็นอยู่เป็นบางส่วน)

พ.ศ.๒๓๐๙ พระอุโบสถถูกข้าศึกทำลายและวัดร้างมาแต่ครั้งนั้น แล้วกลับเป็นวัดที่มีสงฆ์จำพรรษาอีกครั้ง เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๐

พ.ศ.๒๕๒๒ พระครูภาวนารังสี เจ้าอาวาสสร้างพระอุโบสถใหม่บนซากเดิมโดยยอส่วนให้เล็กลงเพื่อรักษาโบราณสถานไว้ กรมศิลปากรออกแบบแปลนให้

ในด้านประวัติศาสตร์ นอกจากเป็นอนุสรณ์สถานวีรกรรมของพระนเรศวรมหาราชแล้ว พระอุโบสถหลังนี้ยังเป็นที่เสี่ยงเทียน ทำนายวาสนาบารมีของกษัตริย์กรุงศรีอยุธยา ข้อความในพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา ดังนี้

"เมื่อ พ.ศ.๒๐๗๐ สมเด็จพระไชยราชาธิราช เสด็จสวรรคต แผ่นดินเกิดทุรยุค พระราชโอรสองค์ใหญ่เกิดแต่พระสนมชื่อ ท้าวศรีสุดาจันทร์ ทรงพระนามว่า พระยอดฟ้า มีพระชันษาเพียง ๑๑ ปี ขึ้นครองราชย์ มีพระราชมารดาคือ ท้าวศรีสุดาจันทร์ ช่วยทำหน้าที่ทำนองผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน ขณะนั้นพระเพ็ชรราชา เป็นเชื้อพระวงศ์สมเด็จพระไชยราชาธิราช ทรงเกรงว่าจะมีภัยมาถึงพระองค์ จึงทรงลี้ภัยเสด็จออกผนวชที่วัดราชประดิษฐฐาน ต่อมาท้าวศรีสุดาจันทร์ลักลอบได้เสียดกับข้าราชการผู้น้อยชื่อพันบุตรศรีเทพแล้ว เลื่อนให้เป็นขุนวรวงศาธิราช ทั้งสองได้คบคิดกันจับพระยอดฟ้าสำเร็จโทษเสีย ณ วัดโคกพระยา แล้วราชาภิเษกขุนวรวงศาธิราชขึ้นอยู่ในราชสมบัติ ข้าราชการที่ซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินเกิดความไม่พอใจ ส่วนใหญ่หนีอยู่ เพราะเกรงอำนาจ

มีขุนนาง ๔ คนคือ ขุนพิเรนทรเทพ (บิดาเป็นราชวงศ์พระร่วง สุโขทัย มารดาเป็นเชื้อพระวงศ์สมเด็จพระไชยราชาธิราช) ขุนอินทรเทพ หมื่นราชเสน่หา และหลวงศรีศบ้านลานตากฟ้า คบคิดกันเห็นควรกำจัดท้าวศรีสุดาจันทร์และพวก เพื่ออัญเชิญพระเพ็ชรราชาซึ่งทรงผนวชอยู่ขึ้นครองราชสมบัติต่อไป ขุนนางทั้งสี่พร้อมด้วยพระเพ็ชรราชาได้มาเสี่ยงเทียนในพระอุโบสถวัดป่าแก้ว อธิษฐานว่า หากพระเพ็ชรราชามีวาสนาจะได้ราชสมบัติแล้ว ขอให้เทียนขุนวรวงศาธิราชดับก่อน หากจะไม่ได้ราชสมบัติก็ให้เทียนพระเพ็ชรราชาดับก่อน ขุนพิเรนทรเทพเห็นเทียนขุนวรวงศาธิราชยาวกว่าเทียนพระเพ็ชรราชา ก็กราบทูล "จึงว่าห้ามมิให้ทำสิ่งขึ้นทำเล่าก็คายขานหมากดิบทิ้งไปจะได้ตั้งใจเอาเทียนขุนวรวงศาธิราชก็ห้ามมิได้ เป็นศุภนิมิตเหตุพอไปต้องเทียนขุนวรวงศาธิราชนั้นดับลงคนทั้งห้าก็เกิดโสมนัสยินดียิ่งนัก ขณะนั้น มีพระสงฆ์

องค์หนึ่งครองจักรมาครบ ถือตาลปัตรเดินเข้าไปใน
พระอุโบสถให้พรว่า ท่านทั้งนี้ จะได้สำเร็จมโนรถ
ปรารถนาเป็นแท้ ทั้งห้าคนก็มีผลการรับพร พระสงฆ์
นั้นกลับออกมาอีกฝ่ายไป

เรื่องของพระนเรศวรมหาราชกับ (พระ) วัด
ป่าแก้ว ที่เป็นเรื่องแพร่หลายในวงการประวัติศาสตร์
อีกเรื่องหนึ่ง แต่สามารถนำมาเล่าขานกันอย่างชื่นชม
ทั้งในด้านประวัติศาสตร์และศิลปกรรมศาสนา คือเรื่อง
ที่พระนเรศวรทรงคาดโทษแม่ทัพนายกองที่ไม่สามารถ
นำทัพเข้าไปเคียดองคในสงครามยุทธหัตถีกับ
พระมหาอุปราชา ณ ตำบลหนองสาหร่าย เรื่องย่อมีอยู่
ดังนี้

แม่ทัพนายกองที่ไม่ตามหรือตามไม่ทันพระ
นเรศวรมหาราชในการกระทำยุทธหัตถีครั้งนี้ ปรากฏ
ชื่อ ๖ ท่านคือ

๑. พระยาเทพอรขุน	นายทัพ
๒. พระยาพิชัยสงคราม	ปีกขวา
๓. พระยารามคำแหง	ปีกซ้าย
๔. เจ้าพระยาจักรี	ปีกซ้ายทัพหลวง
๕. พระยาพระคลัง	นายกองทัพที่ ๓
๖. พระยาศรีไสยณรงค์	นายกองสอดแนม

เมื่อเสร็จศึกได้ชัยชนะแล้ว พระนเรศวรมหาราช
ก็ทรงบำเหน็จรางวัลแก่แม่ทัพนายกองที่ร่วมศึกสงคราม
ตามสมควรแก่วีรกรรม ในขณะเดียวกัน ก็ทรงดำริจะ
ลงโทษแม่ทัพนายกองทั้ง ๖ ท่าน เพื่อไม่ให้เป็น
แบบอย่างแก่ทหารหาญรุ่นหลังและสาธิตนชนทั่วไป
การพระราชทานบำเหน็จ ทรงกระทำได้ในทันที แต่
การลงโทษยังติดขัด เพราะเป็นวันจตุทศบิณฑนรสี
วันสิบสี่ค่ำ สิบห้าค่ำ คือ วันโกนวันพระ พระเจ้า
แผ่นดินจะไม่ทรงกระทำบาป และเป็นทีที่คาดการณ์ได้ว่า
โทษที่จะลงครั้งนั้นคือ การประหารชีวิต เพราะไม่ทำใน
วันพระวันโกน

ข่าวคราวเรื่องนี้ คงโฆษณากันอื้ออึง ความ
ทราบถึงสมเด็จพระวันรัตน์ (นามสมณศักดิ์นี้ แต่เดิม
ใช้คำว่า "วันรัตน์" แปลตามตัวอักษรว่า "ป่าแก้ว"

ปัจจุบัน เป็นสมเด็จพระราชาคณะชั้นสุพรรณบัฏ
เขียนว่า "วันรัต" ไม่มีตัว น หนู การันต์ จึงแปลว่า
ยินดีในป่า หมายถึงประมุขสงฆ์ภิกษุ หรือคณะ
อรัญญวาสี) ท่านเป็นทุกข์เป็นร้อนที่จะเกิดเหตุคอขาด
บาดตายขึ้นในพระนคร จึงชักชวนพระสงฆ์ทั้งสอง
คณะจำนวน ๒๕ รูปไปเฝ้าเยี่ยมพระนเรศวรในลักษณะ
ถามข่าวคราวการศึกสงคราม พระนเรศวรได้โอกาสจึง
นมัสการเรื่องราวให้ทราบทุกประการ รวมทั้งการจะ
ประหารชีวิตแม่ทัพนายกองด้วย

สมเด็จพระวันรัตน์จึงถวายพระพรว่า แม่ทัพ
นายกองเหล่านั้นเป็นข้าพระบาทมาตั้งแต่รัชกาลก่อน
ไม่ควรจะได้รับโทษสาหัสถึงชีวิต อีกประการหนึ่ง
การที่ทรงชนะข้าศึกโดยไม่มีการนองเลือดอย่าง
ครบถ้วน เป็นการแสดงถึงพระบารมี พระบรม
เดชานุภาพ เหมือนพระพุทธรูปองค์ทรงชนะมาร ณ โข
บาลลังก โดยไม่มีเทวดามาแห่ห้อมค้อมกัน (แม้แต่
พระเบญจวักคีย์ก็หนีหน้าไปหมด)

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงสดับคำถวาย
พระพรอันเยียบแหลมสมเหตุสมผล จึงยกโทษให้แม่ทัพ
นายกองทั้ง ๖ คน แต่มีข้อแม้ว่า จะต้องทำดีแก้ตัว
"ถ้ายนผิดหาขอบ" ด้วยการไปตีเมือง ตะนาวศรี
ทะวาย และมริด ซึ่งสมเด็จพระวันรัตน์ท่านตรัสว่า
เรื่องนั้น แล้วแต่พระราชอัธยาศัย ไม่ใช่เรื่องของ
บรรพชิต แล้วก็ถวายพระพรลากลับวัดป่าแก้ว

บรรดาข้อความ ถ้อยคำสำนวน เกี่ยวกับเรื่องนี้
ไม่ว่าจากประวัติศาสตร์ราชพงศาวดารใดๆ ไม่ขาดซึ่ง
กินใจเท่ากับคำร่ายกรองในหนังสือลิลิตตะเลงพ่าย
พระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า พระปรมาภิไธย
ชิโนรส ดังจะยกมาเป็นตัวอย่างบางตอน

พระตรีโลกนาถแผ้ว	เผด็จมาร
เอกพระราชสมภาร	พี่น้อง
เสด็จไว้พิริยราญ	อริราช ลงนา
เสนอพระยศยืนก้อง	เกียรติทั่วทุกกาย

ผิวหลายพยุหุทธิ์ร่า	โรมรอน
ชนะอมิตรมวลมรณ์	มั่วมล้าง
พระเดชปดาลขจร	เจอรณฤฤทธิ์ พระนา
ไปทั่วเรศออกอ้าง	เอือกฟ้าดินไหว
อย่าไทโถมมันสนน้อย	หฤทยา
เพื่อพระราชกฤฎา	แต่ก็
ทุกทวยเทพคณา	ชุมช่วยพระเอย
แสดงพระเดชชี้	ชเยคไว้ในสนาม

เมื่อจะลากลับวัด สมเด็จพระวันรัตน์ท่านบอก
บัดเจื่อนไชของพระนครควรอย่างนี้มนวลว่า

"ข้อโรมราญราวิศ ไม่เป็นกิจตูตาม ไซเจื่อนงาม
บรรพชิต

โดยบพิตรธรรยา ตรัสบัญชาเชิงใช้ ขอลาให้ลิลาส
ยังอาวาสเวียงวัด"

เขียนเรื่องพระพุทธชัยมงคล เรื่องวัดใหญ่
ชัยมงคล แต่แถมเรื่องสมเด็จพระวันรัต ขอให้ทรง

ยกโทษแม่ทัพนายกองมาก่อนข้างยาว เป็นเจตนาที่จะ
ทำอย่างนี้ ไม่ได้เผลอเพลिनออกนอกเรื่องนอกราว
แบบน้ำท่วมทุ่ง เพราะจากเรื่องนี้ จะทำให้เรามองเห็น
สิ่งทั้งดงามหลายประการ เช่น

๑. ความผูกพันระหว่างพระเจ้าแผ่นดินกับ
พระสงฆ์มหาเถร

๒. เหตุผลในการกำหนดโทษและยกโทษ

๓. อุปมา และปฏิภาณโวหาร

๔. อัจฉริยะของกวีผู้พนธ์ลิลิตตะเลงพ่าย

ก่อนจบเรื่องของพระพุทธรูปและวัดใหญ่
"ชัยมงคล" ขอนำเรื่องสำคัญอื่นที่ควรทราบภายในวัดนี้
มาแสดงไว้ ๓ ประการคือ

๑. พระพุทธไสยาสน์

๒. พระเจดีย์

๓. สภาพวัดปัจจุบัน

๑. พระพุทธไสยาสน์

เคยนมัสการพระพุทธไสยาสน์มาแล้วหลายองค์

พระพุทธไสยาสน์โลกยสุทธา วัดใหญ่ชัยมงคล ออยุธยา

แต่ละองค์จะมองเห็นเฉพาะส่วนพุทธสรีระ ไม่ได้เห็นเต็มองค์ เต็มตาอย่างพระพุทธรูปองค์นี้ ท่านประทับบรมมอยู่ในซากพระวิหาร ซึ่งถูกทำลายจากข้าศึกที่เป็นคนและที่เป็นกาลเวลา ซากพระวิหาร ยังมองเห็นอยู่ทุกด้าน เป็นการแสดงให้เห็นของจริงตามสภาพสังขารเพียงแต่เจ้าของสังขารนี้คือ พระบรมครูของโลก รูปปั้นของท่านจึงเป็นสังขารพิเศษที่ประชาชนสักการบูชา ไม่มีวันเสื่อมคลาย

พระพุทธรูปองค์นี้ มีนามว่า "พระนอนโลกยสุทธา" สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงสร้างได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์เสร็จเรียบร้อยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ ขนาดองค์พระยาว ๙ วา หนังสือประวัติวัดใหญ่ชัยมงคลบันทึกไว้ว่า

"วิหารพระไสยาสน์ มุมตะวันออกเฉียงเหนือของอาราม แรกพบเห็นแต่ฝาผนังด้านใต้กับด้านตะวันตก นอกนั้นพังทะลายลงสิ้น ม.ร.ว.พรรณเรือง (เกษมสันต์) อุตถากร จึงอุปถัมภ์การสร้างพระไสยาสน์ขึ้นแทนองค์เดิม"

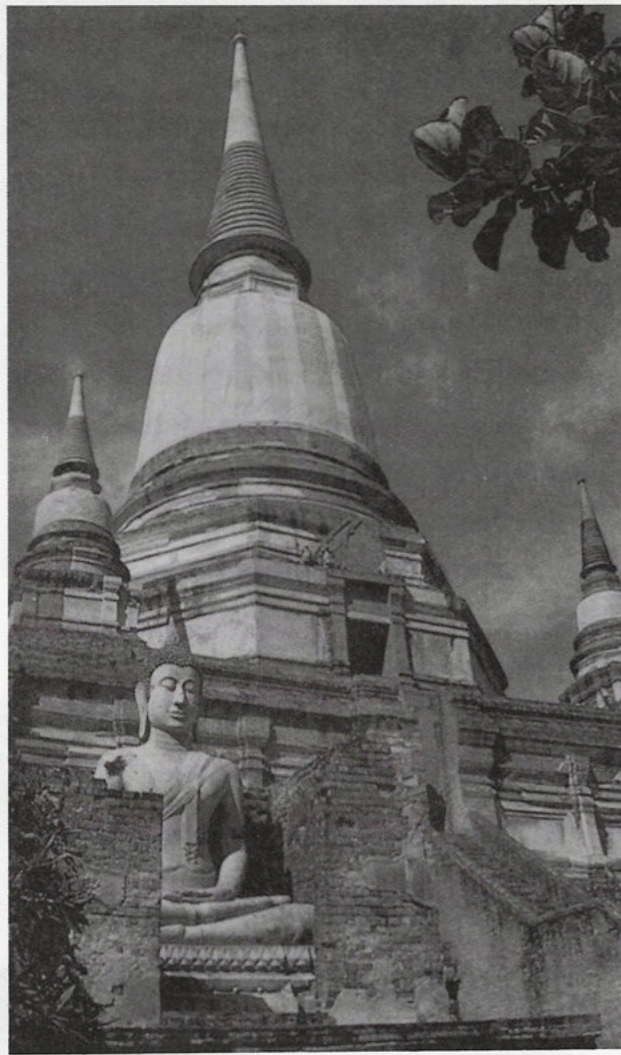
๒. พระเจดีย์ชัยมงคล

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๑๓๕ เป็นการเฉลิมฉลองชัยชนะที่ทรงมีต่อพระมหาอุปราชาในการกระทำยุทธหัตถี สูงจากพื้นประมาณ ๑ เส้น ๑๐ วา สภาพชำรุดผุพังเอนไยเหมือนโบราณสถานอื่นๆ บัดนี้ ได้รับการซ่อมแซม โดยทางวัดและกรมศิลปากรดำเนินการ ใช้เงินในการซ่อมแซมประมาณ ๒๐ ล้านบาท

เริ่มบูรณะ พ.ศ. ๒๕๒๒ เสร็จสิ้น พ.ศ. ๒๕๒๕

๓. สภาพปัจจุบัน

ร่มรื่น สวยงาม มีร่องรอยทางประวัติศาสตร์เต็มพื้นที่ ทั้งด้านพระมหากษัตริย์ คณะสงฆ์ วัดวาอาราม การพระศาสนา ความรุ่งเรืองสวยงามของปราสาทราชวัง และความสุขของประชาชน

พระเจดีย์ชัยมงคล หลังจากบูรณะแล้ว

ที่ซ่อมแซมใหม่ก็ทำอย่างรอบคอบรัดกุม รักษาสภาพเดิม หรือรักษาร่องรอยในอดีตไว้ รูปนั้บร้อยนับพันองค์ที่ชำรุด (ทางวัดเรียกว่า อาพาร) คอขาด แขนขาด กระจัดกระจายอยู่ตามบริเวณวัดก็ได้รับการบูรณะซ่อมแซมให้สวยงาม ประดิษฐานอยู่เป็นที่ เป็นทาง นำศรัทธาเลื่อมใส

เฉพาะลานพระเจดีย์ ทางวัดบันทึกไว้ว่า "รวบรวมได้ ๑๓๒ องค์" เมื่อเข้าไปนมัสการเยี่ยมชม จะได้ทั้งความสดล่งแวใจ ความศรัทธาเลื่อมใส และความชื่นชมในพระบารมีของพระมหากษัตริย์ในอดีต และความอดุสาหะวิริยะของผู้บริหารการพระศาสนา บริหารวัดในปัจจุบัน

พระพุทธไตรรัตนนายก (หลวงพ่อดโต วัดพนัญเชิง)

ยังมีพระพุทธรูปสำคัญอยู่อีกองค์หนึ่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสร้างก่อนสร้างกรุงศรีอยุธยาคือ พระพุทธไตรรัตนนายก หรือที่เรียกกันติดปากชาวบ้านว่า "หลวงพ่อดโต วัดพนัญเชิง) เป็นพระพุทธรูปและวัดที่เก่าแก่ เพราะสร้างมาก่อนกรุงศรีอยุธยา แต่ไม่ปรากฏว่ามีหนังสือเป็นเล่มแนะนำ โดยเฉพาะประวัติของพระและวัดนี้ จึงมีเพียงจารึกย่อยๆ ตามศาลาและพระวิหารแม้ในหนังสือนำเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ "มรดกโลก" ก็กล่าวถึงเพียงไม่กี่บรรทัด

การเขียนเรื่องประวัติพระและวัดพนัญเชิงนี้จึงเป็นการนำข้อความจากหลายแห่งมาปะติดปะต่อกัน มีความสำคัญโดยย่อ ดังนี้

ข้อความสำคัญ

จากป้ายประกาศของวัดพนัญเชิง

พระพุทธรูปปูนปั้นปิดทองศิลปะแบบอู่ทอง
วัดพนัญเชิง

วัดพนัญเชิง เป็นวัดเก่า สร้างสมัยเมืองอโยธยาเป็นราชธานี ก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี พระเจ้าดวงเกรียงกฤษณราช (พระเจ้าสายน้ำผึ้ง) ครองเมืองเสนาราชนคร ตั้งอยู่ปากน้ำแม่เปี้ย เป็นผู้สร้างเพื่อเป็นอนุสรณ์ แต่พระนางสร้อยดอกหมาก พระเจ้าศรีธรรมโศกราช (สมเด็จพระเอกาทศรถ) เป็นผู้สร้างพระเจ้าพะเนางเชิง คือองค์พระพุทธไตรรัตนนายก (หลวงพ่อดโต) สร้างก่อนกรุงศรีอยุธยา ๒๖ ปี สร้างเพื่อเป็นอนุสรณ์แต่พระเจ้าสายน้ำผึ้ง ผู้เป็นพระอัยกา นามเดิม หลวงพ่อดโต เรียกว่า พระเจ้าพะเนางเชิง ในรัชกาลที่ ๔ ทรงพระราชทานนามใหม่ว่า

พระพุทธไตรรัตนนายก - หลวงพ่อดโต วัดพนัญเชิง

พระพุทธไตรรัตนนายก วัดนี้เป็นพระอารามหลวงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ปัจจุบันเป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดวรวิหาร เป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คือ หลวงพ่อดโต และพระพุทธรูปทองสมัยสุโขทัยประดิษฐานในพระอุโบสถ ๒ องค์ เป็นที่เคารพสักการะทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ทางคณะสงฆ์และทางราชการได้ช่วยกันบูรณะปฏิสังขรณ์มาโดย

ลำดับ วัดนี้ตั้งอยู่ตำบลคลองสวนพลู ริมฝั่งแม่น้ำแคว
ป่าสัก และแม่น้ำเจ้าพระยา

วัดพนัญเชิงในตำนานและพงศาวดาร

วัดพนัญเชิง (หลวงพ่อดิ) เป็นที่เคารพสักการะ
ของชาวจีนจำนวนมาก ถือว่าเป็น "ซัมปอฮุดกง"
เทพเจ้าผู้คุ้มครองคนเดินเรือสำเภา

สถานที่ตั้ง เกี่ยวพันกับตำนานรักของเจ้าชาย
สายน้ำผึ้ง กับเจ้าหญิงสร้อยดอกหมาก ธิดาของ
พระเจ้ากรุงจีน

พงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐอักษร กล่าวไว้ว่า
"แรกสถาปนาพระพุทธเจ้าพเนงเชิง พ.ศ.๑๘๖๗
ก่อนกรุงศรีอยุธยา ๒๖ ปี แรกสร้าง อยู่กลางแจ้งตาม
คติอินเดีย"

พเนงเชิง แปลว่า นั่งขัดสมาธิ (ภาษาถิ่นใต้ว่า
แมนเชิง หรือ แพนเชิง -เอ๋อม) ชื่อจึงได้มาจาก
ลักษณะการประทับนั่ง แล้วกลายมาเป็นพนัญเชิง

พงศาวดารเหนือ กล่าวว่า วัดพระนางเชิง สร้าง
พ.ศ.๑๕๘๗ เกี่ยวข้องกับตำนานรักระหว่างพระเจ้า
สายน้ำผึ้ง และพระนางสร้อยดอกหมาก

บริเวณวัดเป็นที่อยู่ของชาวจีนสมัยอยุธยา เคย
เป็นที่ตั้งทัพของข้าศึกที่มารุกรานกรุงศรีอยุธยา
หลายครั้ง สงครามคราวเสียกรุง ๒๓๑๐ กองทัพ
อาสาของจีน ตั้งค่ายช่วยการศึกบริเวณคลองสวนพลู
แถบวัดนี้ เมื่อใกล้จะเสียกรุง น้ำพระเนตรพระพุทธเจ้า
พนัญเชิงไหลลงมาถึงพระนาภี

พ.ศ.๒๓๙๓ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔
ให้ปฏิสังขรณ์พระพุทธเจ้าพนัญเชิง ทรงปิดทอง
พระพักตร์ พ.ศ.๒๔๔๕

พ.ศ.๒๔๗๑ พระปรางและพระหนูขำรุต จึงมี
การซ่อมแซม และพระยาโบราณราชธานินทร์ และ
ผู้มีจิตศรัทธาร่วมจัดทำพระอนุโลมทองคำหนัก ๕๗
บาทติดไว้

พ.ศ.๒๔๙๒ ทำการลงรักปิดทองใหม่หมดทั้งองค์
อีกครั้งหนึ่ง

เจดีย์ วิหาร พระอุโบสถ เป็นงานก่อสร้างสมัย
รัตนโกสินทร์ตอนต้น

พระลักษณะพระพุทธรูปรัตนนายก

เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย ในทำเนียบ
พระพุทธรูปกล่าวว่า สร้างเมื่อ ปีชวด พ.ศ.๑๘๖๗
ก่อนสร้างกรุงศรีอยุธยา ๒๖ ปี มีรายละเอียด ดังนี้

๑. เส้นพระศก (เม็ด) มี ๔ ขนาด คือ โต ๖
นิ้ว ๘ นิ้ว ๑๐ นิ้ว ๑๒ นิ้ว รวม ๘๘๗ ปุ่ม
 ๒. พระเศียรวัดโดยรอบ ๑๒.๖๐ เมตร
 ๓. พระเมาฬีจากพระศก สูง ๕.๑๐ เมตร
 ๔. พระเมาฬีถึงพระอังสา ๙.๓๐ เมตร
 ๕. พระกรรณยาว ๓.๒๐ เมตร
 ๖. พระพักตร์กว้าง ๖ เมตร
 ๗. พระโอษฐ์กว้าง ๑.๔๐ เมตร
 ๘. พระศกถึงพระหนู ๓.๘๐ เมตร
 ๙. พระอังสากว้าง ๘.๗๐ เมตร
 ๑๐. พระหนูถึงพระเพล ๘.๐๐ เมตร
 ๑๑. พระอุระถึงพระขานุ ๖.๖๐ เมตร
 ๑๒. พระขานุถึงปลายพระบาท ๑๒.๕๐ เมตร
 ๑๓. พระเพลากว้าง ๑๔.๒๐ เมตร
 ๑๔. พระรัตนบัลลังก์ถึงพระเมาฬี ๑๙.๒๐ เมตร
- พระวิหาร สูงแต่พื้นถึงอกไก่ ๓๗ เมตร กว้าง
๒๖ เมตร

ดูตัวเลขสัดส่วนส่วนฐานพระพุทธรูปรัตนนายก
ข้างต้นนั้นแล้ว จะเห็นความใหญ่โตมหิฬารของ
พระพุทธรูปองค์นี้ ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีมือ
ข้างและแรงศรัทธาในการสร้าง บำรุงรักษาตั้งแต่ต้นมา
จนถึงปัจจุบัน

หน้าพระวิหาร จะได้ยินเสียงมโหรีปีพาทย์
ละครชาตรีว่าร้ายรำถวายหลวงพ่อดิได้ขาด ภายใน
พระวิหารก็คลาคล่ำไปด้วยผู้คนหลายชาติหลายภาษา
โดยเฉพาะชาวจีน มีความศรัทธามานมัสการไม่ขาด
สาย มีพิธีกรรมหนึ่งในการสักการะบูชาที่กระทำกันมาก
คือ การถวายผ้าห่มหลวงพ่อดิ และถวายสังฆทาน

พระอุโบสถและพระวิหาร วัดพนัญเชิง

พระพุทธรูปสำคัญองค์อื่น

ในพระอุโบสถวัดพนัญเชิง มีพระพุทธรูปทองปูนปั้น และพระพุทธรูปนาก มีขนาดดังนี้

๑. พระพุทธรูปทอง ปางมารวิชัย สมัยสุโขทัย หน้าตักกว้าง ๓ ศอก สูงจากฐานถึงยอดพระเกตุ ๔ ศอก ๓ นิ้ว

๒. พระพุทธรูปปูนปั้น ปางมารวิชัย สมัยอยุธยา หน้าตักกว้าง ๔ ศอก สูง ๕ ศอก ๑๑ นิ้ว

๓. พระพุทธรูปนาก ปางมารวิชัย สมัยสุโขทัย หน้าตักกว้าง ๓ ศอก ๑๓ นิ้ว สูง ๕ ศอก

พระพุทธรูปทองและนาก สันนิษฐานว่าสร้างสมัยปลายสุโขทัย ราว พ.ศ. ๑๙๐๐ เดิมหุ้มปูน ลงรักปิดทองไว้ เข้าใจว่า คงหุ้มมาตั้งแต่เสียกรุงครั้งสุดท้าย เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐

พ.ศ. ๒๔๙๙ ทางวัดได้ทำความสะอาด พบรอยปูนกระเทาะออก และมีพระพุทธรูปทองและนากอยู่ภายใน

คำว่า "พนัญเชิง"

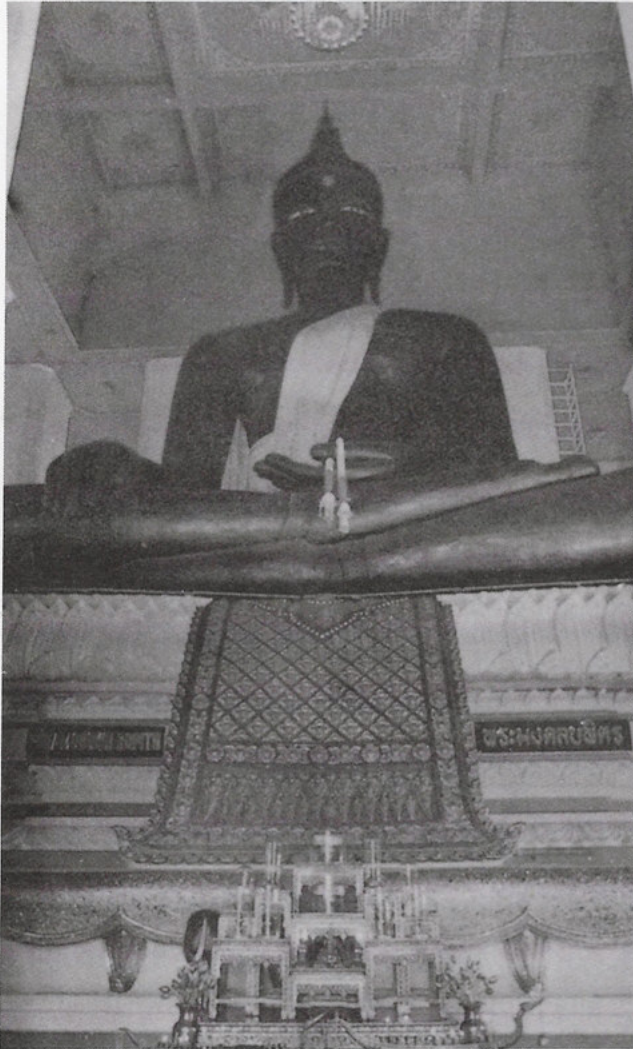
คำว่า "พนัญเชิง" เพี้ยนมาจากคำว่า พะเนงเชิง

คำว่า "พะเนงเชิง" เป็นชื่อท่านั่งท่านหนึ่งคือนั่งขัดสมาธิ เป็นท่านั่งของพระพุทธเจ้า พระพุทธรูปปางชนะมาร เรียกกันว่า ปางมารวิชัย ซึ่งมีอยู่ ๒ แบบ คือ ปางสะดุ้งมาร และปางมารวิชัย ท่าสะดุ้งมารนั้นคือ เมื่อพญามารยกพลมาล้อมพระพุทธเจ้า ซึ่งเวลานั้นยังมิได้ตรัสรู้ พระองค์สะดุ้งมารถึงกับยกพระหัตถ์ขวาที่วางทับพระหัตถ์ซ้ายอยู่บนพระเพลาออกมากดพระขานข้างขวาไว้เป็นอาการสะดุ้ง พระปางนี้จึงเรียกว่า ปางสะดุ้งมาร

ครั้นต่อมา พญามารร้องบอกให้พระองค์เสด็จลุดลงจากบัลลังก์ ทรงปฏิเสธ ประทับนั่งนิ่งอธิษฐานพระทัยว่าถึงเนื้อเลือดในพระวรกายจะเหือดแห้งไปเหลือแต่หนังหุ้มกระดูก ถ้าไม่ได้ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณ ก็จะไม่ยอมลุกขึ้นจากรัตนบัลลังก์ และทรงขี้นิ้วลงบนพื้นดิน ทรงอ้างพระธรณีเป็นพยานในการบำเพ็ญพระบารมีมาตลอดกาลนานหลายชั่วพุทธันดร นางธรณีก็มาเป็นพยานบิบบน้ำที่เคยทรงกรวดหลั่งออกจากมวยผม จมท่วมแผ่นดินปรูพืดลพญามารและเสนาจึงพ่ายแพ้แก่พระบารมี จึงเรียกพระปางนี้ว่า ปางมารวิชัย

คำว่า พะเนงเชิง ชาวภาคใต้ ออกเสียงว่าแพนเชิงบ้าง แมนเชิงบ้าง เป็นท่านั่งเมื่อบำเพ็ญสมาธิ

พระมงคลบพิตร

พระมงคลบพิตรภายในพระวิหาร

พระพุทธรูปในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่จะเสนอเป็นองค์สุดท้ายคือ พระมงคลบพิตร เป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่และมีประวัติยาวนาน เป็นที่เคารพสักการะของมหาชน ประดิษฐานอยู่ในพระวิหารในเขตพระราชวังสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีประวัติที่ควรทราบ ดังนี้

พระมงคลบพิตร เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ครองจีวรห่มเฉียงเปิดพระอังสาขวา มีสังฆาฏิพาด

เหนือพระอังสาซ้ายชายยาวลงมาจดพระนาภี องค์พระพุทธรูปก่ออิฐเป็นแกน บัวด้วยทองสัมฤทธิ์ ขนาดของพระมงคลบพิตร มีสัดส่วนดังนี้

หน้าตัก กว้าง ๘ เมตร ๕๔ เซนติเมตร

ส่วนสูงเฉพาะองค์ ๑๒ เมตร ๔๕ เซนติเมตร

ฐานบัวจากพื้นถึงองค์พระ ๔ เมตร ๕๐ เซนติเมตร

พระเศียรวัดโดยรอบเหนือพระกรรณ ๗ เมตร ๒๕ เซนติเมตร

พระพักตรกว้าง ๒ เมตร ๓๒ เซนติเมตร

บัวหน้ายาระหว่างพระรัศมี-พระเกตุมาลา สูง ๔๓ เซนติเมตร

พระรัศมีเหนือบัวหน้ายาระหว่าง ๑ เมตร ๓๐ เซนติเมตร

พระกรรณยาวข้างละ ๑ เมตร ๘๑ เซนติเมตร

พระนาสิกยาว ๑ เมตร ๒๐ เซนติเมตร

พระเนตรยาวข้างละ ๑ เมตร ๕ เซนติเมตร

พระโอษฐ์ยาว ๑ เมตร ๑๖ เซนติเมตร

ผู้สร้างและกาลเวลา

ไม่ปรากฏชัดเจนว่า พระมงคลบพิตรสร้างเมื่อใด และใครเป็นคนสร้าง นักปราชญ์ด้านโบราณคดีหลายท่านอ้างหลักฐานแสดงว่า ใครควรจะเป็นผู้สร้าง และสร้างในสมัยอาณาจักรใด หรือในรัชกาลพระเจ้าแผ่นดินองค์ไหน ก็ยังไม่เป็นที่ตกลงกัน

พงศาวดารเหนือให้แนวสันนิษฐานไว้ว่า

"พระเจ้าสายน้ำผึ้ง จึงยกพลลงไปขุดบางเตย จะสร้างเมืองใหม่ พระอาจารย์ห้ามว่าน้ำเค็มนัก ยังไม่ถึงพุทธทำนายสร้างไม่ได้ จึงสร้างวัดพะเนางเชิงขึ้นที่แหลมบางกะจะ ตรงที่พระราชทานเพลิงศพนางสร้อยดอกหมากพระมเหสี ทรงสร้างวัดหน้าพระธาตุวัดมงคลบพิตร"

นายมานิต วัลลิโกดม กล่าวไว้ในหนังสือเฉลิมพระราชอนุสาวรีย์สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ตอนหนึ่งว่า

พระเจ้าสายน้ำผึ้งทรงสร้างพระอารามขึ้นในบริเวณเมืองอโยธยา ๒ แห่งคือ พ.ศ.๑๖๘๘ สร้าง

วัดพนัญเชิงที่แหลมบางกะจะแห่งหนึ่ง วัดมงคลบพิตร
อีกแห่งหนึ่ง"

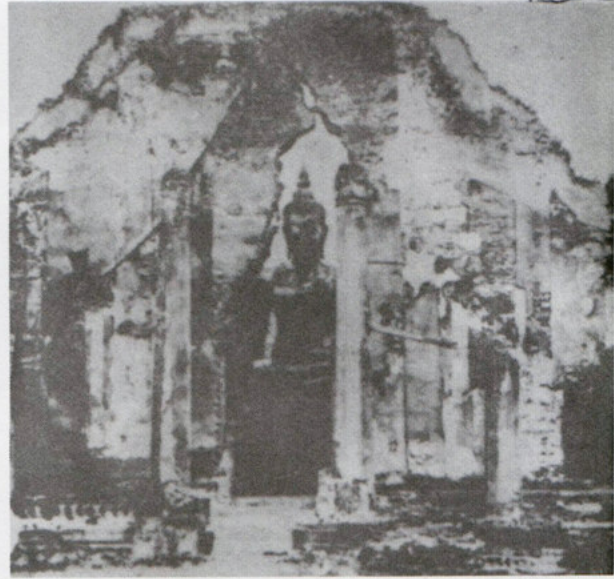
อีกตอนหนึ่งในหนังสือเล่มเดียวกันมีข้อความว่า
"วัดที่พระเจ้าสายน้ำผึ้งสร้างขึ้นที่เรียกว่า วัด
มงคลบพิตรนั้น เป็นพระพุทธรูปนั่งก่ออิฐหุ้มทอง
ขนาดใหญ่องค์หนึ่งของประเทศไทย ประดิษฐาน
อยู่ทางมุมทิศตะวันตกเฉียงใต้ของวัดพระศรีสรรเพชญ์
พงศาวดารกรุงศรีอยุธยาเล่าว่า เมื่อ พ.ศ.๒๑๔๖
แผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ได้ย้ายพระมงคล
บพิตรจากปากตะวันออกไปอยู่ปากตะวันตก (คือที่อยู่
ในปัจจุบันนี้) แต่มิได้เล่าประวัติว่า พระพุทธรูปกับวัด
สร้างมาแต่ครั้งใด"

ทั้งพงศาวดาร และความเห็นของนักโบราณคดี
กรมศิลปากร ที่อ้างแสดงความเห็นว่า สร้างพร้อมวัด
พนัญเชิง โดยบุคคลคนเดียวกันคือ พระเจ้าสายน้ำผึ้ง

ความเห็นของนักปราชญ์อีก ๓ ท่านคือ ร.ศ.
ศรีศักดิ์ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ และ น.
ณ ปากน้ำ แสดงความคิดเห็นตรงกันบ้าง ค้านกันบ้าง
ไม่ลงรอยเดียวกัน แต่เมื่อสรุปแล้วได้ความว่า
พระมงคลบพิตร สร้างในสมัยศรีอยุธยาเป็นอย่างน้อย
และผู้สร้างจะต้องเป็นพระมหากษัตริย์ ผู้มีบุญหนัก
ศักดิ์ใหญ่คือ พระเจ้าแผ่นดินกรุงอโยธยา (พระเจ้า
สายน้ำผึ้ง) หรือพระเจ้าแผ่นดินกรุงศรีอยุธยา
องค์ใดองค์หนึ่ง เช่นมติที่ว่า พระเอกาทศรถ พระราช
อนุชา สร้างถวายพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนเรศวร
มหาราช ณ สถานที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระ
พระบรมเชษฐาธิราช ระหว่างปี พ.ศ.๒๑๔๔-๒๑๖๓
ในช่วงเวลาที่สมเด็จพระเอกาทศรถครองกรุงศรีอยุธยา
(๑๕ ปี)

ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น

เมื่อกรุงศรีอยุธยาเจริญรุ่งเรือง พระศาสนา
รุ่งเรืองตามไปด้วย เพราะความเจริญของราชอาณาจักร
จักรนั้น ก็คือ การก่อสร้าง ทำนุบำรุงปราสาทราชวัง
และวัดวาอาราม พระมงคลบพิตรเป็นพระพุทธรูป
คู่บ้านคู่เมืองที่มีขนาดใหญ่โตที่สุดและเป็นที่สักการะ

พระวิหารวัดมงคลบพิตรที่เหลือจากถูกทำลาย

บูชาของมหาชนมากที่สุด

แต่ความเจริญก็คู่กับความเสื่อมโทรม กรุงศรี
อยุธยาที่รุ่งเรืองต้องเสียกรุงแก่พม่าเข้าศึก ๒ ครั้ง คือ
ในสมัยรัชกาลสมเด็จพระนันทาราช พุทธศักราช
๒๑๑๒ และพระนเรศวรมหาราชทรงกู้เอกราชได้ใน ๑๕
ปีต่อมา

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ.๒๓๑๐
ตรงกับวันอังคาร ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ปีถุน รัชกาล
สมเด็จพระเจ้าเอกทัศ (สมเด็จพระสุริยาสโนมรินทร์)
กรุงศรีอยุธยาก็เสียแก่พม่าเข้าศึกอีกครั้งหนึ่ง นับเป็น
การสูญเสียอย่างย่อยยับ ไม่สามารถจะใช้เป็นราชธานี
อีกต่อไป

เมื่อวาระสุดท้ายของกรุงศรีอยุธยาจะมาถึง มี
เพลงยาวพุทธทำนายของคนกรุงเก่ากล่าวไว้ว่า

ในลักษณะทำนายป่อนผิด

เมื่อวินิจพิศดูก็เห็นสม

มิใช่เทศกาลร้อนก็ร้อนระงม

มิใช่เทศกาลลมลมก็พัด

มิใช่เทศกาลหนาวก็หนาวพัน

มิใช่เทศกาลฝนฝนก็อุบติ

ทุกต้นไม้หย่อมหญ้าสารพัด

เกิดวิบัตินานาทั่วสากล

พระมงคลบพิตรหลังจากถูกทำลาย

ความอาเพศอันเป็นนิมิตหมายของความพินาศ
ล่มจมแห่งพระนครศรีอยุธยา นั้น มีบันทึกไว้ ดังนี้

"พระประธานวัดพนัญเชิง น้ำพระเนตรไหลลง
มาจดพระนาภี พระพุทธรูปที่อยู่ในพระวิหารวัด
พระศรีสรรเพชญ์ ชื่อว่า พระไตรโลกนาถ พระอุระแตก
ดวงพระเนตรตกลงมาอยู่ที่ตัก พระเจดีย์วัดราชบูรณะ
นั้นกาบินตกลงมาเสียบอกตายเป็นที่เจดีย์ พระบรมรูป
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ก็ลำแดงปาฏิหาริย์กระเทิบ
พระบาทเสียดสนั่นลั่นเลื่อนกีก้องท้องพระโรง เป็น
ที่อัศจรรย์ยิ่งนัก"

แล้ววาระสุดท้ายของกรุงศรีอยุธยาก็มาถึง

"เพลาย่ำสี่โมง พม่ายิงปืนสูงเข้าวัดท่าการ้อง

วัดแม่นางปลื้ม ระดมพลเข้ามาในกรุง แล้วขุดฐาน
กำแพงเอาเพลิงจุดเชื้อที่รากกำแพงจนทรุดมีช่องว่าง
พม่าก็เข้ากรุงได้ เข้าเฝ้าพระราชวัง วัดวาอาราม ตลอดจน
ทั้งบ้านเมืองของชาวพระนครหมดใหม่เป็นถ้ำถ่านไป
ผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก ที่เหลืออยู่ก็ได้รับความ
ลำบากมาก พม่าได้กวาดต้อนเอาพระมหากษัตริย์
ราชวงศ์ และประชาชนไปยังเมืองพม่าเป็นอันมาก"

ในส่วนของพระมงคลบพิตรโดยเฉพาะ หนังสือ
ประวัติเขียนไว้ว่า

"พม่าได้กรุกกันเข้ามาในกรุง ไกลกวาดต้อนผู้คน
เก็บทรัพย์สมบัติของชาวกรุง พร้อมกับจุดไฟเผาวัดวา
อาราม และพระราชวังที่ประทับของพระมหากษัตริย์
ลอกเอาทองคำที่หุ้มพระพุทธรูป และสิ่งต่างๆ เช่น
พระศรีสรรเพชญ์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ประทับ
ยืน ประดิษฐานอยู่ในพระวิหารวัดพระศรีสรรเพชญ์
พระมงคลบพิตร ซึ่งมีพระวิหารอยู่ใกล้พระราชวัง
ด้านใต้ พม่าเข้าใจว่าพระมงคลบพิตรเป็นพระพุทธรูป
ที่หุ้มทองคำ จึงจุดไฟเผาสุ่มองค์พระพุทธรูปเพื่อ
ลอกทอง จนกระทั่งพระวิหารพระมงคลบพิตรถูกไฟ
ไหม้ เครื่องบนหักพังลงมาต้องพระเม้าพิและพระกร
ข้างขวาหักสะบั้น ทุกสิ่งทุกอย่างพังทลายหมดสิ้น
เมื่อพมามาดึงกรุงศรีอยุธยาได้"

การปฏิสังขรณ์และสภาพปัจจุบัน

พระวิหารและพระมงคลบพิตร กลายเป็นซากอิฐ
ปูนตักแดดตากฝนในป่ารกพงหญ้ามานานถึง ๑๕๔ ปี
จึงมีการบูรณะปฏิสังขรณ์ เริ่มในรัชกาลที่ ๕ แห่ง
กรุงรัตนโกสินทร์

หนังสือของมูลนิธิพระมงคลบพิตร กล่าวว่า

"พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้
เสด็จฯ มาทรงกระทำพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณสมเด็จพระ
พระรามธิบดีที่ ๒ บริเวณพระราชวังโบราณจึงได้รับ
การขุดแต่งปรับปรุงดีขึ้นมาก แต่องค์พระมงคลบพิตร
ก็ยังคงพระกรขวาขาด ปักหักพังอยู่เช่นเดิม" (วัน
เดือนปีใดไม่ปรากฏ)

พ.ศ. ๒๔๖๓ พระยาโบราณราชธานินทร์ สมุห

เทศบาล มณฑลอยุธยา ได้ซ่อมพระเม้าพี และ
พระกรข้างขวา

พ.ศ.๒๔๗๔ คุณหญิงอมเรศร์สมบัติ ซ่อมฐาน
บัลลังก์พระมงคลบพิตรอีกครั้งหนึ่ง

พ.ศ.๒๔๙๘ นายกรัฐมนตรีแห่งสหภาพพม่า ชื่อ
อู นู ได้เดินทางมากระชับไมตรีกับรัฐบาลไทย ซึ่งมี
จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี และ
รัฐบาลไทยนำเยี่ยมชมพระนครศรีอยุธยา เมื่อได้
นมัสการพระมงคลบพิตรและชมการบูรณะพระวิหาร
อู นู นายกรัฐมนตรีพม่า ได้บริจาคเงินจำนวน
๒๐๐,๐๐๐ บาท และรัฐบาลไทยอนุมัติเงินอีก
๒๕๐,๐๐๐ บาท การซ่อมแซมพระวิหารพระมงคล
บพิตรจึงสำเร็จลง การซ่อมแซมครั้งนี้ กรมศิลปากร
และกรมโยธาธิการเป็นผู้ดำเนินการ ใช้เวลาซ่อมแซม
๒ ปี (พ.ศ.๒๔๙๙-๒๕๐๐)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กราบบังคมทูลเชิญ
เสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ ทรงยกช่อฟ้า
พระวิหาร เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘

พ.ศ.๒๕๓๓ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี
นาถ เสด็จพระราชดำเนินมานมัสการพระมงคลบพิตร

มีพระราชศรัทธาบริจาคพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์
เพื่อบูรณะองค์พระมงคลบพิตร ๗๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๓๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ร่วมกับมูลนิธิพระมงคลบพิตร ได้บูรณะองค์พระโดย
การลงรักปิดทองทั้งองค์ จนเสร็จสิ้นสวยงามตามสภาพ
ปัจจุบัน

พระพุทธรูปสำคัญแห่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๓ องค์คือ พระพุทธรชัยมงคล พระพุทธไตรรัตนนายก
และพระมงคลบพิตร เป็นอมตสมบัติของคนไทย เป็น
ทั้งพุทธานุสรณ์ ราชานุสรณ์ และชาติยานุสรณ์ ควรแก่
การศึกษาเรียนรู้และอนุรักษไว้ชั่วกาลนาน

บรรณานุกรม

๑. ประวัติวัดใหญ่ชัยมงคล
๒. นำเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ มรดกโลก
๓. ลิลิตตะเลงพ่าย กรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส
๔. ประวัติพระมงคลบพิตร ของมูลนิธิพระมงคลบพิตร

บุคลากรที่ควรขอบลูน

๑. คุณณัฐวัฒน์ อาจารย์อุมาพร	ไชยฤกษ์
๒. อาจารย์พรพิมล	ชันแสง
๓. คุณพูลสุข	พูลพิพัฒน์

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นครศรีธรรมราช

กองบรรณาธิการ

นะมา ไสภาพงศ์ : ถ่ายภาพ

เจดีย์จำลองสมัยศรีวิชัย ซึ่งเข้าใจว่าองค์จริงนั้น
เจดีย์ทรงลังกาสร้างครอบคลุมไว้ภายในองค์ใหญ่

บทความเรื่องพัฒนาการทางประวัติศาสตร์
ท้องถิ่นนครศรีธรรมราช เป็นส่วนหนึ่งของเอกสาร
วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์
และภูมิปัญญาของจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่ง
จัดพิมพ์ขึ้นโดยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนคร
ศรีธรรมราช ซึ่งมีนางจรรยา มานะวิท นายบรรจง
วงศ์วิเชียร และคณะ เป็นผู้เรียบเรียงขึ้น ทาง
กองบรรณาธิการสารานุกรมศรีธรรมราช ขอขอบคุณ
ที่ช่วยอุดหนุนและให้โอกาสเพื่อให้พิมพ์เผยแพร่ใน
วารสารนี้

การตั้งถิ่นฐาน

นักประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราชหลายท่าน
เชื่อว่า นครศรีธรรมราชมีการตั้งถิ่นฐานมาก่อน พ.ศ.
๓๐๑ ที่พระเจ้าอโคทมหาราชแห่งอินเดียเผยแผ่ศาสนา
พุทธเข้ามาในสุวรรณภูมิ ประมาณ พ.ศ.๗๐๐ นครศรี
ธรรมราช สามารถตั้งชุมชนใหญ่ขึ้นได้จนเป็นเมือง
ศูนย์กลางบริเวณคาบสมุทรมลายู ทำศิลาจารึกเป็นหลักฐาน
ราว พ.ศ.๙๐๐ จนกระทั่งพัฒนาขึ้นมาสู่การเป็น

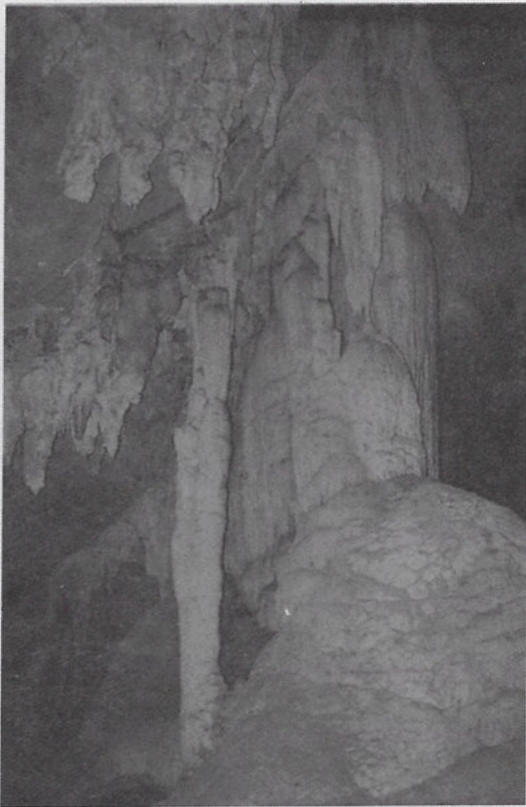
อาณาจักรศรีวิชัยและตามพรลิงค์ในเวลาต่อมานครศรีธรรมราชจึงเป็นกลุ่มชนผสมผสานระหว่างพื้นเมืองทั้งชาวน้ำ และชาวบกกับคนต่างชาติและผู้ปกครองหลายยุคหลายสมัย ส่วนหลักฐานการตั้งถิ่นฐาน เช่น ชุมชนโบราณตุมปังที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และเมืองโมคลานที่อำเภอท่าศาลาเมืองชายฝั่งทะเลยุคแรกโบราณสถานเขาควา อำเภอสิชล เขาวังลานสกา เมืองท่าเรือ เมืองพระเวียง พระเจดีย์ทรงศรีวิชัย และทรงลังกา รวมทั้งเทวรูปต่างๆ ในศาสนาพราหมณ์ ฯลฯ

ข้อมูลทางโบราณคดีตั้งแต่เริ่มปรากฏร่องรอยของมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แสดงการตั้งถิ่นฐานในแหล่งที่เป็นถ้ำและเพิงผา ๑๓ แห่ง มี ๒ แห่งเป็นสมัยก่อนยุคหินใหม่ (Pre-Neolithic) เป็นแหล่งที่เป็นพื้นราบ ๑๐ แห่ง มี ๒ แห่ง ที่คาบเกี่ยวกับสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ จึงสันนิษฐานว่ามนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ในนครศรีธรรมราชตั้งถิ่นฐานที่เป็นถ้ำในพื้นที่ป่าเขาก่อน มนุษย์สมัยนี้ดำรงชีวิตด้วยการเก็บของป่า ล่าสัตว์เป็นอาหาร (Hunting gathering) การดำรงชีวิตในป่าคงใช้ถ้ำเป็นที่อยู่อาศัย และคงไม่ไกลจากลำน้ำที่ไหลผ่านที่ราบใกล้ภูเขาหินปูน มนุษย์อาศัยผลิตผลจากของป่า เช่น ไม้ ลูกไม้ ยางไม้ รังผึ้ง ฯลฯ ตลอดจนสัตว์ที่อาศัยอยู่ในป่าใช้เป็นอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ได้อย่างอุดมสมบูรณ์

ลำน้ำซึ่งมีต้นน้ำเกิดจากแนวทิวเขาใหญ่หรือภูเขาอยู่รอบๆ ยังเป็นเส้นทางที่นำเอาวัฒนธรรมชาติสำคัญหรือหินจากภูเขาซึ่งกลายเป็นหินกรวดน้ำ มนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์จึงใช้วัตถุดิบเหล่านี้มาทำเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิต

มนุษย์ถ้ำหรือชาวถ้ำ

กลุ่มสังคมมนุษย์ที่ใช้ถ้ำเป็นที่อยู่อาศัยประกอบกิจกรรมใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่ป่าเขา โดยเข้าป่าล่าสัตว์ตาม

ในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีถ้ำอยู่เป็นจำนวนมาก

แบบสังคมนายพราน ในแต่ละถ้ำอาจอยู่เพียงครอบครัวเดียวหรือหลายครอบครัว จนกระทั่งเป็นกลุ่ม ขึ้นอยู่กับขนาดของถ้ำแต่ละถ้ำที่ใหญ่-เล็กแตกต่างกัน ลักษณะของถ้ำที่คนก่อนประวัติศาสตร์เลือกเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยประกอบกิจกรรมต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสม หลายประการเป็นต้นว่า ไม่สูงจนเกินไปนัก คือมีความสูงตั้งแต่ ๑-๒๐ เมตร มีทางขึ้นที่ลาดลดหลั่นเป็นระดับ มีเงหินหรือถ้ำวัลย์ที่สามารถไต่ขึ้นไปถึงเป็นถ้ำแห่งอยู่ในระดับที่พ้นจากน้ำท่วมทั้งลำน้ำจากที่ราบหน้าถ้ำหรือน้ำที่ไหลเซาะจากภูเขา ไม่อับทึบ มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีบริเวณที่แสงสว่างส่องเข้าถึงและต้องเป็นถ้ำที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำที่สามารถใช้อุปโภค บริโภคได้ อาจเป็นแม่น้ำสายใหญ่ ลำน้ำสายเล็กๆ ห้วยหรือซับน้ำจากภูเขา (สถาบันทักษิณคดีศึกษา ๒๕๒๙ เล่ม ๓:๙๙๖-๙๙๘)

ชนชาวถ้ำคงมีสภาพความเป็นอยู่ที่เร่ร่อน (Nomadic) ย้ายถิ่นฐานตามฤดูกาล ตามกาลเวลาของแหล่งอาหารซึ่งมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์คงรู้ว่า

เมื่อฤดูกาลใด เวลาใดธรรมชาติจะให้ผลผลิตประเภทไหน คนพวกนี้จึงอาจย้ายถิ่นไปเพื่อแสวงหาอาหารที่เหมาะสมตามฤดูกาล และอาจจะย้ายกลับมาอยู่ที่เดิมอีกตามปฏิทินอาหารที่ธรรมชาติเป็นผู้กำหนด

วิธีการหาอาหาร

สำหรับประเภทเนื้อสัตว์ส่วนใหญ่ต้องมีเครื่องมือช่วย เครื่องมือเครื่องใช้รุ่นแรกๆ จะเกิดจากความต้องการที่จะนำมาใช้เป็นอาวุธหรือเครื่องมือช่วยในการหาอาหารเพื่อดำรงชีวิตประจำวัน เครื่องมือรุ่นแรกๆ ทำจากวัตถุดิบพื้นฐานตามธรรมชาติที่อยู่รอบตัว เช่น หินกรวดแม่น้ำ ไม้ชนิดต่างๆ จนถึงกระดูกสัตว์ที่ได้จากการล่า เครื่องมือล่าสัตว์ป่าเริ่มง่ายๆ ตั้งแต่การขว้างปาก่อนหินด้วยมือเปล่า การขุดหลุมพรางหรือขวางไม้ดักสัตว์ อาวุธที่ใช้ในระยะไกลโดยใช้แรงพุ่งปาออกไป เช่น หอก (ด้ามเป็นไม้ ปลายแหลมอาจใช้หิน) คันธนูไม้ หรือกระสุนดินเผา ไม้ขางและลูกดอกสำหรับใช้ปากเป่า นอกจากนี้แล้วยังอาจใช้เครื่องมือขุดแบบ ขวานหินยาวหรือเครื่องมือหินกระเทาะปลายแหลม

นศอศขอมราชสมัยก่อนประวัติศาสตร์
พัฒนาการของชุมชนโบราณ

ขวานหินมีบัว เป็นขวานหินสมัยก่อนประวัติศาสตร์ พบที่ลานสกา

สำหรับชุดหาสัตว์ที่อาศัยอยู่ในรู เช่น ตุ่น อัน เครื่องมือจับสัตว์น้ำน่าจะเริ่มง่ายๆ จากการจับด้วยมือเปล่า การป็นปายไปบนต้นไม้เพื่อเก็บผลไม้ที่อยู่สูง การขว้างก้อนหินให้ลูกไม้ตกลงมา การใช้ด้ามไม้ยาวๆ สอยลูกไม้ ใช้เครื่องมือหินปลายแหลมขุดหาพืชหัวในดิน เช่น เผือก มัน กลอย หน่อไม้ สำหรับสัตว์ที่ล่ามาบริโภคจากการขุดค้นแหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ในภาคใต้นำมาเปรียบเทียบกัน เชื่อว่าคนก่อนประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราช คงไม่แตกต่างกันมากนัก จากการขุดค้นทำให้ทราบว่าคนก่อนประวัติศาสตร์บริโภคสัตว์ต่างๆ ได้แก่ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ขนาดใหญ่-เล็ก ได้แก่ วัวหรือควาย ลิงหรือค่าง หมูป่า กระเจิง กวางต่างๆ กระรอก กระแต อัน สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เช่น เต่า ตะพาบ สัตว์ปีก เช่น นก ประเภทต่างๆ ไก่ป่า สัตว์น้ำ เช่น ปลา ปู หอย สัตว์พิษนอกจากผลไม้และพืชหัวในดินแล้ว น่าจะมีข้าวและสมุนไพรบางชนิดที่นำมาเป็นยารักษาโรค

การปรุงอาหารและประกอบอาหาร

คนก่อนประวัติศาสตร์ภาคใต้จะใช้เครื่องมือหินประเภทครกและสาก สำหรับบดตำพืชในการประกอบอาหารบางประเภทใช้เครื่องมือประเภทใบมีด ขวาน สำหรับปอกลูกไม้ เปลือกไม้ เครื่องมือชุดแล่ตลอดจนใบมีดสำหรับการตัดเชื้อมเนื้อสัตว์ก่อนการทำให้สุก หลักฐานทางโบราณคดีแสดงให้เห็นว่า เมื่อประมาณ ๖,๕๐๐-๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว คนก่อนประวัติศาสตร์ภาคใต้ปรุงอาหารหรือประกอบอาหารโดยใช้ความร้อนจากไฟ มีการหุงต้มโดยใช้หม้อและถ่านไม้เป็นเชื้อเพลิง ภาชนะหุงต้มที่นิยมมาก คือหม้อก้นกลม และภาชนะแบบหม้อสามขา ซึ่งสามารถตั้งคร่อมกองไฟโดยไม่ต้องใช้เสา นอกจากนี้ยังมีภาชนะอื่นๆ ที่ใช้ใส่อาหาร เช่น ภาชนะทรงพาน หม้อก้นตื้น หม้อมีสัน ภาชนะประเภทชาม ภาชนะรูปทรงแบบจอกหรือถ้วย ภาชนะรูปเหยือก หรือปากแตร แท่นรองหม้อและแท่นพิงถ้วยสำหรับรองรับถ้วยน้ำดื่มที่อาจทำมาจากเขาสัตว์

ภาชนะดินเผาสามขา ซึ่งพบตามแหล่งที่เป็นถ้ำหรือเพิงผา

เครื่องนุ่งห่ม

นอกจากจะใช้ถ้ำหรือเพิงผาเป็นที่พักผ่อนนอนกันแดด ลม ฝน ตลอดจนการรู้จักก่อกองไฟให้ความอบอุ่นแล้ว มีหลักฐานว่าคนก่อนประวัติศาสตร์ภาคใต้รู้จักทำเครื่องนุ่งห่ม หรือเสื้อผ้าสำหรับสวมใส่ให้ความอบอุ่น และป้องกันร่างกาย เครื่องนุ่งห่มคงได้จากหนังหรือขนสัตว์ที่ล่ามาได้ เครื่องนุ่งห่มอีกประเภทหนึ่งคงทำมาจากเปลือกไม้ จากหลักฐานพบหินทุบเปลือกไม้หลายชิ้น เปลือกไม้ที่นำมาทำผ้าน่าจะเป็นพรรณไม้ประเภทเดียวกันกับที่ชนเผ่า Toradja ซึ่งเป็นชนเผ่าดั้งเดิมในเกาะซูลิเบส ประเทศอินโดนีเซีย นำมาทำผ้ายด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกับที่พบในภาคใต้ ไม้ที่นำมาใช้ทำผ้าน่าจะเป็นพืชพรรณไม้ที่พบในท้องถิ่นภาคใต้ด้วยเช่นกัน ได้แก่ ไม้ปอฝ้าย (หรือไม้จำอา) ไม้ยวน (ไม้ย่านาง) ไม้ประเภทต้นไทร

เทคโนโลยี

เทคโนโลยีเกิดขึ้นและพัฒนาไปตามความต้องการที่สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยของชุมชน งานด้านเทคโนโลยีรุ่นแรกๆ จึงได้แก่ การทำเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการดำรงชีวิต โดยใช้วัตถุดิบพื้นฐานที่มีอยู่รอบตัวคือ ไม้ หิน กระดูก การสร้างประดิษฐ์กรรมสิ่งทอเครื่องมือเครื่องใช้ชิ้นหนึ่งๆ นำไปสู่การค้นพบ

เทคนิควิธีที่สามารถทำให้เกิดประดิษฐ์กรรมใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิม แต่ในขณะเดียวกันก็ยังไม่ทิ้งวิธีการการทำเครื่องมือเครื่องใช้แบบเดิม เช่น เมื่อรู้จักใช้เครื่องมือโลหะแล้วก็ยังใช้ขวานหินขัดรูปแบบต่างๆ ควบคู่ไปด้วย

เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตเครื่องมือเพื่อยังชีพได้พัฒนาไปเป็นงานศิลปะด้วยการรู้จักทำเครื่องประดับตกแต่งร่างกาย เช่น ขัดฝนเปลือกหอย ให้เป็นเครื่องประดับ การขัดแต่งและเจาะรูแผ่นหินให้เป็นรูปกำไลหรือจักรหิน หรือการทำเครื่องประดับจาก

กำไลมือหิน พบที่ตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช

เครื่องมือเครื่องใช้เป็นรูปขวานหินขัด ยุคหินใหม่
เมื่อ ๓,๐๐๐-๔,๕๐๐ ปีมาแล้ว ของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์

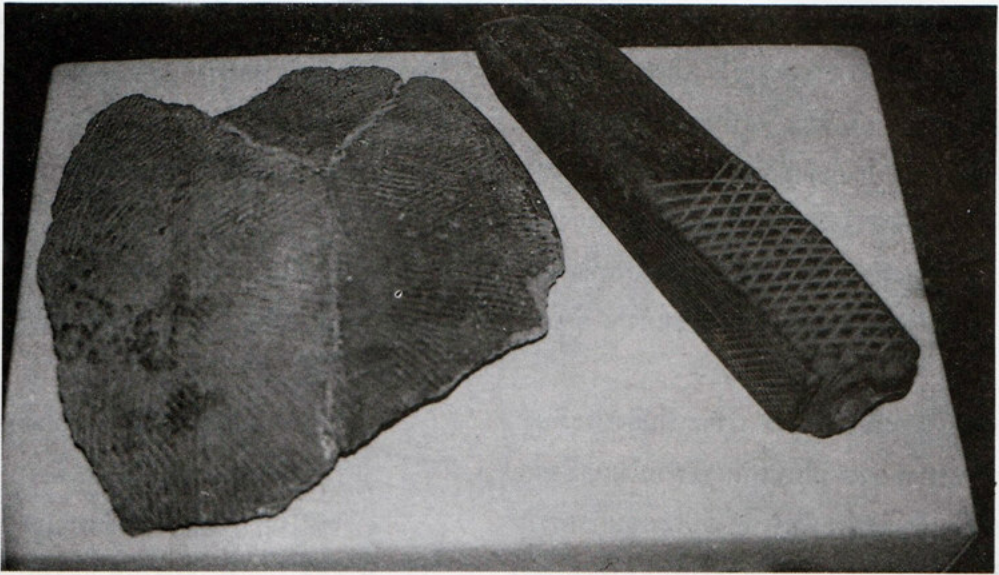

ภาชนะดินเผาที่มนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์
ได้คิดสร้างขึ้นมาใช้สอย ขุดพบตามแหล่งชุมชนโบราณต่างๆ ในนครศรีธรรมราช

กระตูกสัตว์ เขี้ยวสัตว์ เป็นต้น (สถาบันทักษิณคดี
ศึกษา เล่ม ๓ : ๙๙๙-๑๐๐๑)

การรู้จักใช้ไฟนำไปสู่การพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่สำคัญคือ นำความร้อนมาใช้ วัตถุประสงค์ ประยุกต์
ทำให้เกิดประดิษฐ์กรรมลักษณะใหม่ เช่น เครื่องปั้น

ดินเผา ได้แก่ ภาชนะดินเผารูปทรงต่างๆ ที่มีรูปแบบ
และขนาดของภาชนะดินเผาเป็นไปตามประโยชน์
ใช้สอย ขณะเดียวกันก็คำนึงถึงความสวยงาม เช่น
การตกแต่งผิวด้วยลายเชือกทาบ ลายขีดขีด ขัดมันหรือ
เขียนสี

เศษภาชนะดินเผาลายทาบเชือก

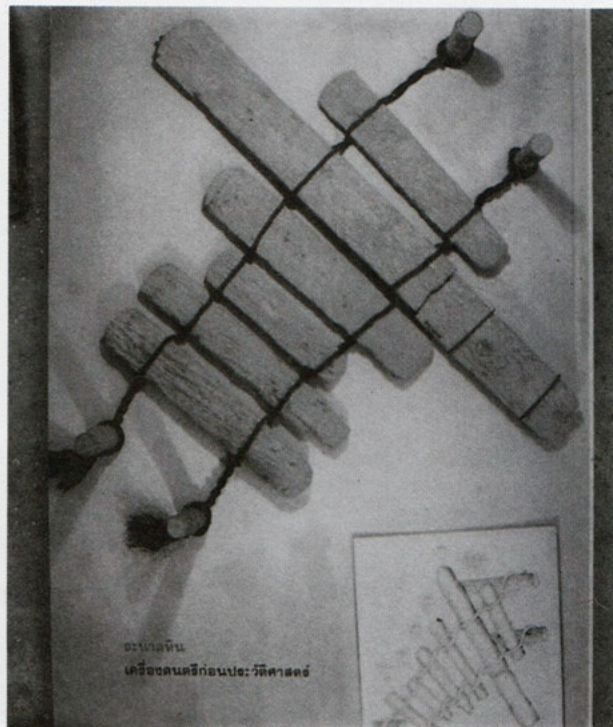
และเครื่องมือหินแต่งลวดลายภาชนะดินให้เป็นลวดลายต่างๆ ก่อนที่จะนำไปเผา

ชุมชนเกษตรกรรมแรกเริ่ม

สังคมหมู่บ้านเกษตรกรรมในภาคใต้ และนครศรีธรรมราช น่าจะเริ่มจากชุมชนยุคหินใหม่ ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ราบ และเริ่มชัดเจนขึ้นเมื่อสังคมรู้จักใช้เครื่องมือโลหะ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการของชุมชนเกษตรกรรม ในการผลิตผืนแผ่นดินให้เป็นพื้นที่นา ประสิทธิภาพของเครื่องมือเหล็ก ทำให้สามารถเพาะปลูกข้าวเลี้ยงประชากรจำนวนมากได้ ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลโดยตรงกับการเพิ่มจำนวนประชากร ชุมชนในสมัยนี้จึงมักตั้งถิ่นฐานที่ถาวร มีความผูกพันและเห็นประโยชน์ของที่ดิน มีการเลือกตั้งถิ่นฐานในสภาพภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำสิ่กกรรมทำนา ในช่วงเวลานี้ชุมชนโบราณในนครศรีธรรมราชได้ก่อตั้งชุมชนถาวรขึ้นแล้วตามแนวสันทราย และที่ราบลุ่มแม่น้ำลำคลองที่อุดมสมบูรณ์ (ราวพุทธศตวรรษที่ ๕ เป็นต้นมา)

โบราณวัตถุที่สะท้อนภาพสังคม และวัฒนธรรมของคนในสมัยนี้ นอกเหนือไปจากเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่พบในนครศรีธรรมราช ได้แก่

ตุรียงคดศิลป์ หรือดนตรี ได้พบหลักฐานการขุดแต่งหินธรรมชาติบางชนิด ที่เคาะแล้วมีเสียงดัง

ระนาดหิน เครื่องดนตรีก่อนประวัติศาสตร์

พบที่ท่าศาลา และลานสกา

กังวาล นักโบราณคดีสันนิษฐานว่าเป็นเครื่องดนตรีที่เรียกว่า ระนาดหิน (Lithopone) เป็นขวานหินยาว ขัดแต่งจนเรียบหรือเกือบเรียบ เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดความยาว ยาวกว่าด้านกว้าง ๓-๖ เท่า ความกว้าง-ยาว-หนา-ขรุขระ-เรียบ-ที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดระดับเสียงที่ต่างกัน ระนาดหินนี้พบที่แหล่งโบราณคดี ริมคลองกลาย ตำบลสระแก้ว อำเภอท่าศาลา

กลองมโหระทึก-สำริด น่าจะเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ใช้ในพิธีกรรมบางอย่าง นักโบราณคดีส่วนใหญ่เชื่อว่า กลองมโหระทึกเป็นสิ่งประดิษฐ์เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมากกว่าเป็นเครื่องดนตรีหรือกลองสัญญาณต่างๆ เมื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบกับชนเผ่าพื้นเมืองบางกลุ่มในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ยังคงใช้กลองมโหระทึกกันอยู่ถึงปัจจุบัน เช่น พวกกะเหรี่ยง ฉาน มั่ว มวง และชนเผ่าพื้นเมือง

ในประเทศเวียดนามแล้ว รวมทั้งเอกสารการบันทึกเรื่องราวต่างๆ พอสรุปถึงความหมายในการทำกลองมโหระทึก ได้ดังนี้

๑. ใช้เป็นวัตถุที่สำคัญในพิธีกรรมเกี่ยวกับการตาย
๒. ใช้เป็นสิ่งที่แสดงความรู้ มั่งมี ผู้ใดมีกลองมโหระทึกใบใหญ่ถือเป็นผู้มีอำนาจ หรือหัวหน้าหมู่บ้านให้ความนับถือ
๓. ใช้ตีเป็นสัญญาณในการออกสงคราม (บันทึกเอกสารจีน พ.ศ.๒๐๐)
๔. ใช้ตีในการประกอบพิธีกรรมขอฝน
๕. ใช้ตีในการรักษาคนไข้ และขับไล่ภูติผี
๖. ใช้ในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ

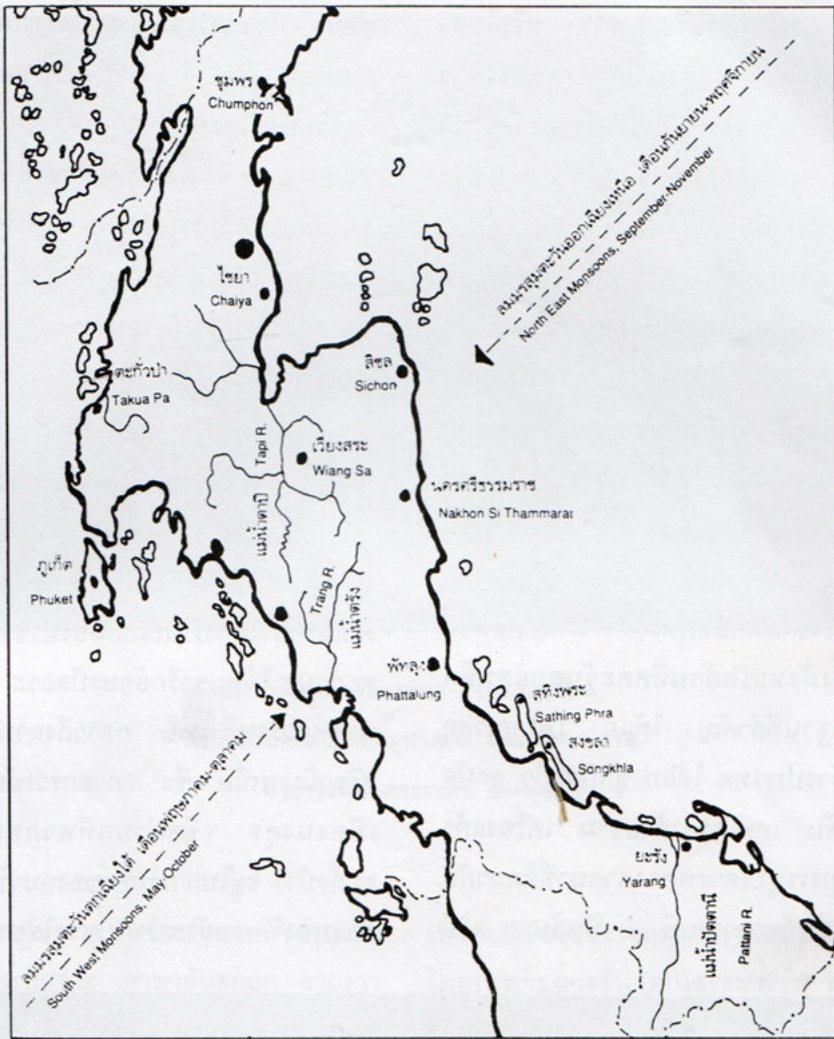
กลองมโหระทึกที่พบในภาคใต้ และนครศรีธรรมราช (รวมทั้งหมด ๑๒ ใบ) แสดงพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีในเรื่องการผลิตด้านโลหะกรรม และมีการประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับความเชื่อ สังคมยุคนี้คงมีหัวหน้าหมู่บ้านหรือหัวหน้าชุมชน แล้วเป็นสังคมกสิกรรมที่พึ่งพาอาศัยน้ำฝนต่อผลผลิตทางการเกษตร มีระบบความเชื่อเรื่องภูติผีและวิญญาณ กลองมโหระทึกเป็นวัตถุที่นำมาจากชุมชนภายนอก แสดงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชุมชนโพ้นทะเล จากจีนหรือเวียดนาม ตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ ๒-๓ เป็นต้นมา นครศรีธรรมราชในยุคนี้เริ่มเข้าสู่ยุคแห่งการติดต่อด้านค้าขาย และเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมให้แก่กัน (สถาบันทักษิณคดีศึกษา ๒๕๒๙ เล่ม ๑ : ๗๑-๗๒)

ชุมชนเมืองท่า/สถานีการค้า

ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๓ เป็นต้นมา อินเดีย เปอร์เซีย อาหรับ โรมัน สามารถเดินเรือมาถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีน เวียดนาม สามารถเดินเรือมาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๕ ศาสนาพุทธมหายานจึงกลายเป็นจุดศูนย์กลางที่เส้นทางเดินเรือจากฝ่ายตะวันตก อันได้แก่ อินเดีย เปอร์เซีย อาหรับ โรมัน และฝ่ายตะวันออก ได้แก่ จีน เวียดนาม

กลองมโหระทึก สมัยพุทธศตวรรษที่ ๓ ของมนุษย์ยุคโลหะ วัฒนธรรมทองซอน ที่พบในตำบลท่าเรือ นครศรีธรรมราช

แผนที่ภาคใต้ของประเทศไทย
แสดงทิศทางของลมมรสุมที่พัดอยู่ประจำตลอดปี

จามปา เจนละ จำเป็นต้องผ่านและแวะพัก เพื่อขนถ่ายสินค้าหรือจัดหาเสบียงอาหาร ซึ่งเป็นการเดินเรือในยุคแรกๆ นั้นอาศัยการเดินเรือเลียบชายฝั่งไปเรื่อยๆ จนถึงจุดหมายปลายทาง ต่อมาก็อาศัยลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในการเดินเรือ แต่การที่เทคโนโลยีในการเดินเรือและขนาดของเรือ ตลอดจนการแล่นใบของเรือไม่อำนวยให้การเดินเรือไปไกลๆ ได้สะดวก จำเป็นต้องหยุดซ่อมแซม รวมทั้งจัดหาเสบียงอาหารและน้ำจืดสำหรับการเดินทางในช่วงต่อไป ดังนั้นคาบสมุทรมลายูจึงเป็นจุดเหมาะสมสำหรับเป็นสถานีแวะพักแลกเปลี่ยนสินค้า และซ่อมแซมเรือ ตลอดจนรอลมมรสุมสำหรับการเดินทางต่อไป กล่าวคือ

๑. คาบสมุทรมลายูมีลมมรสุมพัดผ่าน ทั้งลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน นักเดินเรือได้อาศัยลมมรสุมนี้เดินทางจากตะวันตกมาตะวันออก และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคม หรือเมษายน นักเดินเรือก็ได้อาศัยลมมรสุมนี้เดินทางจากตะวันออกไปตะวันตก

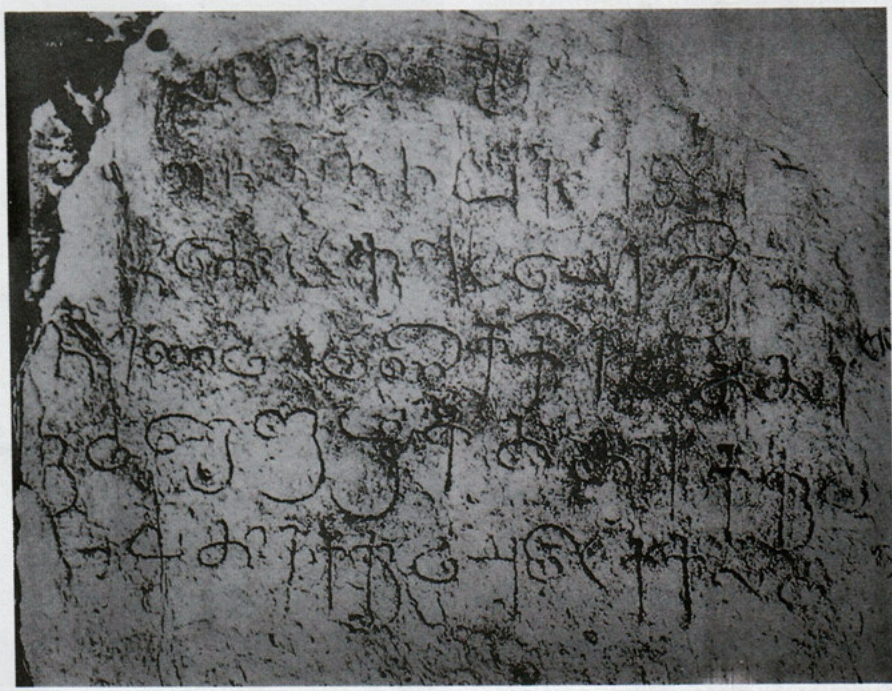
๒. จากจุดที่เรือจากทางตะวันตกเข้าเทียบท่าบริเวณฝั่งตะวันตก ของคาบสมุทรมลายูประมาณในแนวละติจูดที่ ๗ องศาเหนือ หรือกว่าไปเล็กน้อยแต่ไม่เกินละติจูดที่ ๘ องศาเหนือ บริเวณดังกล่าวจะอยู่ระหว่างจังหวัดตรังไปจนถึงจังหวัดพังงา ซึ่งจากบริเวณนี้สามารถเดินทางบกข้ามคาบสมุทรมลายูไปทางฝั่ง

ตะวันออกที่พัทลุง หรือนครศรีธรรมราช หรือไชยา บ้านดอน โดยเส้นทางตรัง-พัทลุง หรือนครศรีธรรมราช และตะกั่วป่า-ไชยา-บ้านดอน ซึ่งบริเวณเมืองท่าฝั่งตะวันออกก็เป็นจุดที่เรือสินค้าจากจีน และทางตะวันออกมาเทียบท่าพอดี

๓. ช่วงที่พ่อค้าจากทางตะวันตกหรือทางตะวันออกออกเดินทางเข้ามาคาบสมุทร เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้า ก็อาจเป็นช่วงที่ซ่อมแซมเรือไปด้วย รวมทั้งจัดหาเสบียงอาหารและเมื่อเตรียมการเสร็จ ก็พอดีกับลมมรสุมซึ่งเริ่มพัดผ่านทำให้อาศัยเดินทางกลับได้พอดี (สุวิทย์ ชัยมงคล ๒๕๓๒ : ๖๕-๖๖)

เส้นทางการเดินเรือระหว่างตะวันตก-ตะวันออก และเส้นทางการค้าข้ามคาบสมุทร ทำให้เกิดสถานการณ์การค้าที่สำคัญทั้งฝั่งทะเลด้านทิศตะวันตกและทิศตะวันออก หลักฐานที่สำคัญ ได้แก่ โบราณวัตถุอันเป็นสินค้าจากต่างประเทศ ได้แก่ ลูกปัดแก้ว ลูกปัดหินสี เครื่องประดับ เศษเครื่องถ้วยชาม เครื่องแก้ว ตลอดจนประติมากรรมรูปเคารพทางศาสนาที่ติดมากับเรือเดินทะเล ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๘ เป็นต้นมา คงมี

พ่อค้า นักแสวงโชคเข้ามาตั้งสถานีการค้า ระหว่างรอลมมรสุม โดยทุกๆ ปี พ่อค้าจากถิ่นใดต่างก็จะไปค้าขายยังเมืองท่าที่พวกตนได้เคยไปติดต่อเป็นประจำแล้ว และจะตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ในเมืองนั้นจนตลอดฤดูกาลค้าขาย ซึ่งขึ้นอยู่กับลมมรสุมเป็นส่วนใหญ่ ในศูนย์การค้าหรือเมืองท่าบางแห่งยังมีพ่อค้าบางกลุ่มที่ไม่กลับบ้านเมืองของตน แม้ฤดูมรสุมมาถึงแล้วก็ตาม แต่ยังคงอยู่ที่เมืองท่านั้นตลอดฤดู เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนพ่อค้าอื่นๆ ทั้งหมด โดยเฉพาะเพื่อรวบรวมผลิตผลพื้นเมือง ไว้คอยเรือสินค้าที่จะกลับมาอีกเมื่อถึงฤดูค้าขาย (ดิ.จี.อี.ฮอลล์ ๒๕๒๖ : ๑๕) นักแสวงโชคที่เข้ามาตั้งนิคมหรือกลุ่มสันนิบาตของตนเองอย่างถาวรบริเวณเมืองท่าชายฝั่งทะเล ได้แก่ ที่ตะกั่วป่า ได้พบจารึกอักษรปัลลวะ ภาษาทมิฬ อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒ กล่าวถึงการสร้างกระแสน้ำ ชื่อศรีอนินารณัม ซึ่ง (ภาสกรวรรณ) ได้ขุดเจอ ใกล้เมืองนงคุร (ชื่อตำบลที่พวกทมิฬตั้งอยู่ใกล้เมืองตะกั่วป่า) อยู่ในการรักษาของสมาชิกแห่งมณิครามและของกองทัพระวังหน้ากับชาวไร่ชาวนา ส่วนชายฝั่ง

ศิลาจารึกหลักที่ ๒๖ ที่เขาพระนารายณ์
อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

ศิลาจารึกหุบเขาป่องคอย บ้านคลองท่อน
ตำบลควนเกย อำเภอจุฬาภรณ์ นครศรีธรรมราช
อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๒

ตะวันออก ปรากฏหลักฐานจากศิลาจารึกหุบเขา
ป่องคอย จารึกอักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต อายุราว
พุทธศตวรรษที่ ๑๒ ซึ่งแสดงถึงกลุ่มสันนิบาต
ของกลุ่มผู้นับถือไศวนิกายในดินแดนนครศรีธรรมราช
นอกจากกลุ่มพ่อค้า นักแสวงหาโชคแล้ว กลุ่มนักบวช
พราหมณ์ และพระสงฆ์คงเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ใน
ดินแดนแถบนี้แล้วในระยะเวลาใกล้เคียงกัน เพราะ
ปรากฏว่าได้พบปฏิมากรรมรูปเคารพทางศาสนา ตั้งแต่
พุทธศตวรรษที่ ๑๐ ซึ่งเป็นของนำเข้ามาจากอินเดีย
โดยตรง และประติมากรรมท้องถิ่น ตั้งแต่พุทธศตวรรษ
ที่ ๑๑ เป็นต้นมา ซึ่งแสดงถึงการรับอิทธิพลทาง
ศิลปกรรมจากอินเดีย เช่น พระพุทธรูปอิทธิพลศิลปะ
อมราวดี คุปตะ หลังคุปตะ ปาละ เสนะ และเทวรูป
ต่างๆ อิทธิพลปัลลวะ และโจฬะจากอินเดียได้ เป็นต้น

ชุมชนเมือง/นครรัฐ

การเข้ามาของวัฒนธรรมอินเดีย โดยเฉพาะ
กลุ่มนักบวช (พราหมณ์/พระสงฆ์) ทำให้เกิดความ

เปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงต่อบ้านเมืองในภูมิภาคนี้
โดยเฉพาะการรับวัฒนธรรมทางความคิดความเชื่อ
โดยมีศาสนาเป็นสื่อสำคัญ โดยเนื้อที่บ้านเมืองใน
ภูมิภาคนี้ตั้งอยู่บนฐานความคิดและอุดมการณ์ของ
ระดับหัวหน้าเผ่า (Chief tainship) เป็นพื้นฐาน
อยู่ก่อนแล้ว การรับอุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม
อินเดียบนพื้นฐานศาสนายินดู หรือ พราหมณ์ กลับเป็น
สิ่งส่งเสริมอำนาจของหัวหน้ากลุ่มหรือผู้ปกครองให้
ยิ่งใหญ่อิ่งขึ้น ดังจะเห็นว่าในระยะแรกเริ่มของการ
เข้ามาของอิทธิพลอินเดีย ศาสนาพราหมณ์จะเด่นกว่า
พุทธศาสนาอยู่เล็กน้อย ทั้งนี้เพราะศาสนาพราหมณ์
โดยเฉพาะลัทธิไวษณพนิกายจะส่งเสริมภาพพจน์
เทวราชาให้กับชนชั้นปกครอง หรืออาจกล่าวได้ว่าลัทธิ
บูชาพระวิษณุเป็นลัทธิที่ยกย่องระบบกษัตริย์ จึงน่าจะ
เป็นศาสนาที่ได้รับการเคารพจากชนชั้นปกครอง และ
อาจเป็นศาสนาของรัฐอย่างเป็นทางการ ส่วนลัทธิบูชา
พระศิวะน่าจะเป็นศาสนาของชาวบ้าน (Michel Jacq
Herhoualch ๑๙๙๕ : ๒๕๕-๒๕๖) ซึ่งสอดคล้องและ

เข้ากันได้ดีกับความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับเรื่องความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งให้ความสำคัญกับทั้งสองเพศ ซึ่งเป็นที่มาของการเกิดและความเจริญงอกงาม

พราหมณ์จึงเป็นบุคคลที่พึงปรารถนาของชนชั้นปกครอง เพราะเป็นผู้สร้างและรับรองความศักดิ์สิทธิ์ของเทวราชา ชนชั้นปกครองได้ยกฐานะของตนให้เหนือกว่าหัวหน้าเผ่าหรือเจ้าเมืองคนอื่น ๆ เพื่อที่จะได้รับความร่วมมือหรืออภิสถิตีที่จะเรียกเก็บผลิตผลส่วนเกิน หรือเกณฑ์แรงงานจากชุมชนที่อยู่นอกเขตอำนาจตน ตลอดจนมีกองทัพเพื่อคุ้มครองป้องกันกษัตริย์ และราชวงศ์ แนวความคิดและอุดมการณ์ของศาสนาพราหมณ์ โดยเฉพาะแนวความคิดเกี่ยวกับความภักดี เป็นอุดมการณ์ที่สอดคล้องต่อความต้องการของรัฐบาลเล็กๆ เป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่า อุดมการณ์ของศาสนาพราหมณ์มีกระบวนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากระบบหัวหน้าเผ่า (Tribal chief) ที่มีการสืบอำนาจและตำแหน่งโดยอาศัยความยินยอมพร้อมใจและสืบทายาท ไปสู่ระบบเทวราชา (God-King) จากหัวหน้าผู้ประกอบพิธีกรรมทางความเชื่อไปเป็นพราหมณ์ จากชุมชนหมู่บ้านมาเป็นเมืองนคร หรือถ้าจะกล่าวโดยย่อก็อาจกล่าวได้ว่า เป็นการเปลี่ยนจากวัฒนธรรมดั้งเดิมมาสู่อารยธรรม (civilization) (วิทยาลัยครุศรีธรรมราช ๒๕๒๕ : ๓๒๕-๓๒๖)

ศาสนาพราหมณ์ได้หล่อหลอมองค์การการเมือง และเป็นผู้สร้างหลักการเกี่ยวกับสถาบันกษัตริย์ (Kingship) ซึ่งมาตามแนวความคิดในคัมภีร์พระมานู โดยอ้างว่า กษัตริย์กำเนิดมาจากส่วนต่างๆ ของพระผู้เป็นเจ้า ๔ องค์ คือ พระอินทร์ พระอาทิตย์ พระจันทร์ พระยม พระกูเระ (เทพเจ้าแห่งทรัพย์สินหรือความมั่งคั่ง) พระอัคคี พระพิรุณ และพระพาย กษัตริย์ถูกสร้างขึ้น และเป็นผู้คุ้มครองความเป็นระเบียบของสังคม โดยมีอำนาจที่จะใช้กำลังสนับสนุน กษัตริย์จึงเป็นผู้มีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ เป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจและการผลิต รวมทั้งการจัดการต่อผลผลิตใน

เขตแคว้นแคว้นของตนเอง

เมื่อกษัตริย์คุมอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจไว้ในมือแล้ว สิ่งที่กษัตริย์แห่งแคว้นแคว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นิยมทำ คือ การติดต่อสัมพันธ์ทางการทูตกับจีน โดยระบบการส่งบรรณาการเป็นอย่างทางการเมืองจากผู้ปกครองรัฐต่างๆ (The Tributary system) เพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง เนื่องจากการค้ากับจีนได้ผลกำไรดี และยังต้องการแสดงว่ามีความสำคัญทางการเมืองในฐานะที่เป็นรัฐอิสระ เป็นผู้ยิ่งใหญ่เหนือดินแดนแถบนี้ และการที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับจีนคงจะเพิ่มความสำคัญให้ตนเองในสายตาของรัฐอื่นๆ ในท้องถิ่นเดียวกัน เอกสารจีนตั้งแต่ราวกลางพุทธศตวรรษที่ ๘ ได้กล่าวถึงรัฐต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ฟูนัน ลินยี ชื่อรัฐต่างๆ ได้ปรากฏมากขึ้นตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๓ เป็นต้นมา การถอดชื่อจากภาษาสันสกฤตเป็นภาษาจีนนั้นยากที่จะเดาได้ว่า หมายถึงสถานที่ใด หรือเมืองใด เว้นแต่บางรัฐเท่านั้นที่นักประวัติศาสตร์ เห็นพ้องต้องกันและสรุปได้ว่าควรจะเป็นเมืองใด เช่น พงคาวดารราชวงศ์เหลียง ในพุทธศตวรรษที่ ๑๓ กล่าวถึง อาณาจักร ชื่อ ลังยาซุน รัฐนี้นักประวัติศาสตร์ลงความเห็นว่าคือ รัฐลังกาสุกะ ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดปัตตานี อันหมายถึงชาวโบราณสถานในเขตอำเภอยะรัง อีกรัฐหนึ่งคือ รัฐตันมาลิง จากบันทึกของเจ้าจูกั๋ว และหวังต้าหยวน ในพุทธศตวรรษที่ ๑๔ และ ๑๕ ซึ่งก็คือ รัฐตามพรลิงค์ หรือนครศรีธรรมราช นั่นเอง

นครศรีธรรมราชเป็นรัฐที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจเกษตรกรรมและสินค้าพื้นเมือง ได้แก่ ข้าว การะบูร ไม้หอม (ไม้กฤษณา) ไม้ฝาง ไม้จันทน์ ช้าง งาช้าง เขาสัตว์ หนังสัตว์ และดีบุก (หลังพุทธศตวรรษที่ ๑๙) เป็นเมืองท่าสำคัญตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๘ เป็นอย่างน้อย ในสมัยราชวงศ์ซ่งของจีนปรากฏว่า นครศรีธรรมราช ในนาม ตัง-หมา-หลิง ส่งคณะทูตไปจีน เมื่อ พ.ศ.๑๕๔๔ และในปี พ.ศ.๑๗๖๙ บันทึกเจ้าจูกั๋ว กล่าวว่า เจ้าเมืองตามพรลิงค์ เป็นเจ้าเมืองอยู่ใต้อำนาจของกัมพูชา จนกระทั่งปี พ.ศ.๑๗๗๓

ตามพรลิงค์ได้ประกาศตัวเป็นอิสระภาพ จากหลักฐานจารึกหลักที่ ๒๔ ของพระเจ้าจันทร์ภาณุศรีธรรมราช แสดงว่านครศรีธรรมราชได้ดำรงตนเป็นรัฐอิสระ มีความรุ่งเรืองในสมัยปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๘ เป็นรัฐเอกราชร่วมระยะเวลาเดียวกับสมัยพ่อขุนรามคำแหง แห่งกรุงสุโขทัย เป็นรัฐที่มั่งคั่ง เป็นศูนย์กลางการแพร่พระพุทธศาสนา มีพระมหากษัตริย์ มีพระอิสริยยศสูงเทียบเท่าพระเจ้าอโศกมหาราชแห่งอินเดีย ในนามพระเจ้าศรีธรรมโคกราช มีสถานภาพเป็นอาณาจักรที่มีอิทธิพลครอบคลุมทั้งแหลมมลายู บรรดาบ้านเมืองในละแวกนี้ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรนครศรีธรรมราช โดยเรียกเมืองขึ้นเหล่านี้ว่า เมืองสิบสองนักษัตร นครศรีธรรมราชเจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุดราว ๑๐๐ ปีเศษ ก่อนจะถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา ในราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๙ หรือต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๐

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

นครศรีธรรมราชได้มีการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่ไม่มีอักษรจารึก จนกระทั่งมาสู่สมัยประวัติศาสตร์ที่มีอักษรจารึก ดังจะนำเสนอดังนี้

๑. สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ได้แก่

๑.๑ ยุคหิน

การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ในภาคใต้ของประเทศไทย มีความสัมพันธ์โดยตรงกับสภาพภูมิประเทศ ภาคใต้เป็นผืนแผ่นดินแคบ-ยาว มีลักษณะเป็นแหลมยื่นลงไปในทะเล ตอนบนเป็นส่วนที่ติดต่อกับผืนแผ่นดินภาคตะวันตกของประเทศไทย ซึ่งจัดเป็นส่วนที่เรียกว่า ผืนแผ่นดินใหญ่ (Mainland) ส่วนตอนล่างก็ติดต่อกับส่วนที่เป็นผืนแผ่นดินประเทศมาเลเซีย และไม่ห่างจากหมู่เกาะต่างๆ ในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งจัดเป็นแผ่นดินหรือไหล่ทวีป ซุนดา (Sundaland or Sunda shelf) ภาคใต้จึงตั้งอยู่ระหว่างผืนแผ่นดินใหญ่ที่ต่อเนื่องไปถึงดินแดนทาง

ตอนกลางทวีปเอเชีย และผืนแผ่นดินซุนดา ดังนั้นจึงอยู่ในเส้นทางกระแสวัฒนธรรมการอพยพเคลื่อนย้ายของกลุ่มคนทั้งจากแผ่นดินตอนบน ตอนล่าง และบริเวณหมู่เกาะ ร่องรอยหลักฐานการอยู่อาศัยของมนุษย์ที่เก่าที่สุด ที่พบในภาคใต้และเก่าที่สุดในประเทศไทย ตรงกับสมัยทางธรณีวิทยา เรียกว่า สมัยไพลสโตซีนตอนปลาย (Upper pleistocene) มีอายุจากแหล่งขุดค้นที่ถ้ำหลังโรงเรียนตำบลทับปrik อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ประมาณ ๓๗,๐๐๐ ปีมาแล้ว (กรมศิลปากร ๒๕๓๑ : ๙๒)

ในสมัยไพลสโตซีน มีการเปลี่ยนแปลงของแนวชายฝั่งทะเล อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำทะเลเป็นช่วงๆ เมื่อระดับน้ำทะเลสูงขึ้น (อันเกิดจากการละลายของน้ำแข็งขั้วโลก) จะเกิดน้ำท่วมแผ่นดินจมลงไปเกิดเป็นเกาะต่างๆ แต่เมื่อระดับน้ำทะเลลดลงโลกเข้าสู่ยุคน้ำแข็งเป็นช่วงๆ (ตั้งแต่ราว ๒,๐๐๐,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ ปี) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกิดแผ่นดินซุนดา โดยแผ่นดินใหญ่กับเกาะแก่งต่างๆ เชื่อมกันทางไหล่ทวีป

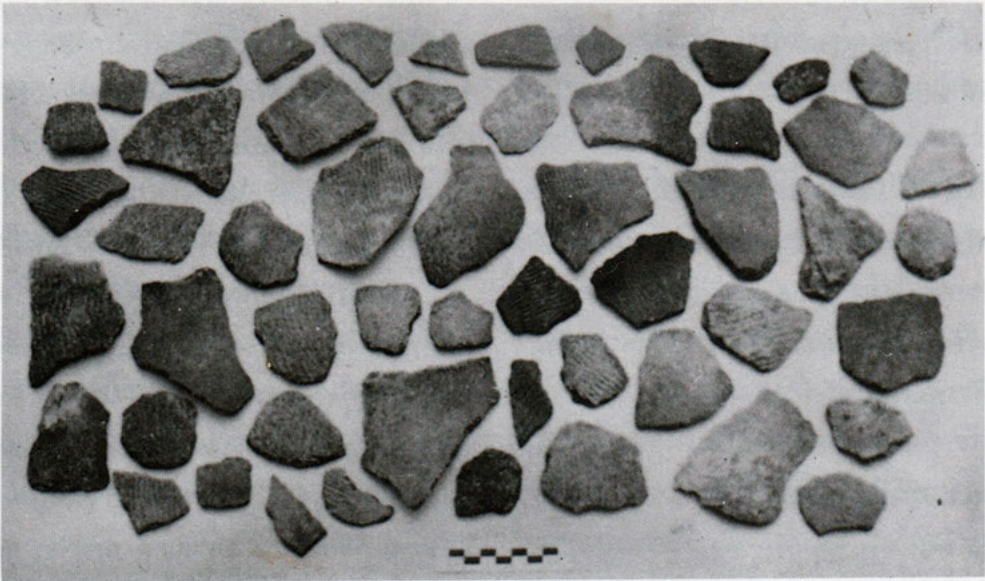
สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามสภาพภูมิประเทศมีเทือกเขาสูง ได้แก่ เทือกเขานครศรีธรรมราชอยู่ตอนกลาง ด้านทิศตะวันออกเป็นที่ราบและสันทรายชายฝั่งทะเล ด้านทิศตะวันตกเป็นที่ราบเชิงเขาและหุบเขา จากการสำรวจ ขุดค้น ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยของนักโบราณคดี กรมศิลปากร ในพื้นที่ภาคใต้ของไทยเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ พอจะกำหนดเป็นทฤษฎีว่าได้พบหลักฐานสมัยแรกๆ เกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานของชุมชนโบราณภาคใต้ ในพื้นที่ป่าเขาก่อนพื้นที่ราบชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นการตั้งถิ่นฐานในสมัยหลัง (สถาบันทักษิณคดีศึกษา ๒๕๒๙ เล่ม ๓ : ๙๙๖)

แหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ก็สนับสนุนทฤษฎีนี้เช่นกัน ปัจจุบันได้สำรวจพบแหล่งก่อนประวัติศาสตร์ที่มีการใช้เครื่องมือขวานหินกะเทาะ จำนวน ๒ แหล่ง ได้แก่

ถ้าตาหมื่นยม หมู่ที่ ๑ บ้านวังเหียง ตำบล
ช้างกลาง อำเภอฉวาง พบเครื่องมือหินกะเทาะคมรอบ
ปลายแหลม ด้านบนมีรอยโดนตัดคล้ายกับขวานสั้น
(Short axe) ซึ่งเคยพบที่ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
และเศษภาชนะดินเผาสีดำ ลายเชือกทาบ (สถาบัน
ทักษิณคดีศึกษา ๒๕๒๔ เล่ม ๑๐ : ๔๑๕๒)

ถ้าเขาหลัก หมายเลข ๑ ตำบลลิซัล พบ
เครื่องมือหินกะเทาะแบบสองหน้า (bifacial) ลักษณะ
เป็นขวานสั้น (short axe) มีรอยกะเทาะหยาบๆ
ทำจากหินควอร์ตไซต์ จำนวน ๑ ชิ้น และพบภาชนะ
ดินเผาประเภทหม้อก้นกลม ๑ ชิ้น หม้อก้นแบน ๓ ชิ้น
ร่วมกับกระดูกสัตว์ประเภทลิง จำนวน ๒ ชิ้น (กรม
ศิลปากร ๒๕๓๔ : ๗๘-๘๐)

ในสมัยก่อนมักถูกจัดกลุ่มอยู่ในประเภทเครื่องมือ
หินกลาง (Mesolithic) หรือกลุ่มเครื่องมือ วัฒนธรรม
ฮัวบิเนียน (Hobinhnian tools type) โดยกำหนด
อายุประมาณ ๑๐,๐๐๐-๕,๐๐๐ ปี แต่ปัจจุบันยังเป็นที่
ถกเถียงกันในหมู่นักโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์
เกี่ยวกับการปรากฏอยู่ของสมัยหินกลาง โดยการใช้
เทคโนโลยีในการประดิษฐ์เครื่องมือหินกะเทาะเป็น
ตัวแบ่ง ทั้งนี้เพราะรูปแบบเครื่องมือหินกะเทาะ
ประเภทหินกรวดแม่น้ำ (Pebble/Cobble tools)
ที่พบในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังไม่สามารถนำมาใช้
เป็นเกณฑ์ในการเทียบอายุสมัยได้เหมือนการศึกษา
เครื่องมือหินกะเทาะในยุโรป เนื่องมาจากข้อจำกัด
เรื่องของวัตถุดิบ (Raw Material) ซึ่งมีผลต่อเทคนิค

เศษภาชนะดินเผา ลายทาบเชือก
ที่ขุดพบตามแหล่งชุมชนโบราณต่างๆ ในนครศรีธรรมราช

จากร่องรอยหลักฐานของโบราณวัตถุที่พบอา
สันนิษฐานได้ว่า ถ้าทั้ง ๒ แห่งนี้ มนุษย์ก่อนประวั
ติศาสตร์เข้ามาพักอาศัยหรือทำกิจกรรมบางอย่าง แต่ไม่
สามารถกำหนดอายุของแหล่งได้ชัดเจน เนื่องจากเป็น
การพบโดยการสำรวจบนผิวดิน ซึ่งพื้นที่ภายในถ้ำ
ส่วนใหญ่ถูกขุดทำลาย อย่างไรก็ตามเครื่องมือหินรูปนี้

ในการผลิต (Technology) และควบคุม (Control)
รูปร่างของเครื่องมือ (form) ดังนั้นการกำหนดอายุ
เครื่องมือหินกะเทาะที่ได้จากการสำรวจบนผิวดินจึง
ค่อนข้างจะเป็นปัญหามาก หากไม่มีหลักฐานทาง
โบราณคดี อย่างอื่นๆ ประกอบ เช่น ชั้นดินทาง
โบราณคดี เศษภาชนะดินเผา กระดูกสัตว์หรือเศษถ่าน

อย่างไรก็ดี หากจะกำหนดอายุโดยการเปรียบเทียบกับแหล่งก่อนประวัติศาสตร์ ที่ได้ขุดค้นแล้วในพื้นที่ภาคใต้ เช่น ที่ถ้ำเบ็องแบบ อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ถ้ำซีชัน ถ้ำปากกอม อำเภอตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งพบเครื่องมือหินกะเทาะแบบเครื่องมือวัฒนธรรมฮั้วบิเนียนเช่นเดียวกัน กำหนดอายุประมาณ ๖,๕๐๐-๔,๒๐๐ ปี ซึ่งเป็นตัวเลขที่น่าจะนำมาเทียบเคียงกับแหล่งเครื่องมือหินกะเทาะที่พบในนครศีลธรรมราชได้

๑.๒ ยุคหินใหม่

เมื่อเข้าสู่ยุคหินใหม่ ได้พบแหล่งโบราณคดีเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โบราณวัตถุที่พบอย่างแพร่หลาย ได้แก่ ขวานหินขัด และภาชนะดินเผาประเภทหม้อสามขา ซึ่งส่วนใหญ่ก็พบตามแหล่งที่เป็นถ้ำหรือเพิงผา ได้แก่

ถ้ำช้าง เขาสำโรง ตำบลนาหลวงเสน อำเภอทุ่งสง พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อหยาบ เผาด้วยอุณหภูมิต่ำ มีทั้งผิวเรียบ แบบลายเชือกทาบ แบบลายกดประทับและเศษหม้อสามขา

ถ้ำเขาโพรงเสือ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อหยาบ มีทั้งผิวเรียบ แบบลายเชือกทาบ ชิ้นส่วนขาหม้อสามขา ขวานหินขัด

ถ้ำเทวดางวงช้าง ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา พบภาชนะดินเผาเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินค่อนข้างประสานกันดี ขัดผิวด้านนอกเรียบมันเนื้อค่อนข้างบาง และขนาดไม่ใหญ่นัก ได้แก่ ภาชนะดินเผาแบบลายเชือกทาบ รูปทรงคล้ายขันน้ำ (ปัจจุบันแสดงอยู่ในห้องก่อนประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศีลธรรมราช) และขวานหินขัดแบบจงอยปากนก

เขาปูน วัดเขาปูน ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อหยาบ ตกแต่งผิวด้วยลายกดประทับ ลายเชือกทาบ เป็นชิ้นส่วนของภาชนะประเภทหม้อสามขา (พบบริเวณยอดเขาปูน)

ถ้ำเขาหินตก ตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์ พบลูกปัดเปลือกหอย ลูกปัดทำจากกระดูก เศษภาชนะ

เผาลายเชือกทาบ หม้อสามขา ขวานหินขัด หินทุบ

หุบเขาลานสกาใน ตำบลลานสกา พบขวานหินขนาดเล็กรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ขวานหินขัดมีป่า

เขาต่อ บ้านเขาแก้ว ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา พบขวานหินขัดหรือระนาดหิน ด้านยาวยาวกว่าด้านกว้างเกิน ๔ เท่า แต่ไม่เกิน ๖ เท่า ขนาดหนา ขัดเรียบ

เขาพรัง ตำบลทุ่งปรัง อำเภอสิชล พบขวานขัดไม่มีป่า รูปสี่เหลี่ยมคางหมู

ถ้ำพรณรา ตำบลถ้ำพรณรา อำเภอถ้ำพรณรา พบเศษภาชนะดินเผาสีดำ-สีแดง ลายเชือกทาบ ขวานหินขัด ชิ้นส่วนกระดูกมนุษย์

ถ้ำเขาแอง ตำบลนบพิตำ กิ่งอำเภอนบพิตำ พบหม้อสามขาสภาพเกือบสมบูรณ์ (ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศีลธรรมราช)

แหล่งโบราณคดียุคหินใหม่ที่มีไฮแหล่งถ้ำหรือเพิงผา ได้แก่

คลองเขาแก้ว หน้าวัดชายเขา ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา พบขวานหินขัด ขนาดใหญ่ โครงร่างห้าเหลี่ยม คมแบบจงอยปากนก

บ้านในแหนด ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา พบโคลนโครงร่างละเอียดของขวานหินขัด แต่งพอสมควร

ห้วยครกเปือ ตำบลท่าดี อำเภอลานสกา พบขวานหินขัด

คลองกลาย ตำบลสระแก้ว อำเภอท่าศาลา พบขวานหินยาวหรือระนาดหินจำนวน ๖ ชิ้น เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านยาว ยาวกว่าด้านกว้างประมาณ ๓-๖ เท่า (ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศีลธรรมราช)

พื้นที่ราบเชิงเขาทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือ ตำบลเสาเกา อำเภอสิชล พบขวานหินขัด รูปสี่เหลี่ยมคางหมู

ไม่ทราบแหล่งที่แน่นอนอยู่ในพื้นที่อำเภอสิชล พบมีดทำจากหินทรายสีเทา มีลักษณะเป็นมีด

ภาชนะดินเผารูปทรงต่างๆ ที่ขุดพบในบริเวณอาณาเขตวัดพระเวียง
และวัดสวนหลวงตะวันตก

ด้ามงอ โครงร่างเป็นรูปมนรี ส่วนที่เป็นด้ามตอนปลาย โค้งขนานกับส่วนคมซึ่งคอดเล็กกว่าด้าม มีสันร่อง เป็น ส่วนแบ่งคมและส่วนด้ามชัดเจน เหมือนมีดมีด้าม ปัจจุบัน (จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดมณฑิมมาวาสฯ จังหวัดสงขลา)

ชุมชนใกล้วัดพระพรหม ตำบลนาสาร กิ่ง อำเภอยะหริ่ง พบขวานหินขัดขนาดกลางไม่มีใบ รูป สีเหลี่ยมคางหมู

คลองท่าเรือ ตำบลท่าเรือ อำเภอยะหริ่ง พบขวานหินขัด กำไลหิน

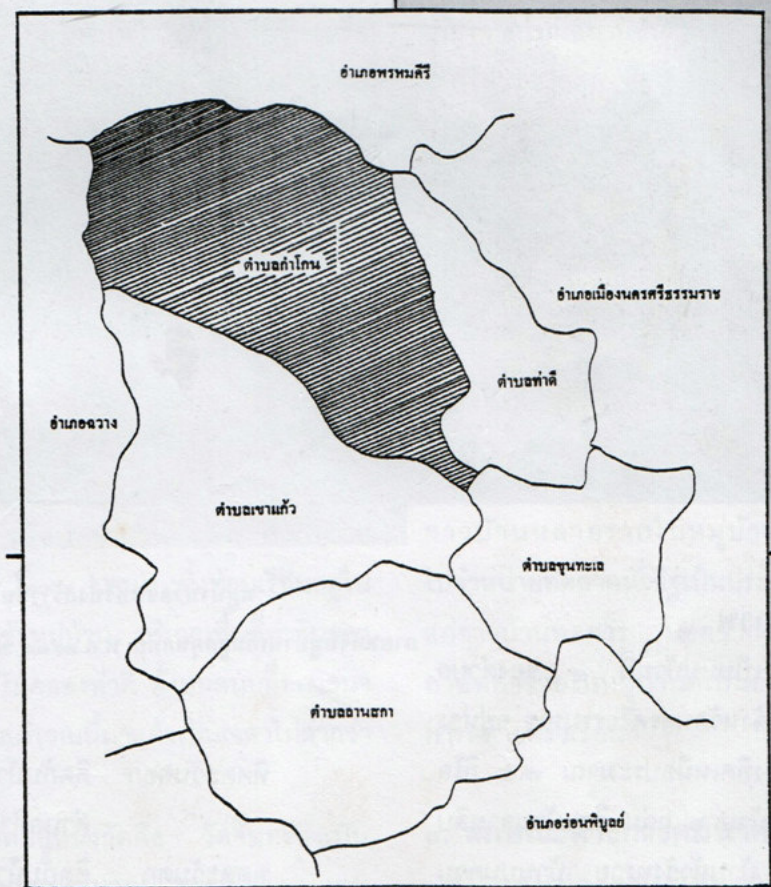
วัดหัวมีนา (ร้าง) ตำบลท่าเรือ อำเภอยะหริ่ง พบโคลนขวานหินขัดสะเก็ดหิน (แหล่งขุดค้น)

จากหลักฐานโบราณวัตถุที่พบในแหล่ง โบราณคดียุคหินใหม่ แสดงถึงการกระจายตัวของ การตั้งชุมชนซึ่งส่วนใหญ่ยังนิยมพื้นที่ป่าเขาตอนใน ซึ่งมีแหล่งอาหารอุดมสมบูรณ์ และยังแสดงถึงการ กระจายตัวของการตั้งชุมชนลงมายังบริเวณพื้นที่ราบ

เชิงเขา ที่ราบริมน้ำ และที่ราบแนวสันทราย โดยมี แม่น้ำลำคลองอันเกิดจากภูเขาทางตอนกลางไหลลงสู่ ที่ราบทั้งทางตะวันตก และตะวันออกเป็นเส้นทาง เชื่อมโยงของการเคลื่อนย้าย และการกระจายตัวของ กลุ่มชนกลุ่มกรรมต่อเนื่องจนเข้าสู่สมัยแรกเริ่มประวัติ ศาสตร์ บริเวณที่ราบน่าจะเป็นถิ่นที่อยู่ถาวร ซึ่งต่อมา ได้มีการตั้งชุมชนถาวรขนาดใหญ่ขึ้นบนแนวสันทราย เครื่องมือเครื่องใช้ในยุคนหินใหม่ เช่น ขวานหินขัด มีหลักฐานว่าใช้ต่อเนื่องกันมาจนเข้าสู่สมัยแรกเริ่ม ประวัติศาสตร์ ดังตัวอย่างการพบเครื่องมือขวานหินขัด ในหลุมขุดค้นพบทางโบราณคดีที่บ้านเกียกกาย (แหล่ง โบราณคดีกลุ่มชุมชนโบราณคลองท่าเรือ) ตำบลท่าเรือ อำเภอยะหริ่งนครศรีธรรมราช ที่พบร่วมชั้นวัฒนธรรม เดียวกับชุมชนในยุคโลหะที่ติดต่อกับชุมชนพันทะเล แล้ว ดังนั้นจึงกำหนดอายุชุมชนโบราณยุคหินใหม่ ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้มีอายุราว ๔,๐๐๐- ๒,๐๐๐ ปีมาแล้ว

อ่านต่อฉบับหน้า

ชื่อบ้านนามเมืองในตำบลกำโลน อำเภอลานสกา

"กำโลน" เป็นชื่อตำบลหนึ่งในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งแยกออกมาจากตำบลท่าดี ประกอบด้วย ๑๐ หมู่บ้าน คือบ้านวัดจันทร์ บ้านวัดโคก บ้านย่านยาว บ้านวัดสมอ บ้านวังไทร บ้านมะม่วงขวาง บ้านคีรีวง บ้านคีรีทอง บ้านขุนคีรี และบ้านคีรีธรรม เป็นตำบลใหญ่อยู่ริมเขาหลวง มีความสมบูรณ์ด้วยผลไม้และป่าไม้เชิงภูเขา ชาวบ้านทำมาหากินด้วยความสุขสงบท่ามกลางบรรยากาศอันร่มรื่นของพันธุ์ไม้ แต่ละหมู่บ้านมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ โดยเฉพาะเหตุการณ์มหาอุทกภัย พ.ศ.๒๕๓๑ "สารนครศรีธรรมราช" ฉบับนี้จึงนำประวัติชื่อหมู่บ้านนี้มาเสนอ โดยฉบับนี้จะเสนอเพียง ๕ หมู่บ้าน ส่วนที่เหลือจะนำเสนอในฉบับหน้า

บ้านวัดจันทร์

ฉัตรชัย ศุกระกาญจน์

๑. ลักษณะทางกายภาพ

"บ้านวัดจันทร์" เป็นหมู่บ้านที่ ๑ ของตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศเหนือประมาณ ๗.๕ กิโลเมตร ประกอบด้วยกลุ่มบ้าน ๖ กลุ่ม คือ บ้านสามสิบ บ้านหัวนอน บ้านดิน บ้านหัววังทราย บ้านบนควน และบ้านวัดจันทร์ (ปัจจุบันบ้านหัววังทรายไม่มีแล้ว เพราะถูกอุทกภัยครั้งร้ายแรง เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๑ พัดพาไปทั้งสิ้น)

๑.๑ ขนาดและอาณาเขต

บ้านวัดจันทร์มีพื้นที่ประมาณ ๒,๓๔๐ ไร่ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับบ้านย่านยาว ตำบลกำโลน
ทิศใต้	ติดกับบ้านเสมา ตำบลท่าดี

หมู่บ้านวัดจันทร์ซึ่งสร้างขึ้นใหม่

ภายหลังหมู่บ้านเดิมถูกอุทกภัย พ.ศ.๒๕๓๑ พัดพาไปกับสายน้ำวปีโยล

ทิศตะวันออก	ติดกับบ้านเสมา ตำบลท่าดี
ทิศตะวันตก	ติดกับบ้านวัดโคก ตำบลกำโลน

๑.๒ ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของบ้านวัดจันทร์มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นหรือเนินเขาบางพื้นที่มีร่องรอยการกัดเซาะของน้ำในฤดูฝนมาก ทำให้กลายเป็นร่องลึก ตั้งบ้านเรือนอยู่ได้ค่อนข้างยาก ความลาดชันของพื้นที่เฉลี่ยร้อยละ ๒-๕ ภูมิประเทศเป็นป่าและเขา ซึ่งเป็นเขตติดกับอุทยานแห่งชาติป่าทาจิว-ขุนน้ำ-เขาธง มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยพันธุ์ไม้นานาพันธุ์ มีภูเขาในหมู่บ้าน คือ เขารังโร

ลักษณะดินในหมู่บ้านวัดจันทร์ ดินชั้นบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนดินเหนียว ส่วนดินชั้นล่างซึ่งอยู่ระดับความลึกระหว่าง ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นดินลูกรังหรือดินปนเศษหินผุ ซึ่งอยู่ในจำพวกหินดินดาน ด้วยเหตุที่ดินชั้นล่างมีเศษหินปะปนมาก ทำให้การปลูกพืชรากลึกมีปัญหา บริเวณที่มีความลาดชันสูงมักเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินอยู่เสมอ

ลำน้ำธรรมชาติในหมู่บ้านคือ คลองท่าดี (หรือคลองขุนน้ำ) ต้นน้ำเกิดจากเขาหลวง ไหลลงตามห้วยหินดานบรรจบกับคลองปงในเขตบ้านคีรีวง กลายเป็น "คลองท่าดี" ไหลผ่านหมู่บ้านต่างๆ ได้แก่ บ้านวัดสมอบ้านย่านยาว และบ้านวังไทร เป็นต้น แล้วเข้าสู่หมู่บ้านนี้ ก่อนไหลผ่านวัดโคกและหมู่บ้านอื่นๆ ในเขตตำบลท่าดีตามลำดับ

๒. ลักษณะทางสังคม

ประชากรในบ้านวัดจันทร์ นับถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ มี ๑๑๔ ครัวเรือน จำนวน ๔๗๗ คน (ชาย ๒๓๘ คน หญิง ๒๓๙ คน) ตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณสองข้างถนนเข้าหมู่บ้าน บริเวณพื้นที่ทำกินของแต่ละครัวเรือน และริมคลองท่าดี ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้มาแล้วเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ปี

ในหมู่บ้านมีวัดอยู่หนึ่งวัดคือ วัดจันทร์ซึ่งเป็นวัดมหานิกาย ก่อตั้งเมื่อประมาณ พ.ศ.๒๕๓๔ แทนวัดจันทร์ (เดิม) ซึ่งถูกอุทกภัยครั้งร้ายแรงหายไป ในกระแสน้ำ เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๑ จึงเคลื่อนย้ายมาตั้งใหม่ที่เชิงเขาจริงโร ซึ่งอยู่ห่างจากวัดจันทร์ (เดิม) ประมาณ ๑.๒ กิโลเมตร บนที่ดินของนายชอบ ธนบรรณ และนางสมบุญ หนูคง จำนวน ๖ ไร่ ส่วนวัดจันทร์ (เดิม) กลายเป็นวัดร้าง มีประวัติการก่อตั้งเมื่อราว พ.ศ.๑๘๕๐-๑๙๐๐ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒

สถานศึกษาระดับประถมศึกษามีอยู่หนึ่งโรงคือโรงเรียนวัดจันทร์ เนื้อที่ ๖ ไร่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นโรงเรียนสร้าง

ใหม่ เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๑ โดย บริษัท แพลนอาร์คเด็กซ์ จำกัด สนับสนุนการสร้างทดแทนโรงเรียนเดิมซึ่งถูกอุทกภัยครั้งร้ายแรงพัดพาไป เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๑ ส่วนระดับมัธยมศึกษาไม่มี ชาวบ้านจึงส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนลานสกาประชาสรรค์ ซึ่งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ ๖ ตำบลกำโลน

ส่วนบริการทางด้านสาธารณสุขแก่ประชาชน เนื่องจากไม่มีสถานอนามัยในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงไปใช้บริการจากสถานอนามัยบ้านวัดสมอ (หมู่ที่ ๔ ตำบลกำโลน) หรือสถานอนามัยบ้านบนโพธิ์ (หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าดี) หรือโรงพยาบาลลานสกา ซึ่งอยู่ในเขตสุขาภิบาลลานสกา (หมู่ที่ ๑ ตำบลเขาแก้ว)

๓. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

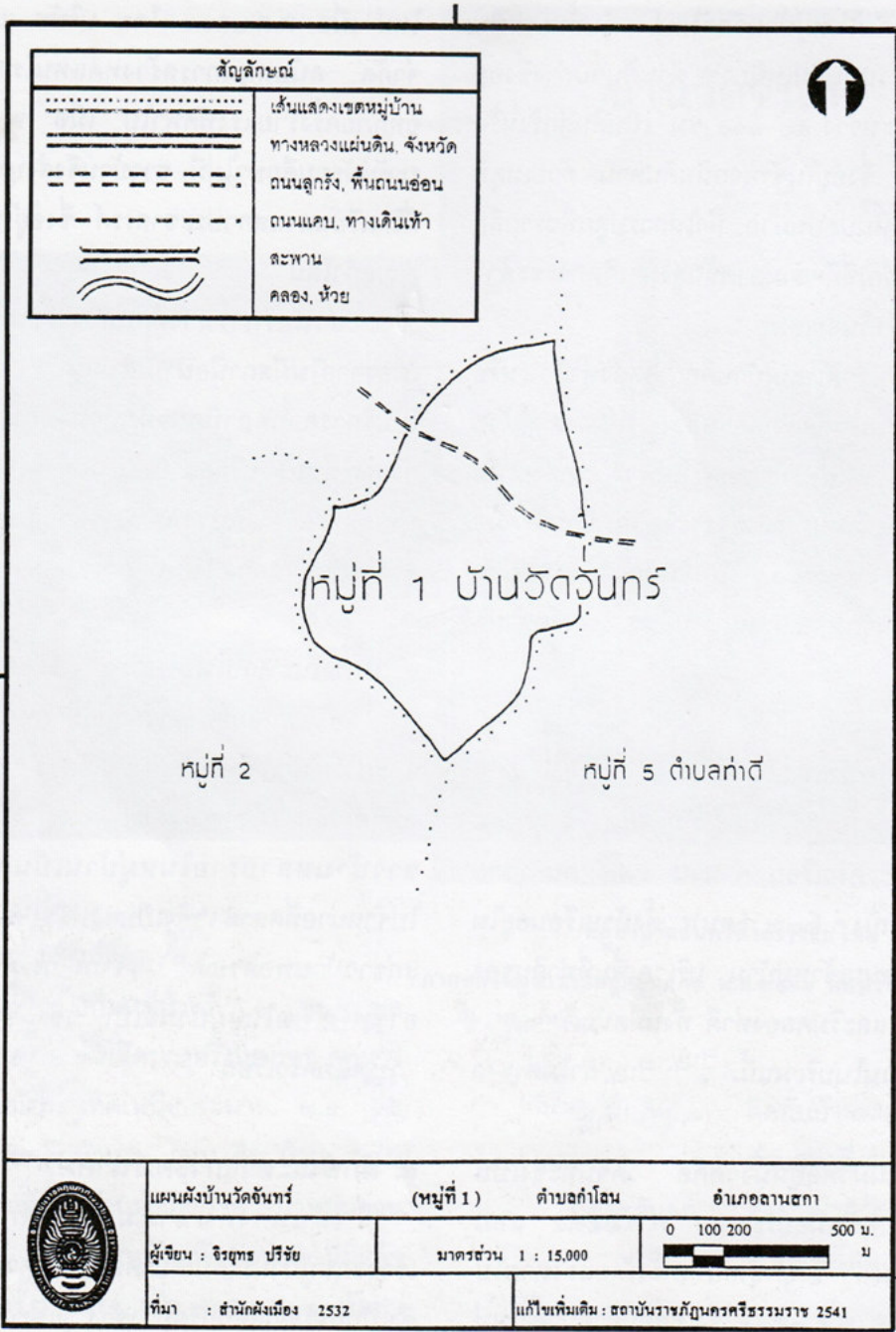
อาชีพหลักของชาวบ้านวัดจันทร์คือ สวนผลไม้ และการหาผลไม้จากป่าเชิงเขาหลวง ผลไม้และพืชผลที่มีชื่อได้แก่ มังคุด เงาะ ลางสาด และสะตอ มีชาวบ้านหลายรายในหมู่บ้านเป็นคนกลางรับซื้อไปจำหน่ายที่ตลาดหัวอูฐเป็นประจำทุกฤดู สร้างรายได้แก่ชาวบ้านพอสมควร นอกจากอาชีพทำสวนผลไม้แล้ว อาชีพค้าขายในหมู่บ้านก็เป็นอาชีพรองที่มีผู้ประกอบการหลายครัวเรือน

๔. ลักษณะทางการคมนาคม

เส้นทางคมนาคมสายหลักที่ใช้เดินทางเข้าออกหมู่บ้านมีเส้นเดียวคือ สายศาลาสังกะสี-คีรีวง ซึ่งเป็นถนนผิวคอนกรีตบางช่วง และเป็นผิวแอสฟัลติกคอนกรีตบางช่วง รวมระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร ซึ่งผ่านบ้านวัดจันทร์ด้วย

๕. ประวัติชื่อหมู่บ้าน

ชื่อ "บ้านวัดจันทร์" ได้มาจากชื่อวัดเก่าแก่วัดหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ท่ามกลางภูเขาต่างๆ ในเทือกเขาหลวง (เทือกเขานครศรีธรรมราช) แต่อยู่ในที่ราบลุ่ม ทิศตะวันตกและทิศใต้ของวัดจดคลองท่าดี (คลองขุนน้ำ) เพราะคลองสายนี้ได้ไหลมาทางทิศเหนือของวัด แล้ว

(ตำบลท่าดี อำเภอลานสกา) และอีกกลุ่มที่สามไปอยู่ที่บ้านกำหูน (ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา) หลังจากอพยพมาอยู่ที่นี่ ใช้น้ำซึ่งเป็นโรคระบาดที่ผู้คนสมัยนั้นเกรงกลัวก็ค่อยทุเลาและหายไปทีละเล็กละน้อย

กล่าวเฉพาะกลุ่มที่สามซึ่งไปตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้านกำหูน ผู้เป็นหัวหน้ากลุ่มซึ่งมีชื่อว่า "พระจันทร์" ได้พาชาวบ้านจำนวนหนึ่งไปเลือกชัยภูมิสำหรับสร้างวัดขึ้นที่ริมคลองท่าดี (คลองขุนน้ำ) เมื่อหักร้างถางพงเสร็จก็ก่อสร้างเสนาสนะ เจดีย์ พระพุทธรูป และอุโบสถ เรียกว่า "วัดจันทร์" นิมนต์พระสงฆ์มาจำพรรษาสืบมา

อนึ่ง เมื่อเวลาล่วงไปราวสิบปี ผู้คนซึ่งอพยพหนีใช้น้ำมาอยู่ตำบลต่างๆ ในอำเภอลานสกา บางส่วนก็ค่อยทยอยกลับไปตั้งบ้านเรือนอยู่ในตัวเมืองนครศรี

ธรรมราชดังเดิม เมื่อทราบว่าได้หาได้หยุดระบาดและสูญหายไปหมดแล้ว อย่างไรก็ดี ผู้คนอีกส่วนหนึ่งก็ไม่ยอมกลับยังคงตั้งบ้านเรือนอยู่ที่นี่ต่อไป นานปีเข้าบริเวณวัดจันทร์ก็กลายเป็นชุมชน เรียกกันว่า "บ้านวัดจันทร์"

เมื่อทางราชการจัดแบ่งเขตปกครองท้องที่ของตำบลกำโลน จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านวัดจันทร์" และใช้ชื่อนี้สืบมาตราบปัจจุบัน

*สัมภาษณ์ นายสมจิตต์ ตลิ่งพันธ์ อายุ ๕๔ ปี ณ บ้านเลขที่ ๑๒๓ หมู่ที่ ๑ (บ้านวัดจันทร์) ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๒

โรงเรียนวัดจันทร์ (ใหม่) ย้ายขึ้นมาสร้างริมเนินเขาจริงริ
แทนหลังเดิมซึ่งถูกอุทกภัย พ.ศ.๒๔๓๑ พัดพาไปกับสายน้ำ

บ้านวัดโคก

สภาพชุมชนบ้านวัดโคก พ.ศ.๒๕๔๑

ทิศตะวันตก ติดกับบ้านคันเบ็ด
ตำบลเขาแก้ว

๑. ลักษณะทางกายภาพ

"บ้านวัดโคก" เป็นหมู่บ้านที่ ๒ ของตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศเหนือประมาณ ๖.๕ กิโลเมตร ประกอบด้วยกลุ่มบ้าน ๕ กลุ่ม คือ บ้านวังไหล บ้านบนตลิ่ง บ้านหน้าวัด บ้านหนองไถ่ขัน และบ้านวัดโคก

๑.๑ ขนาดและอาณาเขต

บ้านวัดโคกมีพื้นที่ประมาณ ๔,๕๐๐ ไร่ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับบ้านวังไทร ตำบลกำโลน
ทิศใต้	ติดกับบ้านมะม่วงขวาง ตำบลกำโลน
ทิศตะวันออก	ติดกับบ้านวัดจันทร์ ตำบลกำโลน

๑.๒ ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของบ้านวัดโคกเป็นที่เนินในระหว่างภูเขาในเทือกเขาหลวง มีลำคลองท่าดี (คลองขุนน้ำ) ไหลผ่านทำให้พื้นที่มีความเขียวชะอุ่มและสมบูรณ์เป็นอันมาก และด้วยเหตุที่ฝนตกชุก ทำให้น้ำกัดเซาะพื้นดินในหมู่บ้านหลายแห่งจนกลายเป็นพื้นที่เป็นลอนลูกฟูกแทบทั้งหมู่บ้าน ภูเขาในหมู่บ้านคือเขาขวาง

ลักษณะดินในหมู่บ้านเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดจำพวกตะกอนลำน้ำจากคลองท่าดี และการสลายตัวของหินเนื้อหยาบ เป็นดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่

ลำน้ำธรรมชาติที่ผ่านหมู่บ้านคือ คลองท่าดี (คลองขุนน้ำ) ซึ่งมีต้นน้ำมาจากเขาหลวงในเขตบ้านคีรีวง (หมู่ที่ ๕) ผ่านบ้านวัดสมอ บ้านย่านยาว บ้าน

วังไทร และบ้านวัดจันทร์ เข้าสู่บ้านวัดโคก ก่อนจะไหลไปยังตำบลท่าดี

๒. ลักษณะทางสังคม

ประชากรในบ้านวัดโคกนับถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ มี ๒๙๒ ครัวเรือน จำนวน ๑,๒๕๖ คน (ชาย ๖๕๗ คน หญิง ๕๙๙ คน) ตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณสองฟากถนนเข้าหมู่บ้าน ริมคลองท่าดี และบริเวณพื้นที่ทำกินของแต่ละครัวเรือน ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้มาแล้วเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ปี

ในหมู่บ้านมีวัดอยู่หนึ่งวัดคือ วัดโคกโพธิ์สถิตย์ ซึ่งเป็นวัดมหานิกาย ก่อตั้งเมื่อประมาณ พ.ศ.๒๓๔๐ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๔ เจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน (พระครูญาณธรรมาภรณ์) ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าคณะอำเภอลานสกา

สถานศึกษาระดับประถมศึกษามีอยู่หนึ่งโรงคือ โรงเรียนวัดโคกโพธิ์สถิตย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนระดับมัธยมศึกษาไม่มีในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนลานสกาประชาสรรค์ ซึ่งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลกำโลน

ส่วนบริการทางด้านสาธารณสุขแก่ประชาชน เนื่องจากไม่มีสถานอนามัยในหมู่บ้าน ดังนั้นชาวบ้านจึงไปใช้บริการจากสถานอนามัยบ้านบนโพธิ์ (หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าดี) หรือโรงพยาบาลลานสกา ซึ่งอยู่ในเขตสุขาภิบาล (หมู่ที่ ๑ ตำบลเขาแก้ว)

๓. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของชาวบ้านวัดโคกคือ การทำสวนผลไม้และสวนยางพารา สวนผลไม้ที่นิยมปลูก ได้แก่ เงาะ มังคุด ลองกอง และลำสาด เป็นต้น มีชาวบ้านหลายรายในหมู่บ้านเป็นคนกลางรับซื้อไปจำหน่ายที่ตลาดหัวอูฐเป็นประจำทุกฤดู ส่วนชาวบ้านอีกจำนวนหนึ่งประกอบอาชีพค้าขายของเบ็ดเตล็ดในหมู่บ้าน

๔. ลักษณะทางการคมนาคม

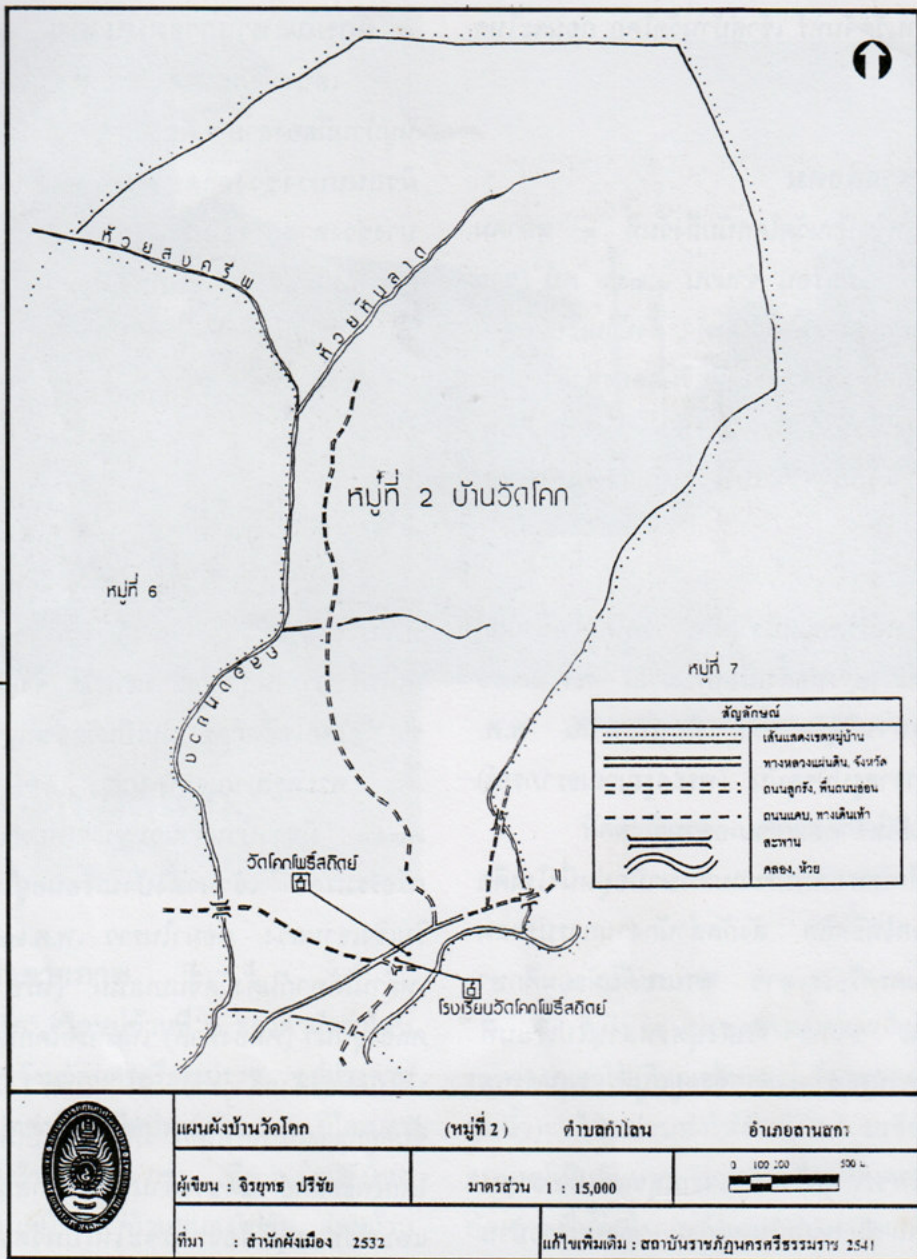
เส้นทางคมนาคมสายหลักที่ใช้เดินทางเข้าออกหมู่บ้านมีสองสาย คือ สายศาลาสังกะสี-คีรีวง ซึ่งผิวถนนบางช่วงลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต และบางช่วงลาดยางดับเบิลเซอร์เฟส ระยะทางจากบ้านศาลาสังกะสีถึงบ้านวัดโคก รวม ๓.๒๑๐ กิโลเมตร ส่วนอีกสายหนึ่งคือ สายลานสกา-วัดโคก เป็นทางหลวง รพท.หมายเลข ๓๑๒๙ ระยะทาง ๔.๐๙๙ กิโลเมตร

๕. ประวัติชื่อหมู่บ้าน

ชื่อ "บ้านวัดโคก" ได้มาจากชื่อวัดซึ่งตั้งอยู่บนที่เนิน (เรียกกันว่า "โคก") บนฝั่งคลองท่าดี และมีต้นโพธิ์ขนาดใหญ่อยู่กลางลานวัด จึงได้ชื่อเป็นทางการว่า "วัดโคกโพธิ์สถิตย์" นับเป็นวัดสำคัญของหมู่บ้านนี้

พระครูญาณธรรมาภรณ์* เล่าว่าเมื่อราว พ.ศ. ๒๓๕๐ มีชาวบ้านจำนวนหนึ่งอพยพจากตัวเมืองนครศรีธรรมราช เข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณที่ดอนริมเชิงเขาหลวง ต่อมาในราว พ.ศ.๒๓๘๐ ชาวบ้านเหล่านี้ได้พากันตั้งวัดขึ้นบนเนิน (หรือ โคก) ริมฝั่งคลองขุนน้ำ (คลองท่าดี) เนินหรือโคกนี้อยู่สูงกว่าระดับน้ำในคลองดังกล่าวราว ๖๐ เมตร มีต้นโพธิ์ต้นหนึ่งขึ้นอยู่กลางเนินหรือโคก มีชื่อเรียกเป็นทางการว่า "วัดโคกโพธิ์สถิตย์" แต่ชาวบ้านนิยมเรียกสั้นๆ ว่า "วัดโคก" และด้วยเหตุที่ต้องการจะให้เป็นวัดหลักของชุมชนละแวกนั้น ชาวบ้านจึงร่วมใจกันหาทุนทรัพย์จากพุทธบริษัทใกล้เคียง มอสร้างพระอุโบสถด้วยการทำเสาก่ออิฐผาฉามังก่ออิฐถือปูน และสร้างพระพุทธรูปปางสมาธิไว้เป็นพระประธานในพระอุโบสถ พร้อมผูกพัทธสีมาเสร็จเรียบร้อย เมื่อ พ.ศ.๒๔๐๐ โดยมีพระมะลิ (ไม่ทราบฉายา) เจ้าอาวาสสมัยนั้นเป็นผู้นำการก่อสร้าง ตั้งแต่บัดนั้นมาจึงมีผู้ผูกปริศนาคำทายสำหรับวัดนี้ไว้ว่า

"วัดโคกโกกคองลงมา เห็นคลองเห็นท่า
เห็นนาสามมุม เงินทองสามตุ้ม
อยู่ใต้ต้นข่อยย่อง"

ด้วยเหตุที่พื้นดินในหมู่บ้านวัดโลกเป็นดินดี มีความอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งวัดโลกโพรธสถิตย์ก็เป็น ศูนย์กลางการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของชาวบ้าน ละแวกตำบลท่าโลน ประกอบกับมีเจ้าอาวาสที่เอา ใจใส่ต่อศาสนิกและการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง หลายรูป ไม่ว่าจะเป็นพระมะลิ พระเหมือน พระย้อย พระแช พระรอด พระเกลือกม พระนำ จนถึงพระอ่า ญาณโร ทำให้มีผู้คนเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่นี้มากขึ้น จนกลายเป็นชุมชนใหญ่ที่มีวัดเป็นศูนย์กลางจิตใจ

เมื่อทางราชการจัดแบ่งเขตปกครองท้องที่ของ ตำบลท่าโลน จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านวัดโลก" และใช้ชื่อนี้สืบมาตราบปัจจุบัน

สัมภาษณ์ พระครูญาณธรรมาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดโลกโพรธสถิตย์ หมู่ที่ 2 (บ้านวัดโลก) ตำบลท่าโลน อำเภอฉะเชิงเทรา จังหวัด นครศรีธรรมราช วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๑

บ้านย่านยาว

ชุมชนบ้านย่านยาว ตั้งเรียงรายตามถนนสายศาลาลังกะสี-คีรีวง

๑. ลักษณะทางกายภาพ

"บ้านย่านยาว" เป็นหมู่บ้านที่ ๓ ของตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศเหนือประมาณ ๗.๕ กิโลเมตร ประกอบด้วยกลุ่มบ้าน ๔ กลุ่ม คือ บ้านนาบอด บ้านหัวไธหลง บ้านบนโคก และบ้านย่านยาว

๑.๑ ขนาดและอาณาเขต

บ้านย่านยาวมีพื้นที่ประมาณ ๑,๔๓๕ ไร่ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับอุทยานแห่งชาติ ป่าท่าจั่ว-ขุนน้ำ-เขารัง
ทิศใต้	ติดกับบ้านวัดจันทร์ ตำบลกำโลน
ทิศตะวันออก	ติดกับบ้านเสมา ตำบลท่าดี
ทิศตะวันตก	ติดกับบ้านวัดสมอ ตำบลกำโลน

๑.๒ ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของบ้านย่านยาวเป็นหมู่บ้านเชิงเขาหลวงและอุทยานแห่งชาติป่าท่าจั่ว-ขุนน้ำ-เขารัง สภาพพื้นที่เป็นลอนลูกคลื่นระหว่างภูเขาในเขตเทือกเขาหลวง ส่วนใหญ่ยังคงสภาพป่าธรรมชาติ บางส่วนชาวบ้านใช้เป็นที่ตั้งบ้านเรือน ควบคู่กับการทำสวนยางพาราและสวนผลไม้ ความลาดชันของพื้นที่เฉลี่ยร้อยละ ๕-๑๒ ภูเขาในหมู่บ้านคือ เขารังโร และเขายางฟ้าผ่า

ลักษณะดินในหมู่บ้านเป็นดินร่วนปนทราย ในเขตฝนตกชุก สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง เช่นเดียวกับดินในบ้านวัดสมอและบ้านคีรีวง ดินเหล่านี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดจำพวกตะกอนลำน้ำจากคลองท่าดี และการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ดอนซึ่งเป็นลูกคลื่นจนถึงลาดเชิงเขา เป็นดินลึก ระบายน้ำดี มีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕

สถานียานยานยา

เดิมเคยอยู่เขตหมู่ที่ ๓ ตำบลกำโลน (บ้านย่านยาว)

ปัจจุบันอยู่ในเขตหมู่ที่ ๔ ตำบลกำโลน (บ้านวัดสมอ)

ลำนํ้าธรรมชาติในหมู่บ้านคือ คลองท่าดี ต้นน้ำเกิดจากเขาหลวง ไหลลงตามห้วยหินดานบรรจบกับคลองปง ในเขตบ้านคีรีวง กลายเป็น "คลองท่าดี" ไหลผ่านบ้านวัดสมอเข้าสู่บ้านย่านยาว ก่อนจะเข้าสู่บ้านวังไทร บ้านวัดจันทร์และบ้านวัดโคก และลงสู่ตำบลท่าดีตามลำดับ

๒. ลักษณะทางสังคม

ประชากรในบ้านย่านยาว นับถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ มี ๑๕๕ ครัวเรือน จำนวน ๖๗๗ คน (ชาย ๓๓๕ คน หญิง ๓๔๒ คน) ตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณสองฟากถนนเข้าหมู่บ้าน และริมคลองท่าดีตลอดถึงพื้นที่ทำกินของแต่ละครัวเรือน ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้มาแล้วเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๒๕๐ ปี

ในหมู่บ้านไม่มีวัด ดังนั้นเมื่อจะประกอบศาสนพิธี ชาวบ้านจึงนิยมไปวัดวังไทร (หมู่ที่ ๗ ตำบลกำโลน) และวัดโคกโพธิ์สถิตย์ (หมู่ที่ ๒ ตำบลกำโลน)

สถานศึกษาระดับประถมศึกษาในหมู่บ้านนี้ไม่มี ชาวบ้านจึงส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนวัดจันทร์ และโรงเรียนวัดโคก ส่วนระดับมัธยมศึกษามักส่งไปเรียนที่โรงเรียนลานสกาประชาสรรค์ ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่

หมู่ที่ ๖ ตำบลกำโลน

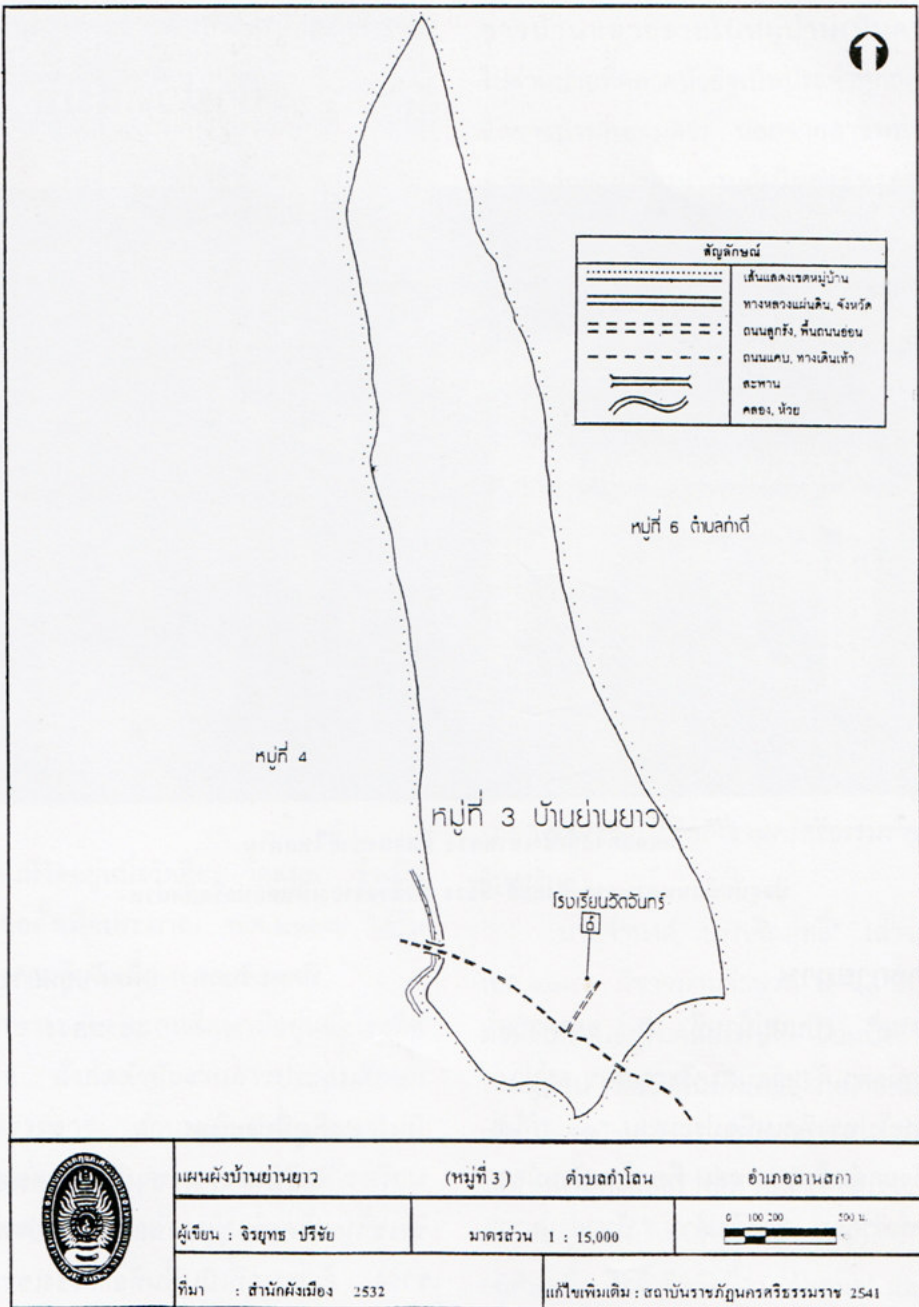
ส่วนบริการทางด้านสาธารณสุขแก่ประชาชน เนื่องจากไม่มีสถานอนามัยในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงไปใช้บริการจากสถานอนามัยบ้านย่านยาว (ซึ่งตั้งอยู่ในหมู่ที่ ๔ บ้านวัดสมอ) หรือโรงพยาบาลลานสกาซึ่งอยู่ในเขตสุขภาพิบาล (หมู่ที่ ๑ ตำบลเขาแก้ว)

๓. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของชาวย่านยาวคือ สวนผลไม้และการหาของป่าจากป่าเชิงเขาหลวง ผลไม้และพืชผลที่มีชื่อได้แก่ มังคุด เงาะ ลางสาด และสะตอ มีคนกลางจากหมู่บ้านรับซื้อผลไม้ไปจำหน่ายที่ตลาดหัวอิฐเป็นประจำทุกฤดูกาล สร้างรายได้แก่ชาวบ้านพอสมควร นอกจากอาชีพทำสวนผลไม้แล้ว อาชีพค้าขายในหมู่บ้านก็เป็นอาชีพรองที่มีผู้ประกอบการหลายครัวเรือน

๔. ลักษณะทางการคมนาคม

เส้นทางคมนาคมสายหลักที่ใช้เดินทางเข้าออกหมู่บ้านมีเส้นเดียว คือ สายศาลาลังกะสี-คีรีวง ซึ่งบางช่วงเป็นถนนผิวคอนกรีต และบางช่วงเป็นผิวแอสฟัลติกคอนกรีต ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร ผ่านบ้านย่านยาวด้วย

๕. ประวัติชื่อหมู่บ้าน

ชื่อ "บ้านย่านยาว" ได้มาจากสภาพที่ตั้งของหมู่บ้านซึ่งมีลักษณะยาวไปตามถนนสายศาลาสังกะสิ-คีรีวง ที่ตัดผ่านหมู่บ้าน และตามฝั่งคลองท่าดีที่ไหลผ่านหมู่บ้านซึ่งมีลักษณะยาวเหยียดเป็นเสมือนย่านเกววัลย์ (หรือย่านเขือก) ผู้คนแต่ละครอบครัวในยุคแรกๆ ก็ล้วนเป็นญาติกันทั้งสิ้น ซึ่งส่วนใหญ่ใช้นามสกุล "มาศบรรเจิด" ผู้คนที่พบเห็นหมู่บ้านนี้จึง

พากันเรียกหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านย่านยาว"

เมื่อทางราชการจัดแบ่งเขตปกครองท้องที่ของตำบลเก่าโดน จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านย่านยาว" และใช้ชื่อนี้สืบมาตราบปัจจุบัน

*สัมภาษณ์ นายจ่านงค์ บรรเจิดฤทธิ์ อายุ ๓๗ ปี ณ บ้านเลขที่ ๔๔/๒ หมู่ที่ ๔ (บ้านวัดสมอ) ตำบลเก่าโดน อำเภอฉะเชิงเทรา จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๒

บ้านวัดสมอ

วัดสมอตั้งอยู่เชิงเขาหลวง มีคลองท่าดีไหลผ่าน
ปัจจุบันมีถนนสายสาละลังกะสี-คีรีวง ซึ่งผิวจราจรเป็นคอนกรีตตัดผ่าน

๑. ลักษณะทางกายภาพ

"บ้านวัดสมอ" เป็นหมู่บ้านที่ ๔ ของตำบล
กำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่าง
จากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศเหนือประมาณ ๑๐ กิโลเมตร
ประกอบด้วยกลุ่มบ้าน ๖ กลุ่ม คือ บ้านหัวหม่อง
บ้านวังทอง บ้านท่าออก บ้านในลั่น บ้านย่านยาว
และบ้านวัดสมอ

ทิศตะวันตก ติดกับอุทยานแห่งชาติ
เขาหลวง

๑.๒ ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของบ้านวัดสมอเป็นหมู่บ้าน
เชิงเขาหลวงและอุทยานแห่งชาติป่าท่างิ้ว-ขุนน้ำ-
เขารัง ด้วยเหตุที่เป็นพื้นที่ลาดเชิงเขา ดังนั้นพื้นที่
โดยทั่วไปของหมู่บ้านจึงมีลักษณะเป็นลูกคลื่นอันเกิด
จากการชะล้างพังทลายของดิน ทุกครั้งที่เกิดฝนตกหนัก
หรืออุทกภัย ความลาดชันของพื้นที่เฉลี่ยร้อยละ ๒-๕
ภูเขาในหมู่บ้านคือ เขาหอยสังข์ เขายอดเพล และ
เขาปลายปง

๑.๑ ขนาดและอาณาเขต
บ้านวัดสมอมีพื้นที่ประมาณ ๔,๔๕๐ ไร่
มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับบ้านคีรีวง
	ตำบลกำโลน
ทิศใต้	ติดกับบ้านวังไทร
	ตำบลกำโลน
ทิศตะวันออก	ติดกับบ้านย่านยาว
	ตำบลกำโลน

ลักษณะดินในหมู่บ้านเป็นดินร่วนปนทราย
ในเขตฝนตกชุกเช่นเดียวกับบ้านย่านยาว (หมู่ที่ ๓)
สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงเช่นเดียวกับดิน
ในบ้านย่านยาว (หมู่ที่ ๓) และบ้านคีรีวง (หมู่ที่ ๕)
ดินเหล่านี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดจำพวกตะกอนลำน้ำ

จากคลองท่าดี และการสลายตัวผู้พังของหินเนื้อหยาบ พบในที่ดอนซึ่งเป็นลูกคลื่นจนถึงลาดเชิงเขา

ลำน้ำธรรมชาติในหมู่บ้านคือ คลองท่าดี ต้นน้ำเกิดจากเขาหลวง ไหลลงตามห้วยหินดานบรรจบกับคลองปง ในเขตบ้านคิ่วรง กลายเป็น "คลองท่าดี" (คลองขุนน้ำ) ไหลผ่านหมู่บ้านนี้ก่อนจะเข้าสู่บ้านย่านยาว บ้านวังไทร บ้านวัดจันทร์ และบ้านวัดโคกตามลำดับ หลังจากนั้นจึงเข้าสู่ตำบลท่าดี

๒. ลักษณะทางสังคม

ประชากรในบ้านวัดสมอ นับถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ มี ๒๐๗ ครัวเรือน จำนวน ๘๔๕ คน (ชาย ๔๑๒ คน หญิง ๔๓๓ คน) ตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณสองฟากถนนเข้าหมู่บ้าน และพื้นที่ริมคลองท่าดี รวมทั้งพื้นที่ทำกินแต่ละครัวเรือน ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้มาแล้วเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๓๐๐ ปี

ในหมู่บ้านมีวัดอยู่หนึ่งวัดคือ วัดสมอ ซึ่งเป็นวัดมหานิกาย ก่อตั้งเมื่อประมาณ พ.ศ.๒๑๗๖ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๐

สถานศึกษาระดับประถมศึกษามีอยู่หนึ่งโรงคือ โรงเรียนวัดสมอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนระดับมัธยมศึกษาไม่มีในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนลานสกาประชาสรรค์ ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ ๖ ตำบลกำโลน

ส่วนบริการทางด้านสาธารณสุขแก่ประชาชน มีสถานอนามัยในหมู่บ้านอยู่หนึ่งแห่งคือ สถานอนามัยบ้านย่านยาว ชาวบ้านจึงไปใช้บริการจากสถานอนามัยแห่งนี้ หรือโรงพยาบาลลานสกา ซึ่งอยู่ในท้องที่เขตสุขาภิบาลลานสกา (หมู่ที่ ๑ ตำบลเขาแก้ว)

๓. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของชาวบ้านวัดสมอคือ สวนผลไม้ และการหาผลไม้จากป่าเชิงเขาหลวง ผลไม้และพืชผลที่มีชื่อได้แก่ มังคุด เงาะ ลางสาด และสะตอ มี

ชาวบ้านหลายรายในหมู่บ้านเป็นคนกลางรับซื้อไปจำหน่ายที่ตลาดหัวอิฐเป็นประจำทุกฤดู สร้างรายได้แก่ชาวบ้านพอสมควร นอกจากอาชีพทำสวนผลไม้แล้ว อาชีพค้าขายในหมู่บ้านก็เป็นอาชีพรองที่มีผู้ประกอบ การหลายครัวเรือนเช่นกัน

๔. ลักษณะทางการคมนาคม

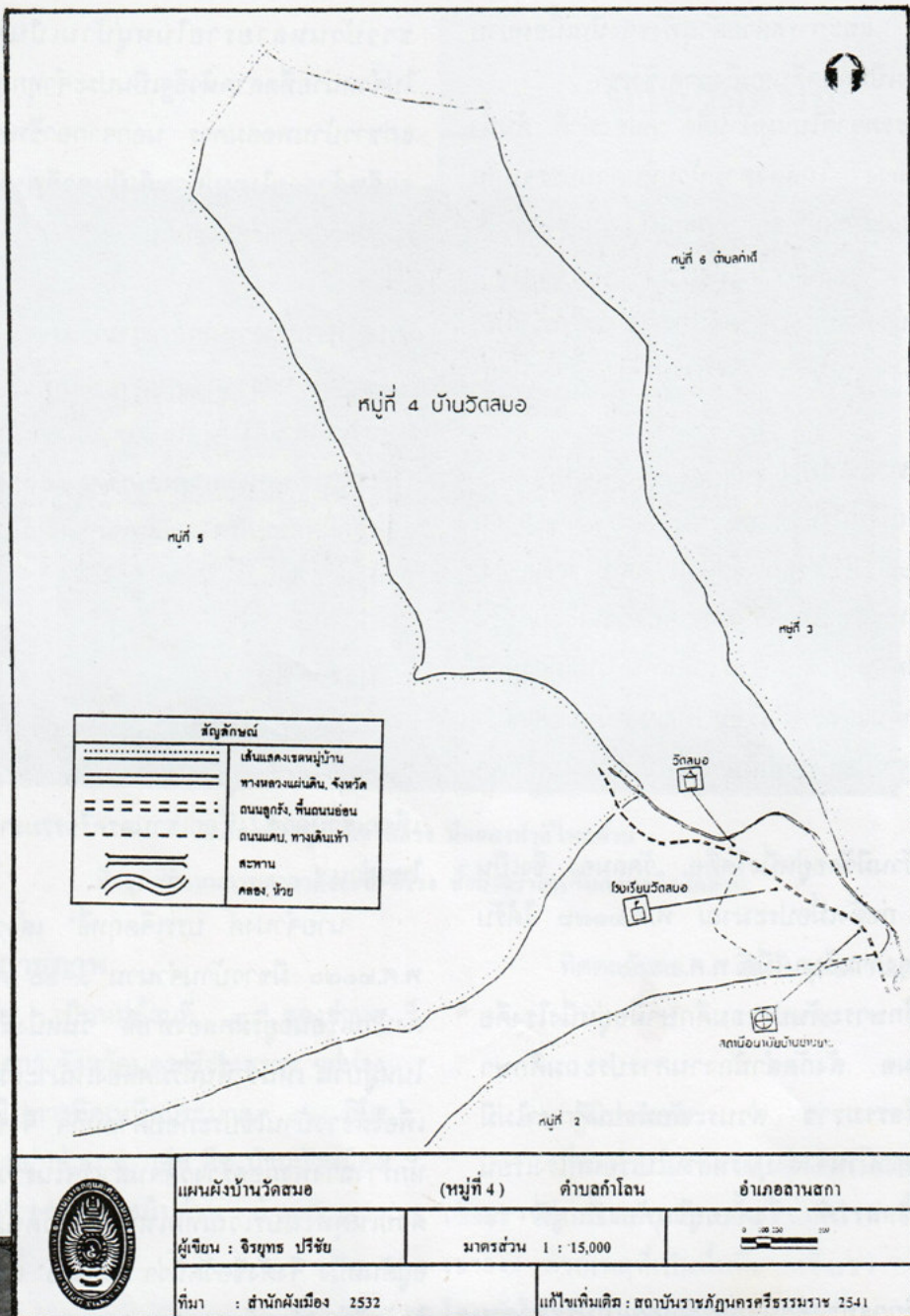
เส้นทางคมนาคมสายหลักที่ใช้เดินทางเข้าออกหมู่บ้านมีเส้นเดียว คือ สายศาลาลังกะสี-คิ่วรง ซึ่งบางช่วงเป็นถนนผิวคอนกรีต และบางช่วงเป็นผิวแอสฟัลติกคอนกรีต ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร และผ่านบ้านวัดสมอด้วย

๕. ประวัติชื่อหมู่บ้าน

ชื่อ "บ้านวัดสมอ" ได้มาจากชื่อเก่าแก่วัดหนึ่งคือ วัดสมอ ซึ่งตั้งอยู่ท่ามกลางวงล้อมของภูเขาต่างๆ ในเทือกเขาหลวง (เทือกเขานครศรีธรรมราช) มีคลองท่าดีไหลผ่าน

นายจำนงค์ บรรเจิดฤทธิ์* เล่าว่าเมื่อประมาณ พ.ศ.๒๑๗๐ มีชาวบ้านจำนวน ๙-๑๐ ครอบครัวเข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่ริมคลองท่าดี วันหนึ่งมีพระธุดงค์วัดในหมู่บ้าน เห็นว่าพื้นที่ริมคลองเหมาะสมที่จะตั้งเป็นวัดเพื่อให้ชาวบ้านใช้ประกอบศาสนกิจ จึงชักชวนชาวบ้านหักร้างถางพงก่อสร้างวัดจนสำเร็จในราว พ.ศ.๒๑๗๖ ด้วยเหตุที่ในบริเวณทิศเหนือของวัดนี้มีต้นสมอใหญ่อยู่ต้นหนึ่ง จึงตั้งชื่อวัดนี้ว่า "วัดสมอ" และเรียกหมู่บ้านริมวัดนี้ว่า "บ้านวัดสมอ"

สมอเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงใหญ่ ใบเดี่ยวทรงกลมรีเล็กน้อย ปลายแหลมเล็ก ใบมีขนสั้นๆ สีเขียวเข้ม เส้นใบขนาด ดอกเล็กๆ เป็นช่อโต ผลกลมรีมีเหลี่ยมมนหกลีบ เมล็ดเป็นรูปกระสวยเมล็ดเดี่ยว มักขึ้นตามป่าดงดิบ ป่าโปร่ง หรือป่าเบญจพรรณ ชาวบ้านจะแวกนี้นิยมนำผลมารับประทานแก้บิด แก้กท้องผูก แก้กท้องขึ้นอืดเฟ้อ แก้กโรคท้องร่วง โรคตับ ม้ามโต แก้อาเจียน แก้กษัย และท้องร่วงเรื้อรัง

เมื่อทางราชการจัดแบ่งเขตปกครองท้องที่ของตำบลลำไทร จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านวัดสมอ" และใช้ชื่อนี้สืบมาตราบปัจจุบัน

*สัมภาษณ์ นายจ่านงค์ บรรเจิดฤทธิ์ อายุ ๓๗ ปี ณ บ้านเลขที่ ๔๔/๒ หมู่ที่ ๔ (บ้านวัดสมอ) ตำบลลำไทร อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๒

บ้านวังไทร

วัดวังไทรเป็นวัดเก่าแก่ในหมู่บ้าน ตั้งอยู่ริมคลองท่าดี

๑. ลักษณะทางกายภาพ

"บ้านวังไทร" เป็นหมู่บ้านที่ ๗ ของตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศเหนือประมาณ ๙ กิโลเมตร ประกอบด้วยกลุ่มบ้าน ๕ กลุ่ม คือ บ้านตก บ้านเนินจำปา บ้านบ่อสำน บ้านหน้าเขา และบ้านวังไทร

๑.๑ ขนาดและอาณาเขต

บ้านวังไทรมีพื้นที่ประมาณ ๒,๕๕๐ ไร่ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับบ้านวัดสมอ ตำบลกำโลน
ทิศใต้	ติดกับบ้านวัดโคก ตำบลกำโลน

ทิศตะวันออก	ติดกับบ้านย่านยาว ตำบลกำโลน
ทิศตะวันตก	ติดกับอุทยานแห่งชาติ เขาลง

๑.๒ ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของบ้านวังไทรเป็นหมู่บ้านเชิงเขาหลวงและอุทยานแห่งชาติป่าทาจิว-ขุนน้ำเขารัง สภาพพื้นที่เป็นลอนลูกคลื่นในระหว่างภูเขา เช่นเดียวกับบ้านวัดสมอ (หมู่ที่ ๔) และบ้านศรีวัง (หมู่ที่ ๕) พื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงสภาพป่าธรรมชาติ ริมภูเขา ส่วนที่เหลือชาวบ้านใช้ตั้งบ้านเรือนควบคู่กับการทำนาสวนผลไม้และสวนยางพารา ความลาดชันของพื้นที่เฉลี่ยร้อยละ ๒-๕ ภูเขาในหมู่บ้านคือ เขาหอยสังข์

ลักษณะดินในหมู่บ้านเป็นดินร่วนปนทรายที่อยู่
ในเขตฝนตกชุก ดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง
ซึ่งเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดจำพวกตะกอนลำน้ำจาก
คลองท่าดี และการสลายตัวของหินเนื้อหยาบจาก
ภูเขาในหมู่บ้าน เป็นดินลึก การระบายน้ำดี ปฏิบัติ
ดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ มีค่าความเป็นด่างประมาณ
๔.๕-๕.๕

ลำน้ำธรรมชาติในหมู่บ้านคือ คลองท่าดี ต้นน้ำ
เกิดจากเขาหลวง ไหลลงตามห้วยหินดานบรรจบกับ
คลองปงในเขตบ้านคีรีวง กลายเป็น "คลองท่าดี"
ไหลผ่านบ้านวัดสมอ และบ้านย่านยาว เข้าสู่หมู่บ้านนี้
ก่อนจะผ่านไปยังบ้านวัดจันทร์ บ้านวัดโคก และ
หมู่บ้านต่างๆ ในตำบลท่าดีตามลำดับ

๒. ลักษณะทางสังคม

ประชากรในบ้านวังไทร นับถึงวันที่ ๑ ตุลาคม
๒๕๔๑ มี ๑๑๕ ครัวเรือน จำนวน ๕๓๕ คน (ชาย
๒๗๕ คน หญิง ๒๖๐ คน) ตั้งบ้านเรือนอยู่ใน
บริเวณสองข้างถนนเข้าหมู่บ้าน และริมคลองท่าดี
รวมทั้งบริเวณพื้นที่ทำกินของแต่ละครัวเรือน ทั้งหมด
นับถือศาสนาพุทธ ตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้มาแล้วเป็น
เวลาไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ปี

ในหมู่บ้านมีวัดอยู่หนึ่งวัดคือ วัดวังไทร (วัด
วังไทรมาจกคางคาเลียบ) ซึ่งเป็นวัดมหานิกาย ก่อตั้ง
เมื่อประมาณ พ.ศ.๒๓๖๐ ได้รับพระราชทานวิสุงคาม
สีมา เมื่อ พ.ศ.๒๔๔๐

สถานศึกษาระดับประถมศึกษามีอยู่หนึ่งโรงคือ
โรงเรียนวัดวังไทร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนระดับมัธยมศึกษาไม่มี
ในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียน
ลานสกาประชาสรรค์ ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ ๖
ตำบลกำโลน

ส่วนบริการทางด้านสาธารณสุขแก่ประชาชน
เนื่องจากไม่มีสถานอนามัยในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงไป

ใช้บริการจากสถานีอนามัยบ้านย่านยาว (หมู่ที่ ๔
ตำบลกำโลน) หรือโรงพยาบาลลานสกา ซึ่งอยู่ในเขต
สุขาภิบาลลานสกา (หมู่ที่ ๑ ตำบลเขาแก้ว)

๓. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของชาววังไทรคือ สวนผลไม้ และ
การหาผลไม้จากป่าเชิงเขาหลวง ผลไม้และพืชผลที่มีชื่อ
ได้แก่ มังคุด เงาะ ลำไย และสะตอ มีชาวบ้าน
หลายรายในหมู่บ้านเป็นคนกลางรับซื้อไปจำหน่าย
ที่ตลาดหัวอิฐเป็นประจำทุกฤดู สร้างรายได้แก่ชาวบ้าน
พอสมควร นอกจากอาชีพทำสวนผลไม้แล้ว อาชีพค้าขาย
ในหมู่บ้านก็เป็นอาชีพรองที่มีผู้ประกอบการหลาย
ครัวเรือน

๔. ลักษณะทางการคมนาคม

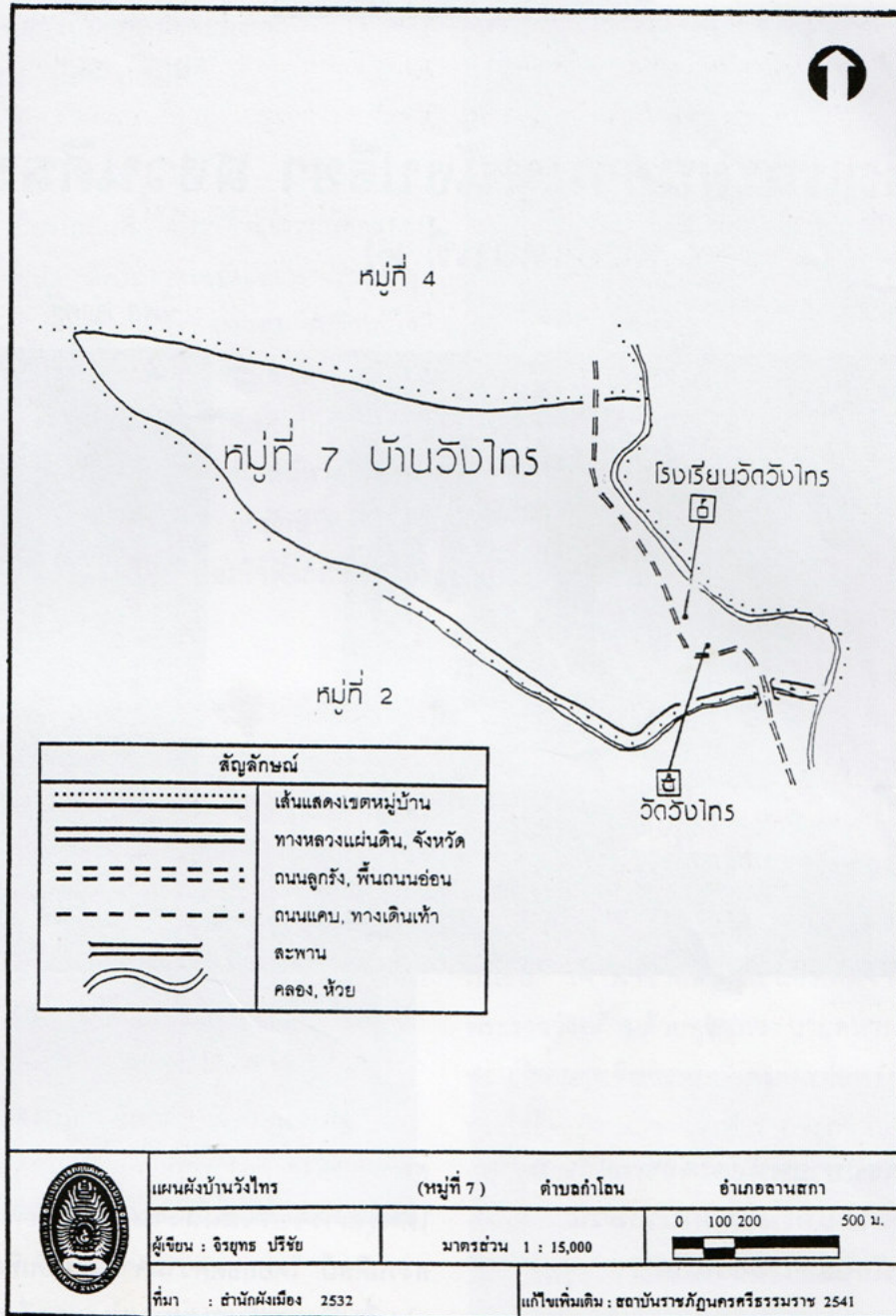
เส้นทางคมนาคมสายหลักที่ใช้เดินทางเข้าออก
หมู่บ้านมีเส้นเดียว คือ สายศาลาสังกะสี-คีรีวง ซึ่ง
บางช่วงเป็นถนนผิวคอนกรีต และบางช่วงเป็นผิว
แอสฟัลติกคอนกรีต ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร และผ่าน
หมู่บ้านนี้ด้วย

๕. ประวัติชื่อหมู่บ้าน

ชื่อ "บ้านวังไทร" ได้มาจากชื่อวัดเก่าแก่วัดหนึ่ง
คือ วัดวังไทร ซึ่งตั้งอยู่ท่ามกลางวงล้อมของภูเขาต่างๆ
ในเทือกเขาหลวง (เทือกเขานครศรีธรรมราช)

นายเสริม ตลิ่งลม* เล่าว่าบริเวณริมคลอง
ท่าดีช่วงที่ไหลผ่านวัดวังไทรในปัจจุบัน เคยมีวังน้ำลึก
อยู่วังหนึ่ง ริมวังน้ำดังกล่าวมีต้นไทรใหญ่ขึ้นอยู่
เมื่อสร้างวัดขึ้นที่นั่นจึงได้ให้ชื่อว่า "วัดวังไทร" และ
เรียกกลุ่มบ้านที่อยู่ละแวกวัดนี้ว่า "บ้านวังไทร"

อย่างไรก็ดี นายไพโรจน์ ชัยชำนาญ** อดีต
ศึกษาธิการอำเภอลานสกา ให้ความเห็นว่า ชื่อบ้าน
วังไทร น่าจะมาจากชื่อวังชั่วคราวของพระยาไทรบุรี
ที่เคยไปประทับเพื่ออำนวยความสะดวกข้างริมเขาหลวง
ในสมัยรัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อเสร็จสิ้น
ภารกิจการคล้องช้าง พระยาไทรบุรีได้รื้อถอนวังชั่วคราว

ไป ชาวบ้านเห็นว่าพื้นที่ตรงนั้นเป็นมงคล จึงสร้างวัดขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๓๖๐ เรียกว่า "วัดวังไทร" และเรียกหมู่บ้านข้างวัดนี้ว่า "บ้านวังไทร"

เมื่อทางราชการจัดแบ่งเขตการปกครองท้องถิ่นของตำบลกำโลน จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านวังไทร" และใช้ชื่อนี้สืบมาตราบปัจจุบัน

* สัมภาษณ์ นายเสริม ตีลังคม อายุ ๖๘ ปี ณ บ้านเลขที่ ๓๒ หมู่ที่ ๗ (บ้านวังไทร) ตำบลกำโลน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑

** สัมภาษณ์นายไพโรจน์ ชัยชำนาญ อายุ ๕๖ ปี ณ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอฉวาง ตำบลเขาแก้ว อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

อ่านต่อฉบับหน้า

ชีวิตและผลงานหนังปรีชา สงวนศิลป์ (ตอนที่ ๒)

วิมล คำศรี

๒. ตัวอย่างนิยายหนังตะลุงบางเรื่อง บทกลอน และมุขตลกบางส่วน ของหนังปรีชา สงวนศิลป์

นิยายหนังตะลุงของหนังปรีชา สงวนศิลป์ มีที่มาจากหลายแหล่ง เช่น ได้จากอาจารย์ จดจำมาจากศิลปินหนังตะลุงคนต่างๆ และมีผู้แต่งนิยายให้ ได้แก่ นายสงวน สุตมาศ ส.สงวนศิลป์ นายทึง พังยาง และนายหนูกลืน หัสดินทร เป็นต้น

นิยายหนังตะลุงที่แสดงแล้วผู้ชมชื่นชอบกันมาก ได้แก่ เรื่องเมฆบังจันทร์ พิชิตทรชน เมียจำเป็น นักรักนักรบ ไอรสสร้างบัลลังก์ บัลลังก์ทมิฬ เป็นต้น๑

คุณสมเจตน์ คำศรี นักวิชาการสำนักงานสรรพากรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้สนใจหนังตะลุงภาคใต้ ได้กรอกรวบรวมผลงานการแสดงของหนังปรีชา สงวนศิลป์ โดยถอดความจากแถบบันทึกเสียง ที่ได้รับการเอื้อเฟื้อจากร้านทองบุญนำ เลขที่ ๑๖๑๔ ตลาดท่าวัง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช คุณเสวตร์ พูลสวัสดิ์ บ้านยางเอน อ.ระโนด จ.สงขลา และคุณครูสุวรรณ ชูวารี ต.บ้านยาง อ.คีรีรัฐนิคม จ.สุราษฎร์ธานี จัดส่งมาให้ บางเรื่องมีสาระสำคัญดังนี้

๑หนังปรีชา สงวนศิลป์ ผู้ให้สัมภาษณ์ นายวิมล คำศรี ผู้สัมภาษณ์ ณ บ้านเลขที่ ๓๒๗ หมู่ที่ ๗ บ้านเขาน้อย ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๑

๒.๑ ตัวอย่างนิยายหนังตะลุง เรื่อง "บัลลังก์หมิง"

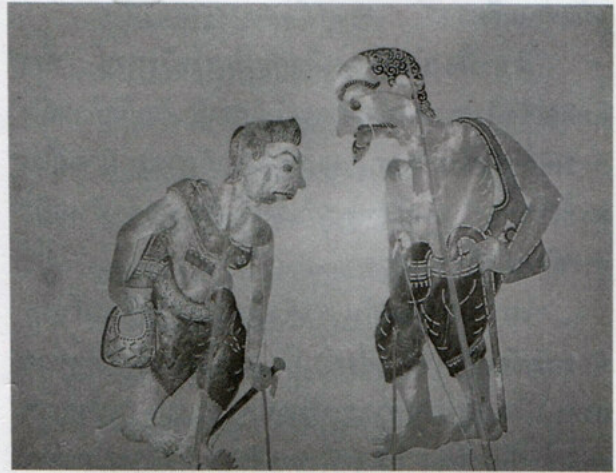
ณ เมืองโกสัมพี พระเจ้าสุธรรมน้อยและพระนางเจ้าสร้อยอุบล มีพระราชโอรสและพระราชธิดาสองพระองค์คือ เจ้าฟ้าชายจิริพจน์และเจ้าฟ้าหญิงกรรณิการ์ ซึ่งทั้งสองพระองค์ยังทรงพระเยาว์

ยักษ์นิลราหู ได้กรีธาทัพมาตีได้เมืองโกสัมพีเป็นเมืองขึ้น พระเจ้าสุธรรมน้อย เสด็จฯ หนีหายไปจากพระราชวัง พระนางเจ้าสร้อยอุบล ถูกยักษ์นิลราหูจับขังคุกมืด เพราะไม่ทรงยินยอมพร้อมใจที่จะเป็นมเหสีของยักษ์นิลราหู

เจ้าฟ้าชายจิริพจน์และเจ้าฟ้าหญิงกรรณิการ์ชวนกันเสด็จฯ หนีออกจากพระราชวัง จนไปพบกับ นุช ดูเหว่า และแก้ว จึงพากันไปอาศัยอยู่กับตาสีและยายสา ที่ตำบลบ้านบางชะนี สองตายายไม่มีลูก จึงรักใคร่ผูกพัน เอาใจใส่เลี้ยงดูจนกระทั่งพระราชโอรสและพระราชธิดา ทรงเจริญวัยเป็นหนุ่มเป็นสาว

เจ้าเมืองนนโท พระเจ้านันทพาล และพระนางจำปีแก้ว ทรงมีพระราชโอรสและพระราชธิดา สองพระองค์คือ เจ้าฟ้าชายสิงห์คะนองกับเจ้าฟ้าหญิงพัชรินทร เจ้าฟ้าชายสิงห์คะนอง ทรงมีอุปนิสัยเกเร

โปรดปรานการเสวยน้ำจันทและเกี่ยวพาราสิสุภาพสตรี

อยู่มาวันหนึ่ง เจ้าฟ้าชายสิงห์คะนองทรงชักชวนพูนแก้ว นายทหารคู่พระทัย เสด็จฯออกจากพระราชวังไปพบบ้านตาสียายสา ทรงเห็นเจ้าฟ้าหญิงกรรณิการ์ก็ทรงพอพระทัยจึงทรงเกี่ยวพาราสิ แต่เจ้าฟ้าหญิงกรรณิการ์ ทรงปฏิเสธ เจ้าฟ้าชายสิงห์คะนองจึงทรงใช้พลกำลังเข้าบังคับ เจ้าฟ้าชายจิริพจน์ นุช ดูเหว่า และแก้ว กลับจากทำไร่มาพบเหตุจึงเกิดการต่อสู้กันขึ้น เจ้าฟ้าชายสิงห์คะนองเสด็จฯ หนีกลับเข้าพระราชวังพร้อมด้วยพูนแก้ว นายทหารคู่พระทัย และทรงนำความขึ้นกราบบังคมทูลต่อพระเจ้านันทพาล ทรงใส่ร้ายป้ายสีว่า เจ้าฟ้าชายจิริพจน์ทรงนำพรรคพวกปล้นทรัพย์ และทำร้ายพระองค์

พระเจ้านันทพาลทรงฟังความข้างเดียวจึงมีพระบรมราชโองการให้ทหารไปจับเจ้าฟ้าชายจิริพจน์และพรรคพวกเข้าคุก โดยมีทรงฟังคำกราบบังคมทูลทักท้วงของพระนางเจ้าจำปีแก้วและเจ้าฟ้าหญิงพัชรินทร

ณ เมืองโกสัมพี หนูน้อย เท่ง นายทหารซึ่งยักษ์นิลราหู มอบหมายให้เฝ้าเมืองโกสัมพี และควบคุมพระนางเจ้าสร้อยอุบล ไว้ในคุกมืด เกิดมีจิตเมตตาจึงชวนกัน กราบบังคมทูลเชิญพระนางเจ้าสร้อยอุบลเสด็จฯ หนีจากคุกมืดเมืองโกสัมพี ไปอาศัยอยู่กับพระดาบสสุธรรมน้อย โดยที่ไม่มีผู้ใดจำพระองค์ได้

แม้แต่คนเดียว

ฝ่ายเมืองนันท เมื่อเจ้าฟ้าชายจิริพจน์ ทรงติดคุกเจ้าฟ้าชายสิงห์คะนอง ก็ทรงบังคับเจ้าฟ้าหญิงกรรณิการ์ให้เสด็จฯ จากบ้านตาสียายสามาอยู่ในพระราชวัง ทรงใช้พลกำลังบังคับเอาเจ้าฟ้าหญิงกรรณิการ์ เป็นพระชายา

ในขณะเดียวกัน เจ้าฟ้าหญิงพัชรินทรทรงพอพระทัยเจ้าฟ้าชายจิริพจน์ และได้ทรงใช้เพทุบายกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต พระเจ้านันทพาล ให้เจ้าฟ้าชายจิริพจน์เสด็จฯ มาทรงเขียนภาพที่พระตำหนักของเจ้าฟ้าหญิงพัชรินทร ในที่สุด เจ้าฟ้าชายจิริพจน์ และเจ้าฟ้าหญิงพัชรินทร ก็ทรงลักลอบร่วมเสวยสุขกันจนเจ้าฟ้าหญิงพัชรินทรทรงครรภ์

ยักษ์นิลราหู เดินทางติดตามพระนางเจ้าสร้อยอุบล เท่งและหนู่น้อย จนมาพบคนทั้งสามที่สำนักของดาบสสุธรรมน้อย แต่เท่ง และหนู่น้อย สามารถกราบบังคมทูลเชิญพระนางเจ้าสร้อยอุบลเสด็จฯ หนีไปได้

ฝ่ายเจ้าฟ้าชายจิริพจน์ ทรงทราบความจากพวกสนมกรมวังว่า เจ้าฟ้าชายสิงห์คะนอง ทรงบังคับเจ้าฟ้าหญิงกรรณิการ์ไว้ในพระราชวัง พระองค์จึงเสด็จฯ จากเจ้าฟ้าหญิงพัชรินทร เพื่อทรงเล่าความจริง

ระหว่างพระองค์กับเจ้าฟ้าหญิงพัชรินทร ให้เจ้าฟ้าชายสิงห์คะนองทรงทราบ เจ้าฟ้าชายสิงห์คะนองทรงพระพิโรธยิ่งนัก จึงรับสั่งให้ทหารจับเจ้าฟ้าชายจิริพจน์ และแก้ไปประหารชีวิต แต่ดูเหมือนว่าได้ช่วยไว้และฆ่าเพชฌฆาตเสีย

เจ้าฟ้าชายจิริพจน์ทรงเจ็บพระทัย จึงทรงรวบรวมสมัครพรรคพวกสะสมอาวุธเป็นโจร คอยจู่โจมเวลาล่วงแค้นเจ้าชายสิงห์คะนองให้จงได้

ระหว่างที่เจ้าฟ้าชายจิริพจน์ทรงคอยจู่โจมเวลาเพื่อล้างแค้นอยู่นั้น ได้ทรงพบศรีโล หญิงสาวลูกกำพร้า ถูกเศรษฐีอนันต์ พยายามใช้พลกำลังบังคับเอาเป็นเมียพระองค์ จึงทรงช่วยไว้ได้ทันการณ์

(ยุติการแสดงเพียงเท่านี้)

๒.๒ ตัวอย่างบทกลอน

๒.๒.๑ บทปราชญ์หน้าบท

(สำนวนที่ ๑)

นั่งหลับเนตรให้หัวพระอรหันต์
ตั้งโมสามจบครบพลั้ง
กายวาจางสงบยั้งนิงาวานา
ประนมกรอ่นกายถวายหัตถ์
จิตวิริตหนักแน่นเข้าถึงแก่นศาสนา
พระพุทธรังธัมมั่งพระสังฆา
แปลความว่าไตรรัตน์เป็นฉัตรชัย
สมเด็จพระสัพพัญญูรู้รอบโลก
เป็นจอมใจมุขินิทรแผ่นดินใหญ่
รู้เหตุเกิดแห่งกบปัดดับสูญไป
สอนเวไนยแนะนำกระทำตาม
แสดงธรรมจักรรู้หลักสูตร
ธรรมทูตดำรงพร้อมองค์สาม
อุบาสิกอุบาสิกาพยายาม
สลัดกามตัณหาตัดอารมณ์

วาระสองของหนังนั่งกรานกราบ
อานภาพภูวนัยใส่เศียรผม

แทบได้ฝ่าละอองทั้งผองพรหม
พระบรมปกเกล้าฯ เป็นเจ้าจอม
พลิกคิลาจาริกนิกพระร่วง
สร้างเมืองหลวงสุโขทัยสมัยขอม
ทรงกำจัดศัตรูผู้ทอนยอม
สละพร้อมเลือดเนื้อเพื่อพวกเรา
กู้เอกราชชาติไทยสมัยแรก
ทรงปลดแอกอำนาจจากทาสเขา
พ่อขุนรามคำแหงทรงแบ่งเบา
ได้บรรเทาทุกข์ทอดตลอดกาล
เป็นผู้ทรงวางหลักอักษรศาสตร์
แผ่อำนาจเมืองไทยให้ไพศาล
องค์พระร่วงล่วงมาหารัชาล
ผู้กล้าหาญตอนหลังตั้งพระองค์
คือพระเจ้าอู่ทองครองอำนาจ
เอกราชที่รักศักดิ์สูงส่ง
สร้างกรุงศรีอยุธยาขึ้นมามั่นคง
เดชดำรงกระเดื่องดินมหินทร
ควรจดจำให้ชัดในประวัติศาสตร์
มหาราชเรื่องฤทธิ์อติศร
พระนารายณ์ภายหลังยังขจร
ตลอดตอนชนช้างขออ้างอิง
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
ทรงกู้ชาติครั้งใหญ่พระทัยสิงห์

ถึงพระศรีสุริโยทัยน้ำใจจริง
ตัวเป็นหญิงพระทัยกล้าช่วยสามี
สมัยศึกพม่าล้อมประเทศ
ตั้งต้นเหตุสงครามจุดยุทธหัตถี
ใกล้เสียกรุงตอนหลังยังคนดี
ยอดสตรีพระทัยสิงห์คุณหญิงโม
สามสิบสามพระองค์ผู้ทรงราชย์
หมดอำนาจปกครองที่หนองไผ่
ไทยถึงยุคคลุ้มหมดรมโพิธ
นำพุทโธกรุงเก่าถูกเผาไฟ
องค์พระเจ้าตากสินมหาราช
กู้อำนาจบำรุงสร้างกรุงใหญ่
สร้างกรุงธนบุรีเกิดมีภัย
หมดอาลัยบัลลังก์ยังคะเนียง

สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
เป็นจอมใจวงศ์จักรีเป็นที่หนึ่ง
ขอสรรเสริญพระราชประวัติอย่างรัดring
ตลอดถึงกษัตริย์ปัจจุบัน
พระมหากษัตริย์อันล้นเกล้าฯ
เป็นจอมเจ้าจักรพรรดิสวัสดิ์สวรรค
พระทรงทศพิณจินนรินทร์
เสมอกันด้วยพระบรมราชินี
สองล้นเกล้าฯ เข้าพระทัยน้ำใจราษฎร
ประชาชาติสามัคคีเป็นสักขี
ไม่แยกชั้นวรรณะบารมี
ฝ่าธุลีปกปิดเป็นอัครทาง
ดังพรหมินทร์อินทร์องค์ลงมาโปรดฯ
สร้างประโยชน์ให้ชาติไทยใสสว่าง
เกล้าฯขอสักการะบูชาพาลง
อุทิศกายถวายร่างต่างพานทอง

ไหว้บิดมารดาผู้ประเสริฐ
ให้กำเนิดข้าพเจ้าไม่เคราห์มอง
พ่อเป็นเจ้าชีวิตคิดค้ำครอง
ลูกในท้องของมารดาคราตั้งครรรภ์

ความรักแม่รุนแรงเลือดแดงสาด
เปลี่ยนสีขาขาวผ่องทั้งสองด้าน
ผสมธาตุนครจับครบกวนมัน
เราเรียกกันในนามว่าน้ำมัน
ความรักของแม่พอบริสุทธิ์
ไม่มีจุดต่างพร้อยพลอยผสม
ขอทุนเทิดเลิศล้ำจนสิ้นลม
เป็นอาจมาจากพื้นปฐพี

ให้ผู้คนครุประชาบาลที่ให้การศึกษา

ให้วิชาความรู้ไม่ดูหมิ่น
สอน ก.กา กง กม เกยจนเคยชิน
สมถวิลความหวังดังเจตนา
ให้พระครูอุปัชฌาพระคู่สวด
เข้าโบสถ์บวชเป็นญาติพระศาสนา
โปรดพ่อแม่ญาติมิตรพิจารณา
ได้ร่มผ้าโพธิ์ทองของพระธรรม
ให้ครูหนึ่งผั่งลึกจารึกกรส
ฉบับบทชูชอุปถัมภ์
หนังสือผู้บรรจงถือธงนำ
ผมต้องคลำในทางเดินเจริญรอย
เหมือนบันพระปูนไว้ภายในโบสถ์
ให้ปราชญ์โปรดความสวดยมาช่วยผ้อย
ผู้ลงรักปิดทองให้ล่องลอย
ผมจึงค่อยสุภาพนั่งกราบกราน
ให้ผู้คนครุคนดังหนังจันท์แก้ว
หมดรูปแล้วนามหนังยังหอมหวาน
ครุหนักแก้วหนักทองต้องวิจารณ์
อดีตกาลปฐมเป็นบรมครู
ที่ไม่ได้ออกชื่ออย่าถือโทษ
จงได้โปรดเสด็จมาเปิดตาหู
ทั้งครุลายครุหนกขอยกชู
ที่เป็นปูชนียาศุสานันท์
สุนทรภู์ครุสอนกลอนตลาด
เป็นจอมปราชญ์คิดค้นแต่ต้นหน
วรรณคดีมีรสบทนิพนธ์
ที่ทุกคนยังฝังใจพระอภัยมณี

นีกย้อนหลังครั้งองค์นารายณ์ราช
ท่านศรีปราชญ์ม้าม่วยมรณที่นครศรี
ไปดูสระศรีปราชญ์อาจรู้ดี
ประวัติมีรอยหมึกดึกดำบรรพ์

อีกศักดิ์สิทธิ์ที่สถิตยใต้ฟ้าครอบ

ลูกขอมอบใจจริงเป็นมิ่งขวัญ
พระนารายณ์พระนเรศท้าวเวสสุวรรณ
ตลอดชั้นอินทราหมหาพรหม
ในชั้นใต้จะไหว้พระบรมธาตุ
แผ่อ่านาจึงใหญ่ใส่เกล้าผม
ทั้งธาตุดินธาตุน้ำธาตุไฟลม
ที่ขมรมในเรือนร่างบุคคลเรา
เจริญคุณแม่โพสพพบอาหาร
ถวายทานประลัยโกฏที่โชดเขา
ทั้งพระเพลิงพระพายอย่าได้ดูเบา
โปรดจงเอาใจใส่คุ้มภัยยัง

ทั้งธรณีคงคามาปกป้อง

กราบพ่อแม่พี่น้องพี่มองหนึ่ง
ทั้งหนุ่มสาวเฒ่าแก่มาแลฟัง
กระผมหนึ่งขอตอบว่าขอบใจ
มาดูหนึ่งท่านหวังฟังคดี
ของใดดีช่วยขบคิดวินิจฉัย
อารัมภบทนานนากลัวว่าท่านจะรำคาญใจ
นิทานใหม่ยังมากผมจะเล่าฝากแฟน

สำนวนที่ ๒

หัตถ์ทั้งสองต้องไหว้ชนกชนนีแน่

คือพ่อแม่พระคุณสองผมจะต้องไหว้หา
บุพการีมีพระคุณค้ำจุนมา
เกิดกายนกันกายามาเนิ่นนาน
ก่อกำเนิดเกิดเป็นเบญจพันธ์
อยู่ในครรภ์นับแต่วันตราสาร
มาตรนทนต์ทุกซ์และทรมาน
ต้องกันดารลูกนั่งแม่ผมเป็นกังวล

อันสตรีมีบุตรสุดจะลำบาก
 เกือบตายจากเสียวันละพันหน
 บ้างเหนื่อยเหน็ดเข็ดเส้นส่ายกายสกนธ์
 แม่ผมทนทุกข์ตรอมจนผอมตรม
 พระคุณใครในโลกไหนจะหนักเท่า
 ผู้เกิดเกล้าทั้งสองของกระผม
 แม่เจ็บปวดรวดร้าวเฝ้าระบม
 หวังได้ชมลูกชายที่เกิดกายมา
 เมื่อเล็กน้อยค่อยถนอมยอมสลัก
 ความลำบากยิ่งหนักแต่แม่คงเฝ้ารักษา
 เจริญวัยใหญ่ทันวันเวลา
 ได้พูดจาสอนสั่งด้วยหวังดี
 เพื่อให้ลูกของตนพ้นจากโทษ
 ทำประโยชน์เกิดสง่าเป็นราศี
 เห็นว่าลูกตั้งตนเป็นคนดี
 ความปิติโสมนัสใครจะปาน
 ถ้ารู้ว่าลูกชั่วชั่วแต่เศร้า
 ท่านอดข้าวอดปลาอดอาหาร
 ความรักบุตรสุดแสนจะรำคาญ
 สุขสำราญในกายไม่มีเลย
 พรรณนาพระคุณนั้นยังไม่หมด
 น้อมประณตการจะไม่ละเลย
 จะเล่นหนังในเรื่องหนังนังภิเปรย
 ขอคุณเคยปกป้องคุ้มครองภัย
 อันตรายร้ายแรงทุกแห่งหน
 หลีกให้พ้นจากทุกขให้ผมมีสุขใส
 ค่อยกราบงามความประสงค์จำนงไป
 น้อมกายใจและวาจาจะไหว้ครูอาจารย์
 ผู้จัดนำพำเพียรให้ผมเรียนหนังสือ
 ชักงมมือเขียนค่านำประสาน
 ทั้งโลกธรรมนำขึ้นนะวิจารณ์
 จนเขียนอ่านจำจดสะกดแถม
 ไม่ปิดบังอำพรางสร้างชีวิต
 สั่งสอนศิษย์มีระเบียบให้ลูกได้เจียบแหลม
 สมองไวใจจำไม่ตำแต่้ม
 เสมือนจันทร์แจ่มส่องฟ้านภาดล

จะเล่นหนังครั้งไหนไม่ได้ขาด
 ยกประกาศมารักษาให้ตัวลูกสถาผล
 ว่าศัพท์กลอนตอนใดอย่าได้รู้จน
 ทางนิพนธ์ปฏิภาณให้พอรับผ่านมา
 การวาทะทูนกระหม่อมจอมกษัตริย์
 ราชรัฐสูงชาติผู้มีวาสนา
 ทุกพระองค์วงศ์จักรีแสนจะปรีดา
 สร้างประชาธิปไตยให้ไพบุลย์
 ด้วยพระมหากรุณาฝ่าพระบาท
 ให้อำนาจอาณาภาพไม่ได้สาปสูญ
 พระองค์ทรงเดชแผ่เมตตาอนุกุล
 ไทยจัญญแสนเจริญเนิ่นนานครัน
 องค์ที่เกล้ากระหม่อมค้อมประณต
 พระทรงยศเจริญยิ่งเป็นมิ่งขวัญ
 เป็นโพธิ์ทองป้องเกล้าชาวสยาม
 ทวีเขตชั้นที่ยอมพลีซึ่งชีวา
 เพื่อถนอมจอมกษัตริย์รัชทายาท
 หวังให้อยู่คู่ชาติคู่ศาสนา
 ทรงเกษมสำราญทุกกาลเวลา
 พร้อมวงศานุวงศ์ประยูรญาตินิราศภัย
 กาลต่อมาให้วัดคณะผู้บริหาร
 คือคณะรัฐบาลชุดเก่าใหม่
 ที่มีความสามารถรักชาติไทย
 เอาใจใส่เพื่อผดุงให้ไทยได้รุ่งเรือง
 ไม่ซูดริดซ่มเหงและแบ่งใส่
 เราชาติไทยทั่วจบอยู่กันหนบเหื่อง
 เศรษฐกิจของไทยไม่ผิดเคื่อง
 นามกระเดื่องว่าแหลมทองเป็นของไทย
 ท่านจอมพลคนชื่อคือถนอม
 ผู้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมเป็นผู้นำสมัย
 เป็นนายกรัฐมนตรีมีน้ำใจ
 รักคนไทยกว่าชีวิตเป็นนิยต์มา
 ทุกกระทรวงทบวงกรมถนอมกร
 เป็นตอนตอนกราบกำบังคมนา
 มีหน้าที่ปกครองต้องบูชา
 โปรดเมตตากับหนังหนังให้ไป

ลูกจะให้ครูกลอนผู้สอนสั่ง
 มาช่วยระวังรักษาอย่าไปไหน
 ให้อจิตหนูครูหนึ่งนั่งไหวไป
 เมตตาใจแยมโอบฮูให้พ่อโปรดประทานมา
 อีกครูหนึ่งจันทร์แก้วพ่อเนื้อเหลือง
 ทั้งคักดีสิทธิ์แล้วพ่อเมืองให้มาช่วยรักษา
 ลูกขับกลอนตอนนี้มีปัญญา
 ขอเมตตาอำนวยให้พ่อมาอวยพร
 ให้อสุนทรภู์ครูก็และศรีปราชญ์
 ผู้ฉลาดแหลมหลักฝ่ายอักษร
 นำเสียดายท่านศรีปราชญ์มาถึงซึ่งม้วยมรณ
 ที่นครศรีธรรมราชเรานี้อนาถใจ
 ก่อนจะตายแต่งสารไว้เป็นสักขี
 กับพระธรณีเนื้อเย็นที่เป็นใหญ่
 แหม่นทำผิดท่านตอบว่าขอบใจ
 หากทำไปกับศรีปราชญ์ขาดปรองดอง
 แม้ไม่ผิดใครคิดจะล้างบาป
 ขอให้ดาบเล่มงามตามสนอง
 ประวัตินี้ถ้าอ่านท่านคงร้อง
 ตามทำนองโคลงกลอนตอนตัวตาย
 อีกทั้งสุนทรภู์เชิดชูศรี
 นักกวีตัวเอกวิเวกฉาย
 เรื่องพระอภัยมณีที่พรากจากวังราย
 กับน้องชายศรีสุวรรณนั้นของเธอ
 คนเฒ่าแก่สมัยนี้มีกันเกือบทุกบ้าน
 ให้เด็กอ่านแล้วยายนั่งฟังเสมอ
 ฟังกันแล้วฟังกันเล่าเฝ้าชะเง้อ
 ด้วยกลอนเธอเพราะหูมิรู้เบื่อ
 ขอมิใจใสสว่างอย่างเขาวนเชื้อ
 มาช่วยเอื้ออารีให้ผมมีปัญหา
 ถัดจากนี้ที่เคารพไม่ได้ขาด
 ให้อพระสารริกธาตุเป็นหลักพระศาสนา
 อีกจะให้อพระครูอุปัชฌาย์
 พระกรรมวาจาเข้าโบสถ์บวชสวดผมมา
 ฝ่ายพระครูผู้ได้บวชและสวดยัต
 ให้ผมปฏิบัติตามโอวาทพระพุทธานุชา

ไม่ได้ลืมพระคุณครูผมนั่งบูชา
 ทั้งเบื้องบนทุกทิศาถูกย้านั่งไหวไป
 ตลอดทั้งพ่อหลวงโล่ลูกจะไหว
 ขึ้นโรงหนังแล้วลูกชายไม่เหลวไหล
 ให้คุ้มกันรักษาอุบิโทโยภัย
 อันตรายสิ่งใดอย่าได้มีมาปีทา
 จะให้อภิมุสสถานท่านเจ้าที่
 ปรีชวกรุงพาลีธรณีเมขลา
 จะให้อภิมุสสถานที่ทันกาลเวลา
 พ่อหลักเกล้าเกศาเสียให้ไกล
 ลูกนั่งที่สูงขอมาดั่งว่าหมาย
 อีกทั้งบ้วนน้ำลายหรือคายขานหมาใส่
 พ่อหลักเกล้าเกศาเสียให้ไกล
 เสร็จแล้วมาช่วยคุ้มภัยอย่าให้ได้มาปีทา
 อาจารย์สุขอาจารย์ใสลูกยอไหว
 กระทั่งสองขาซ้ายลูกนั่งไหวหา
 อาจารย์สังข์อาจารย์หวานเชิญท่านมา
 ทำวันทาเคารพนอบนบไป
 หลวงพ่อทวดวัดช้างไห้ลูกไหวกัน
 หลวงพ่อคล้ายวัดสวนขันพ่ออย่าไปไหน
 อีกชาวเรือนฯ ชาวตรังนั่งไหวไป
 เทพไทเขาชุมทองพ่อต้องมา
 พ่อท่านเกลี้ยงพ่อท่านทัดลูกจะไหว
 เป็นมังกฎครอบไว้เหนือเกศา
 อีกสมภารตาด้วนนิมนต์ด้วนมาพ่อมา
 คำเวลานี้หนอขอประกาศไป
 ทั้งสิบหกชั้นฟ้าสิบห้าชั้นดิน
 ผมประกาศไปสิ้นไม่เฉพาะองค์ไหน
 ให้อบรรพตศักดิ์สิทธิ์ไกลหรือใกล้
 คำเวลาดังใจลูกเชิญให้พ่อมา
 ถัดแต่นั้นคณะหนึ่งนั่งประกาศ
 อภิวัตตชุกให้พ่อมาปกเกศา
 เมื่อตกลงแล้วคืนคำจะให้อดำจำ
 อนุสาวรีย์ที่เทิดทูนไทย
 จะให้อพ่อจำดำทุกคืนค่านั่งยอไหว
 กรทั้งสองขาซ้ายลูกไม่เหลวไหล

ผู้สามารถอาจาญเสียเกินไป
ความรักไทยท่านยอมถวายวายชีวา
ถึงตัวตายวายชีพชีวาต
ให้ชื่ออยู่ชาติพระศาสนา
ทหารไทยใจรักชาติเนิ่นนานมา
พลีชีวาชื่อแนบแน่นไว้บนแผ่นธรณี
เสรีไทยไม่กราบเท้าให้กับเจ้าชาติไหน
ใครเบ่งใส่ไทยยอมตายไม่ยอมให้เสียศรี
จะหมุนเวียนเปลี่ยนสมัยในทุกวินาที
จะยอมพลีชีพทดแทนทุกท่านไป
ให้ไทยเรานั้นคงดำรงยศ
เกียรติปรากฏลือลั่นสนั่นไหว
ใครไม่หาญมารานรุกรเราเผ่าไทย
เราภูมิใจเป็นนักสู้กล้าแหลมทอง
ครั้งพระนเรศวรมหาราช
ผู้สามารถปรากฏสยดสยอง
ให้นึกบุญบารมีที่ไทยได้ลำพอง
ชื่อกึกก้องชั่วฟ้าดินไม่ลือนไป

อีกเคารพวงศาคุณาญาติ
แม่นผดพลาดน้องปรีชาเข้ามานั่งปราศรัย
ผู้มีเกียรติทุกท่านที่มาปรีชาไหว้ไป
ขออภัยน้ำและนายที่ได้ฟัง
ทำแพเคยครั้งที่สองปรีชาน้องมาขับ
ตลอดที่มูลคองคับท่านเป็นผู้รับหนึ่ง
ที่ประมุขครั้งที่สองหรือว่าสองครั้ง
ปรีชาหนึ่งนั่งไหว้โปรดให้อภัย
เสียงมันแหบคอมันแห้งแรงมันหย่อน
ในบางตอน (ถ้าผดพลาด) ญาติวงศ์ศาอย่าด่าใส่
ดีไม่ดีอย่าทิ้งให้สิ้นศิลป์ไทย
ชาวปักษ์ใต้ได้ไกลไกลนิยมมา
ผมสืบเรื่องเนื่องจากบรรพบุรุษ
ไม่ให้สิ้นสกุลศิลป์หรือสิ้นศาสนา
ท่านมานั่งแต่เนิ่นเนิ่นเห็นว่าเป็นเวลา
ฟังปรีชากันพลางพลางหว่างจะง่วงนอน

๒.๒.๒ บทกวีย่อ (สำนวนที่ ๑)

ดาวคันขังตั้งช่วงสีดวงแว่ว
พิรุณแก้วหอบระดมมาตามสายลมหวน
สายลมหอบหอมตลบแสนอบอวล
คล้ายแบ่งนวลชัดผิวปลิวตามลม
ดอกโพตาลบานง่าถ้าน้ำค้าง
เป็นคู่สร้างแมลงภู่เที่ยวสู่สม
ผมผู้เดียวเปลี่ยวเปล่าเศร้าอารมณ์
หากคู่ชมมีบ้างพระท่านสร้างหรือว่ายัง
นั่งมาในตอนดึกรู้สึกเสียว
หัวใจเหี่ยวมองหาเหมือนบ้านหลัง
พอบังเกิดลมว่าวหนาวอุรัง
หากฉันยังคู่ชมพอจะหายตรมตรอม
นิจจาเอ๋ยภุมรินทร์เที่ยวบินบอก
ดินตกออกเที่ยวบินหาแต่กลิ่นหอม
พบกลิ่นหอมก่อกองเที่ยวลงตอม
แต่กลิ่นหอมยังไม่มีเหมือนกับมะลิวัลย์
แมลงเอยเจ้าบินเขยแต่ดอกไม้
เมื่อมองดูคล้ายคล้ายกับชีวิตของฉัน
ประกายทองส่องขอบานล่อกัน
ทำให้ฉันยิ่งร้อนเหมือนครตริง
พบต้นรักรักแรกพอดแต่กราก
ถูกกาฝากมันจับติด ทำให้พื้คิดถึง
เหมือนแถววัลย์พันลาวน บนพลับพลึง
แมลงผึ้งเจ้าบินเคล้าเสาวรส
แมลงผึ้งเจ้าเอยเจ้าบินเขยแต่ดอกไม้
แต่ใจชายชอกช้ำไคก่าครด
เหมือนหัวอกศรีสุวรรณทรงรันทต
หลงรูปสักร์เรศของนางเกษรา
พวกแมลงผึ้งอิงมีรับเชยกลิ่น
เราถ้าเหมือนภุมรินทร์ถวิลหา
พักอารมณ์ที่จะไม่ชมพันธุ์มาลา
จะพรรณนาเป็นเรื่องหนึ่งตั้งนิทาน

(จากเรื่องสามกษัตริย์ร้างบัลลังก์)

(สำนวนที่ ๒)

เกิดเป็นไทยใจสมัครรักสงบ
เมื่ออรชอบสนุกไม่รุกรบ
หวังประจบในทางมิตรไทยไม่คิดจะรุกราน
ด้วยรักภุมิลาเนารักเขว้าเชื้อ
ไทยแผ่เผื่อสร้างหลักสมัครสมาน
ไม่ยอมให้ชาติใดใครรุกราน
แย่งถิ่นฐานยอมพลีถึงชีวิต
พื้นดินไทยไม่ให้ใครมาเหยียบหยาม
พวกเสี้ยนหนามไม่ให้ทำถือกรรมสิทธิ์
เพราะไทยมีพุทธคุณบุญฤทธิ์
ไม่คดคิดก่อเหตุในด้านเจตนา
ให้สมกับชื่อเสียงเพียงเพลงชาติ
เอกราชไทยรัก รักมานานหนักหนา
หนึ่งสีแดงแสงเด่นเห็นด้วยตา
ถือว่าเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
สองสีขาววาวสะอาดคือพระศาสนา
เหมือนองค์พระไม่คิดต้องของเหลวไหล
เป็นเครื่องหมายแห่งพระรัตนตรัย
ผ่องใสบริสุทธิ์หวังให้เป็นยุคความดี
สิ้นน้ำเงินหมายถึงพระมหากษัตริย์
ทรงบัญญัติครบงามทั้งสามสี
เราไทยแท้ต้องรักธงประสงค์ดี
ใครเสียดสีนอกศาสนาชาติศีลธรรม
หากใครสร้างความชั่วให้หมุนตัวกลับ
ท่านต้อนรับอบรมสิ่งที่ดีมา
เรารู้ชาติศาสนาสิ่งชั่วช้าไม่น่าจะทำ
สร้างผลกระทบสิ่งเสียหายแห่งชาติภายใน
เพราะคนเรายังว่างทางศาสนา
มองเห็นบุพผาเป็นกงจักรชักเหลวไหล
มองความชั่วเป็นความดีที่ในใจ
ตัวเป็นไทยใจเป็นทาสผู้ที่ชาติอบรม
เกลียดกฎหมายหน้ายลัน สิ้นทั้งสองสถาน
ตัวเป็นพาลตกอับเข้าทับถม
บ้างวินัย กฎหมายไม่นิยม
ต่างภิรมย์แต่ข้างในนิสัยพาล

เหมือนค้างคาวเข้าอาศัยในฝูงหนู
กระดิกหูอดอ้างสร้างหลักฐาน
นิสัยสัตว์ชั่วดียอมมิงาน
หนูมีการขูดรู หวังอยู่กิน
ฝ่ายค้างคาวกางปีกคิดจะหลีกหน้า
ว่าวศาสุโกณมีหน้าที่ไผฉิน
ไม่ใช่หน้าที่ขูดรูอยู่ในดิน
เที่ยวโฉบบินอาศัยในฝูงนก
จำพวกสัตว์ปฏิบัติตามประเภท
ตามผลเหตุชักจูงประสาฝูงวิหค
ต้องทำรังบังตนเมื่อฝนตก
ค้างคาวยกอวดหนุบบอกว่าหนูพวกตัว
กลับเข้าไปอดหนูหนูถ้าไม่รับ
พุดลับปลับหลอกหลอนกลับไปนอนห้อยหัว
คนที่ว่าวศาสนามั่นยากจะรักษาตัว
นิสัยชั่วแบบอย่างชาติค้างคาว

(จากเรื่อง บัลลังก์ยักคอยเจ้า)

(สำนวนที่ ๓)

พอพระสุทินมันสิ้นแสงลงแขวงผา
โลกเราหมุนไปตามยามเวลา
แต่อนิจจาเหล่าสังขารไม่ทานทน
ยอมเกิดแก่แล้วแปรปรวนโปรดหวนคิด
ว่าชีวิตเรานี้เกิดมาแล้วไม่มีผล
เจ็บกับตายร้ายกับดีมีกับจน
เพราะโลกวนหมุนเวียนเปลี่ยนเวลา
รุ่งแล้วค่ำเช้าแล้วเย็นเห็นอยู่เป็นนิจ
แต่ชีวิตหญิงและชายเกิดมาไร้เดียงสา
ตั้งแต่เด็กหนุ่มสาวเฒ่าชรา
จัดเวลานำกายังเมื่อเสร็จแล้วไปฝังดิน
แต่คนโง่เขลาเบาปัญญายังพากันหลง
ในรูปทรงและชีวิตหลงเป็นนิจศีล
พระพุทธรองค์ทรงเห็นว่าเป็นมลทิน
เพียงแต่ดินน้ำไฟลมผสมกัน

จะยังยืนมั่นคงที่ตรงไหน
หมุนเวียนไปตามยุคเสร็จแล้วกลับเป็นทุกขัง
ย่อมทับถมยุบยังอสุภัง
จะปิดบังความชราอย่างหวังเลย
ในสังขารตัวตนคนและสัตว์
ต้องพรากพลัดอย่าป้องหมายน่านายเหย
เมื่อหนุ่มสาวเฝ้านิยมอยู่ชมเชย
จนล่วงเลยลืมน้ำของพระสัมมา
พระองค์ทรงกรุณาในฝูงสัตว์
จึงบัญญัติคำสอนเป็นพระศาสนา
พระพุทธ ธรรมคำจูนในโลกา
สักการะบูชาองค์พระโพธิญาณ

(จากเรื่อง "บัลลังก์ทมิฬ")

๒.๒.๓ บทตั้งเมือง

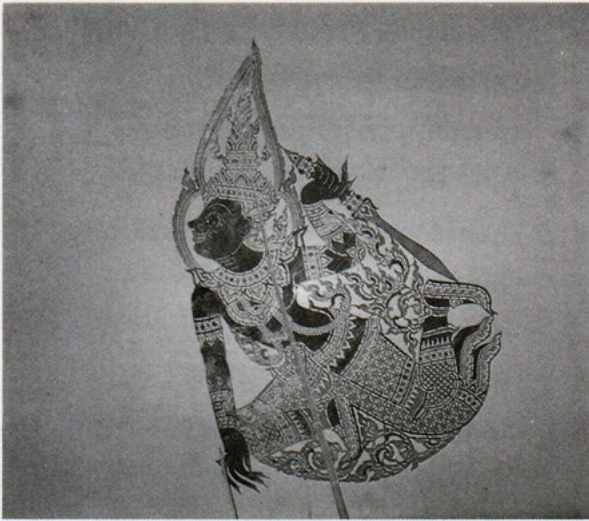
เปิดฉากแรกจะแยกย้ายนิยายหนัง
ขอสมมุติเป็นมหาราชวัง
พื้นที่ตั้งกว้างแสนดินแดนไทย
ประเทศราชไม่น้อยรายรอบประเทศ

ต่างกัมเกศถวายกับเจ้าวังรายผู้ยิ่งใหญ่
ทรงดำเนินทวนทั่วเจ้าจอมไทย
กับยอดในคำวิจิตรผู้ใกล้ชิดพระองค์
นับจำเดิมเริ่มแรกเถลิงถวัลยราชย์
กษัตริย์องค์ผู้สูงชาติประดุจราชหงส์
ได้สืบสร้างวางแผนแทนเชื้อวงศ์
อยู่ยืนยงในกรุงเทพมหานครธานี
ชั้นชาองค์ราชาห้าสิบเศษ
ได้ก่อเหตุอุปสรรคหนักทรวงศรี
จำเนียรกาลผ่านมาสิบกว่าปี
เมื่อเรามีราชธิดานิกแล้วน่าเสียใจ
เธอสร้างปราสาทสามฤดูให้หนูพัก
แต่ทรมารักสูญหายไม่รู้ไปฝ่ายไหน
ทั้งปราสาทราชธิดามาสูญไป
เธอกลุ้มใจอยู่ไม่เว้นสักวันเลย
แผ่นดินล่มพังสลายเธอมาหายห่าง
สงสารร่างราชธิดานิจจาเหย
สั่งโยธาติดตามหาไม่ละเลย
แต่ไม่เจอทรมานเชื่อว่าเธอเลยไปไหนใด
ฝ่ายพระองค์เธอทรงโศกทุกเวลา
จะกินน้ำตาต่างข้าวพระองค์เศร้ายิ่งใหญ่
ไอ้คนดีราชธิดามาสูญไป
เธอตรมใจไม่เว้นสักเวลา...

(จากเรื่อง บัลลังก์ยังคอยเจ้า)

๒.๒.๔ บทเทวา (เทวดา)

ฉล็บจากโกสีย์ท้าวตรีเนตร
วิมานเมศวรรักปนพาทหวาดหวั่นไหว
เครื่องประโคมแด่สังข์ดังเรื่อยไป
เหตุไฉนจึงมาเจียบบเพียบวังเวง
ที่นั่งที่นอนเคยอ่อนนุ่ม
ให้เกิดรุ่มร้อนจี๋แข็งผิแข็งผิง
ทิพยวิมานล้วนระรัวหัวโองเทง
ให้โคลงเคลงคลาดเคลื่อนเหมือนจะทรุด

ทั้งภูษาผ้าสมีเข็มขัด
ก็ปริปรัดเบรียงปราดจะขาดหลุด
หรือผู้ใดใครทำให้ชำรุด
หรือใครซุดหลุมพลาดเอวคลาดเอวคลัด
หรือภิกษุทำผิดนอกกิจสงฆ์
พระอินทร์องค์มองไปไกลถนัด
ชาวชมภูอยู่เย็นยังเป็นทัด
ยังไปวัดไปวาสร้างบุญทาน
ยังยกชูบูชาพระศกดิ์สิทธิ์
บ้างคนคิดยกโรงตั้งโสมตั้งศาล
หรือผู้ใดใครทำให้รำคาญ
หรือเจ้างานปิดราดหน้าดังกันจาว
หรือโจรเข้าวัดวาปล้นพระสงฆ์
หรือใครหลงปล้นจีแม่ชีสาว
ถีบพอดาด่าแม่ยายได้เรื่องราว
กลายเป็นข่าวพาดหัวขึ้นตัวโต
หรือผัวเมียรบกันหวนเที่ยงแสง
เมียตีแหกผัวเจ็บเย็บเป็นโหล
หรือใครอดกวดเก่งนักเลงโต
เพื่อนโมโหแทงอกเลือดตกตาย
หรือผู้ใดใครคิดผิดระบอบ
ไปเที่ยวลอบลักผ้าแม่ค้าขาย
หรือใครกลับจากวัดนัดพันควาย
หรือผู้ขายหลอกทำปล้ำกะเทย

หรือผู้ใดใครมัวชาติชั่วแท้
เที่ยวจัดแงะย่องเบาเอาของเขาเฉยเฉย
เรื่องการทำงานไม่ยุ่งลักฟงเลย
เรื่องถึงเกยโรงพักลักนกรง
หรือผู้ใดใครค้ายาบ้าขาย
ถูกเจ้านายบังคับจับยึดผง
หรือผู้ใดใครคิดหาพาคณทรง
ไปจับปลงหัวตอขอเลขเบอร์
พาคณทรงจับปลงได้ตันไหนด
แถวระโนดหัวโหรไปเสมอ
พอลาเลขมาได้ขายควายเกลอ
ไปแทงเบอร์หมดขาดกินกวาดวาน
แม้ก็แพ้ด้านมีจี้แล้วเหอ
พอแพ้เบอร์ต่างค้หมดลูกอดสาร
มัวพรรณนาช้านกองค้มีขวาน
แล้วจัดการส่องเนตรดูเหตุความ

๒.๒.๕ บทยักษ์

นี่ขอกล่าวคือเจ้าจอมไฉ่หม่อมยักษ์
ครองอาณาจักรโกสัมพีศรีสถาน
ยึดอำนาจพระปิ่นเกล้าเจ้าศฤงคาร
สมเด็จพระนรินทร์หน้าสละราชบัลลังก์

ข้าเป็นผู้เรื่องอำนาจชาติสุรศักดิ์
ไอ้จอมยุทธ์ขึ้นชมแสนสมหวัง
ได้ครอบครองในพระราชบัลลังก์
ด้วยความหวังข้าจะวิวาห์กับองค์ราชินี
ปลอบเท่าปลอบสาวไม่ชอบมันแค้นใจนัก
แค้นใจเสียหนักไ้อัยักษ์ชกหัว
สั่งโยธาไปปลอบด้วยความดี
แต่องค์ราชินีไม่ปลงใจ
วันนี้หรือพวกสูงจะไปสู่พระนาง
ถ้าไม่ลงใจแล้วจับจากปรางค์ปราอย่าเหลวไหล
ซึ่งห้องมืดเอาไว้ด้วยคำสั่งชาญชัย
นานนานไปมันจะตายทำลายลง...

๒.๒.๖ บทกวี

สละราชย์แล้วสลัดตัดกิเลส
สมุตเจตคองทุกขในยุคชัง
สละราชสมบัติราชบัลลังก์
ด้วยความหวังบรรพชาเป็นดาโยคี
มรณตีสติน่าจะลึกซึ้ง
เมื่อเกิดถึงจ้องทำลายหญิงและชายต้องเป็นผี
นายกายังก็ฝังในพื้นปฐพี
มีชีวิตดีตราคู่ฟ้าดิน
ไอ้สังขารใครเหลยที่จะทานอยู่ได้
หญิงหรือชายเกิดมาแล้วไม่สมถวิล
ร่างกายเปื่อยพังเขาจะเอาไปฝังดิน
จะต้องสิ้นลมปราณทุกท่านไป...

๒.๒.๗ บทสมห่อง : บทอศักรย

บ่าวกับสาวขยับเข้าในห่อง
ไฟหลอดสอดส่องแสงแจ่มเฝืน
ผิวใหม่เมี่ยมใหม่บายใจเหลือเกิน
หญิงกับชายเหมือนดังได้วิมาน
หญิงนอนแคงนอนแหลงแผ้วแผ้ว
ความรักมากสาวทำปากหวานหวาน

เหว่าเหอเหว่าเราคุกเข่าขันคลาน
เมื่อโชคดีได้แลผีเจ้าเรือน
ผิวใหม่เมี่ยมใหม่สุขอันใดจะเท่า
ได้เงินหมั้นก็ยังไม่เหมือน
บ่าวกับสาวเหมือนดวงดาวล้อมเดือน
พบของแปลกเมื่อคืนแรกเข้านอน
ฝนตกสามห้าขวานาเตรียมไถ
ลูกควายใหม่ต้องสอดไถหัดสอน
ในครั้งแรกต้องครอบแกลงก่อน
เจ้าของเอ็นดูไม่สู้หย่อนทาม
หัวผาลพอจ้าวควายปล้ำเอาหนัด
ที่ตั้งลูกแอกคอแตกหัวหยาม
พอควายเดินคล่องเจ้าของหย่อนทาม
ตกใจปล้ำหนัดถึงหมัดก็ไม่อยู่
พอน้ำแล่นร้องไม่ต้องชม
ทั้งน้ำทั้งตมพอมหัวหมู
เจ้าของปล้ำเหนียวจกกันทั้งคู่
ปลดแอกสอดไถแลใช่แม่ควาย

๒.๒.๘ บทชมสวนดอกไม้

(กลอนแปดธรรมดา)

ชวนน้องสาวงามสมเดินชมสวน
มีมากมวลงไม้ดอกออกไสว
สวยไม่สร้างต่างสิ่งงามวิไล
แต่เสียใจภูมิรินมาบิณฑอม
บ้างงามอยู่ครู่เดียวก็เหี่ยวหาย
พอร่วงโรยหมดกลิ่นสิ้นความหอม
หากพี่เป็นเจ้าของต้องไม่ยอม
แมลงตอมมดไต่จะไล่ดี
หมู่แมลงทั้งหลายมันไม่ห่วง
พอโรยร่วงหมดกลิ่นก็บินหนี
อันดอกไม้เขาเปรียบเทียบบาริ
ผู้ชายนี้เป็นโบราณเปรียบเทียบแมลง
ทานตะวันดอกเหลืองเรืองอร่าม
ช่างสวยงามน่ามองเมื่อต้องแสง
แต่ละพันธุ์สวยดีสีเหลืองแดง
เมฆบังแสงเดินชมสวนมวลงมาลา

(กลอนล่อใหม่)

ดอกบานเย็นเห็นงาม	สวยเมื่อยามได้เห็น
จะดูงามยามเย็น	มากมายพันธุ์สรรหา
ดอกบานชื่นแสนสดชื่น	ระรวยรื่นอร่า
ต่างกับดอกมณฑา	ทั้งหมดด้วยสวยดี
ดอกไม้โตโพदान	ชูช่อบานรับแสง
กุหลาบขาวเหลืองแดง	ดูสดสวยด้วยสี
สายหยุดพุดซ้อน	ดอกขจรจำปี
ช่างโสภาสารภี	ดอกราตรีหงอนไก่
เพลินเสน่ห์ดอกโสน	ทั้งชงโคบุปผา
ชื่นบานดอกชะบา	ดอกเฟื่องฟ้าสาวเชียงใหม่
พลับพลึงดาวเรือง	สีขาวเหลืองงามวิไล
กระดังงาฉ่ำไฟ	ดอกอัญชันล้นทม
ทั้งดอกเยอบีร่า	อีกจำปาเบญจมาศ
สวยดอกพุทธรักษา	เก็บมาแนมแซมผม

ทั้งดอกรักดอกแก้ว	ก็ล้วนแล้วน่าชม
ดอกไม้ต้องเศร้าตรม	เสียเพราะลมสิ้นชาย
กรรมนิกรน่ารัก	คนเขามักจะปลุก
ดอกนวมแหวดอกมูก	ดอกคุณนายตื่นสาย
ดอกพิกลกรุ่นกลิ่น	ดอกกระถินดาวกระจาย
ดอกไม้เปียเขียนเสียงทนาย	มีแปดดอกบอกดวง
ว่าไอ้ดอกกล้าดวง	ชวนให้ใจไผ่ผ่น
ดอกส่ำเหล้าดอกจันทร์	ดอกบุหลันบัวหลวง
บ้างก็บานบ้างก็ตูม	ดูเป็นพุ่มเป็นพวง
ดอกนวมสาวหนาวทรวง	นำขึ้นชมดมดอม
บางชนิดสวยดี	กลิ่นก็มีอีกด้วย
บางชนิดไม่สวย	แต่รวยรินกลิ่นหอม
พืดยากเป็นเช่นภมร	เที่ยวบินร่อนดมดอม
ถึงรั้วชิดปิดล้อม	แต่พี่มีตรอมตรมใจ

(กลอนแปดธรรมดา)

ชวนสาวน้อยเนื่อวลงสุขสรวลลั่นดี
เดินชมพันธุ์ไม้ดอกออกไสว
สบายตาพาเพลินเจริญใจ
ตั้งไว้ในสวนดอกไม้พี่หนึ่งบรรยายมา

ฯลฯ

๒.๒.๙ แม่สอนลูก

แม่เสียตายคลอลูกชายไม่ได้ตามปรารถนา
ด้วยฟ้าคะนองเซษฐาเป็นคนเลวเหลวไหล
แม่จะสอนดาราเจ้าชูใจ
อย่าเหลวไหลเลยลูกยาฟังมารดาเสียก่อน
โอ้เจ้าพัชรินทร์ของแม่เหย
กระไรเลยมานั่งฟังแม่สอน
อย่ามกเลวเหลวไหลแม่เนื้ออ่อน
ฟังชนนีมาสอนตอนเรื่องราว
เกิดมาเป็นสตรีควรมีศักดิ์
เจ้าจงรักจรรยาคุณค่าสาว

การพูดจาพาทิมี่เรื่องราว

อย่าพูดจาวอวดตัวทำเป็นหญิงหัวโต

อย่าเป็นหญิงข้อยขู่ว่าทำจัดจ้าน

จะรำคาญด้วยสังคมเขาจะชมว่าหญิงโหล

อย่าแต่งกายเดินควงล่องเข้าไซร์

อย่าไปไ้มนับชายชายในท่ามสายตาคณ

เขาจะด่าว่าเราด้อยด้อยต่ำศักดิ์

หรือถ้าถูกนักนิเทศาเข้าสักสีห้าหน

ชื่อก็หมดรสก็หมิ่นสิ้นหอมตน

เกิดเป็นคนควรค่าต้องรักษาความดี

โหมสาวสาวจะสวยเพราะเรือนสาม

โหมสาวสาวมันจะงามเพราะน้ำสี

ให้เก็บตัวเหมือนศรีสวัสดิ์ทางมัทรี

รักสารีเนื้อหอมยอมบรลย

แม้จะสอนวอนสั่งเจ้าฟังไว้

จำไว้เกิดจำปารายอย่าเลวเลวโหล...

๒.๒.๑๐ บทชมกุมาร-กุมารี

กบเต็น (ตาสียายสาขึ้นชมกุมาร, กุมารี)

อาบนํ้าอาบท่าลูกปาวเหอรับประทานอาหาร

มีความสุขสำราญเหลือล้น พันวิสัย

ได้ลูกชายแสนสบายใจ

พาครรไลไปสรองอุทกา

ผมดกก็มายกลูกแก้ว

งามนั้กแล้วนะลูกสาวแม่หนา

หล่อเสียครันเจ้ากรรมนิการ

อาบนํ้าอาบท่าให้สบายใจ

กินข้าวกินปลาเกิดลูกรัก

เหอบุญหนักเจ้าอย่าไปไหน

อยู่กับมารดาสาชื่นใจ

เผ้ากล่อมโยไปทุกเวลา...

แก้ว สนทนากับดูเหว่า

แก้ว : มึงไปไหนมา

ดูเหว่า : งานแต่งงาน

แก้ว : ใครเลา

ดูเหว่า : รถไฟ

แก้ว : ไหนเลา

ดูเหว่า : หัวรถจักรกับช่องเขา แต่งงานกัน

แก้ว : พี่ชอบจ้าน้องเหว่าเหอ

"คนเขาวนั้ดี"

ดูเหว่า : ดีแหละปาวแก้วเหอ "คนเขาวนั้ดี"

แต่คน "ดีเขาวนั้" ไม่ดี

แก้ว : ไม่ดีพริอเลา น้อง

ดูเหว่า : "คนดีเขาวนั้" เดียวก้าถูกตำรวจจับ

ฯลฯ

๒.๔.๒ พุทธิกรรมไม่ฉลาดของตัวตลกเอก

ประจำคณะ

แก้วเอาเงินฝังดินไว้ แล้วเขียนป้ายไว้ว่า

"ผมนายแก้ว ไม่ได้เอาเงินฝังไว้ ตรงนี้ยี่สิบบาท

ใครอย่าสงสัยเลย"

ดูเหว่ามาพบเข้าจึงขุดเอาเสียแล้ว

เขียนป้ายไว้ว่า

"ผมนายดูเหว่า ไม่ได้เอาเงินนายแก้ว

ตรงนี้ยี่สิบบาท อย่าสงสัยเลย"

ทำให้แก้ว สงสัยนายวรรณ ขึงทวงถามที่วรรณ

ฯลฯ

๒.๔.๓ ตัวตลกเอกประจำคณะ

ว่าบทกลอนชมตัวตลกด้วยกัน

แก้ว ว่าบทกลอนชมดูเหว่า

พี่มาประสานพานพบ

แล้วเอ๋ยกับแม่แก้มเกลื่อน

๒.๔ ตัวอย่างมุขตลก

๒.๔.๑ บทสนทนาของตัวตลกเอก

ประจำคณะ

เจ้าชื้ออย่างไรเล่าจำ
 พี่นี้ดูหน้าอรชร
 เสมือนอย่างนางชีหนอน
 พี่นี้อยากเอาทำเพื่อน
 เชิญรักกับพี่สักหน่อย
 เกิดนะแม่งลอยใจจำ
 มาเกิดเจ้าชื้อชบา
 จะเอน้องยาเป็นเพื่อน
 จันปรารถนาคนดี
 ไว้ทำขอนชีข้างเรือน...

ฯลฯ

๒.๔.๔ ตัวตลกทำท่าซึ้งซัง เสมือนจะสู้คน แต่แล้วก็ไม่สู้

วรณฺข : เฮ ดายโง่ไปนิ
 ไอ้เหว่าเหอ กูนี้แง อยู่พรรคนี้แหละ
 ห้าเลือดไปนิ
 มีเรื่องขึ้นมามึงค่อยแล ไม่เชื่อมึงค่อยแลนะ
 กูนั้นฮี
 (วรณฺข พุดด้วยท่าทางจริงจัง)

ดูเหว่า : ค่อยมาแล้วว่า มึงหยบอยู่ข้างปลวกไหน จี้อ...

ฯลฯ

๒.๔.๕ ตัวตลกเอกประจำคณะตลกอลนกัน อย่างสนุกสนาน

วรณฺข : ปลาสรวยได้เหยื่อไปเพื่อเหมีย
 ปลาสร้อยเลียใครหินกินแก้ว
 ดูเหว่า : แลเห็นหินงอกหน่อเป็นคอกิ้ว
 ยาวแก่นัวขึ้นบนงอกขนดำ
 แก้ว : เห็นรากไทรรูมรูรอยหมูดูด
 รอยหมี่ขุดกินหมาเอาหัวหล่า
 วรณฺข : เห็นปลาโสดสองตัวผัวว่ายน่า
 ปลาแก้มขำแม่หม้ายว่ายตัวเดียว
 ดูเหว่า : หินมันแหกสองซีกยื่นอีกขา

ทำเต๊ะทำกั้งโค้งปากโง่เขี้ยว

แก้ว : ดอกคอคแลนแทงหน่อแอบกอดเดียว

อย่าไปเหยี่ยวข้างตอถูกคอคแลน

วรณฺข : ปลาชะโดหนึ่งคู่ว่ายชูลูก

นับไม่ถูกพันธุ้ปลามากหว่าแสน

ดูเหว่า : หินหีบหินสองข้างตรงกลางแบน

แลแผ่นแผ่นไม้ใหญ่เท่าใบพลู

แก้ว : ชมไม้หม่นไม้ช้อยกลอยป่าหมาก

ดอกนูนนาคดอกชะนูดดอกจูดหนู

นั่งชมปลาชมหินในสินธุ

ได้สักครู่สาวงามติดตามมา

ฯลฯ

การพิจารณาศึกษาตัวอย่างนิยายหนังตะลุง
 บทกลอน และมุขตลกบางส่วนของหนังปรีชา
 สงวนศิลป์ ที่นำเสนอมานี้ นอกจากจะช่วยให้รู้จักชีวิต
 และงานของหนังปรีชา สงวนศิลป์ เพิ่มขึ้นแล้ว ยังได้รับ
 สารและบันเทิงควบคู่กันไปอีกโสดหนึ่งด้วย

๓. บทสรุป

การศึกษาชีวิตและผลงานของศิลปินหนังตะลุง
 ปรีชา สงวนศิลป์ หนังตะลุงยอดนิยมน แห่งลุ่มน้ำ
 ปากพนัง ซึ่งเป็น "หัวใจ" ใหญ่ของหนังตะลุง

สาย "สงวนศิลป์" อันมีนุช แก้ว และดุเหว่า เป็น ตัวตลกเอกประจำคณะ นอกจากจะได้รับทั้งสาระและ บันเทิง ตามชนบแห่งศิลปะการแสดงหนังตะลุงแล้ว ยังทำให้ทราบถึงบริบทอื่นๆ เกี่ยวกับศิลปินหนังตะลุง และได้รับอนุสติในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอีกหลาย ประการดังเช่น

๓.๑ ความมุ่งมั่น จริงจังและจริงจังในสิ่งที่เรา พึ่งปรารถนา สามารถนำเราไปสู่ความสำเร็จ และเจริญ ก้าวหน้าได้โดยไม่ยากนัก ดูชีวิตหนังปรีชา สงวนศิลป์ เป็นอุทาหรณ์ เขาสนใจการแสดงหนังตะลุงมาตั้งแต่ เยาววัย และหมั่นฝึกฝนอย่างมานะอดทน จนเป็น ศิลปินยอดเยี่ยมสมดังหวังอย่างน่าภาคภูมิใจ

๓.๒ การแสดงออกซึ่งความจริงจัง จริงใจ ให้ปรากฏอย่างมั่นคงในสิ่งที่มุ่งหวัง ย่อมมีพลัง แวดล้อมรอบข้างมาเกื้อกูลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ท่ามกลาง ความชื่นชมยินดีของผู้อุปถัมภ์คำชู

หนังปรีชา สงวนศิลป์ ได้พิสูจน์ตัวเองให้เป็น ที่ ประจักษ์แก่ครูอาจารย์ วงศาณาญาติตั้งแต่เยาว์วัย ว่าสนใจการแสดงหนังตะลุงอย่างแท้จริง จึงได้รับการ สนับสนุนจากครูอาจารย์ วงศาณาญาติอย่างเต็ม กำลัง และหนังปรีชาก็ได้สร้างความปิติสุขสมหวัง ให้แก่ผู้เกื้อกูลโดยทั่วหน้ากัน

๓.๓ การได้สัมผัสกับชุมชนและสังคมอย่าง หลากหลายและรู้จักใช้ประสบการณ์จากแต่ละชุมชน

และสังคมมาพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานของตนอย่าง เหมาะสม เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิต

หนังปรีชา สงวนศิลป์ ได้สัมผัสกับชุมชนและ สังคมทั้งในวงการศึกษา ศาสนา ศิลปิน ข้าราชการ นักธุรกิจ การเมือง ฯลฯ ค่อนข้างกว้างขวาง ทำให้หนัง ปรีชา สงวนศิลป์ ได้เพิ่มพูนประสบการณ์ และปรับใช้ กับการแสดงหนังตะลุง ตลอดจนการครองตนอยู่ใน สังคมได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะการณ์

๓.๔ หนังปรีชา สงวนศิลป์ เป็นตัวแทนศิลปิน หนังตะลุงสมัยใหม่ที่ใช้วิธีการจัดการบริการบันเทิง อย่างครบวงจรจากศิลปินสู่ชุมชนคือ จัดหนังตะลุง ในรา แชนจ์ขันประชันโรง เดินสายไปแสดง ณ แหล่ง ชุมชนต่างๆ โดยไม่ต้องรอรับขันหมาก

๓.๕ การครองตนเป็นคนดีมีศีลธรรม คุณธรรม อันดีงามตามคำสอนแห่งพุทธศาสนา และการรักษา เอกลักษณะศักดิ์ศรีของศิลปิน ย่อมเป็นพลวัตปัจจัย ส่งเสริมให้ศิลปินหนังตะลุงคงอยู่คู่กับชุมชนและสังคม ปักชั้ได้ได้อีกยาวนาน

ภาพลักษณ์แห่งศิลปินหนังตะลุงวันนี้ ที่มีหนังปรีชา สงวนศิลป์ เป็นตัวแทน เป็นกระบอกส่งภาพรวมของศิลปิน ประจำภาค พอจะเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่า ศิลปะการแสดงหนัง ตะลุง และศิลปินหนังตะลุงจะยังคงเป็นสมบัติวัฒนธรรมที่ สืบทอดไปสู่อนุชนชาวใต้ได้อีกหลายชั่วอายุคน

ข่าว ข่าวรอบเมืองนคร

นะมา ไสภาพงศ์ : เรื่อง

ศุภชัย สงวนแสง : ภาพ

สภาพถนนเหวบุรีซึ่งกลายเป็นลำคลองไปชั่วคราว

สภาน้ำท่วมจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี ๒๕๔๒

เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ นายวงศ์วิบูลย์ กิจวิบูลย์ ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีหนังสือด่วนที่สุดถึง นายอำเภอทุกอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า กิ่งอำเภอทุกกิ่งอำเภอ และนายกเทศมนตรีทุกเทศบาล โดยวิญญูในราชการกรมการปกครองแจ้งว่า

ด้วยได้รับแจ้งจากศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก เมื่อ ๐๘๑๒๐๐ ก.พ. ๔๒ ว่าเนื่องจาก ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมภาคใต้และ อ่าวไทยมีกำลังค่อนข้างแรง ประกอบกับหย่อมความกดอากาศต่ำในทะเลจีนใต้ตอนล่างได้เคลื่อนตัวเข้าสู่ อ่าวไทยตอนล่าง ลักษณะเช่นนี้จะทำให้เกิดฝนตกหนัก ถึงหนักมากในบริเวณภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งจะทำให้เกิด

สภาน้ำท่วมฉับพลัน และน้ำป่าไหลหลากเกิดขึ้นได้ ในบริเวณตั้งแต่จังหวัดสุราษฎร์ธานีลงมา จึงขอให้ ประชาชนในบริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรม ราช, พัทลุง, สงขลา, ปัตตานี, ยะลา และนราธิวาส ระมัดระวังและเตรียมการป้องกันอันตรายและความ เสียหายจากฝนตกหนักมากในระยะนี้ด้วย สำหรับ คลื่นลมในบริเวณอ่าวไทย จะมีกำลังแรงโดยจะมีคลื่น ปานกลางถึงคลื่นจัด ความสูงของคลื่นประมาณ ๓-๔ เมตร ขอให้ชาวเรือระมัดระวังอันตรายในการเดินเรือ ในระยะนี้ เรือเล็กควรงดออกจากฝั่งในระยะ ๒-๓ วัน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และเตรียมการช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยต่อไป

ถนนบางสายจะต้องใช้เรือแทนรถไปหลายวันกว่าน้ำจะลด

**สรุปสถานการณ์
อุทกภัยจังหวัดนครศรีธรรมราช
ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒**

สภาพที่อยู่อาศัยบ้านเรือนราษฎรที่ต้องจมอยู่ใต้น้ำ

๓. อำเภอลานสกา น้ำไหลหลากบางพื้นที่ของตำบล
กำโลน และตำบลเขาแก้ว มีพื้นที่ประสบความเสียหาย
๕ หมู่บ้าน น้ำพัดพาไรสวนเสียหาย ๑๐๕ ไร่
คอกสะพานชำรุด ๒ แห่ง ถนน ๒ สาย ทางจังหวัด
ได้ซ่อมแซมสะพานไม้ชั่วคราวเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
ค่าเสียหายเบื้องต้น ๖๑๕,๐๐๐ บาท

๑. อำเภอหัวไทร พื้นที่ประสบภัย ๑๑ ตำบล ๙๓
หมู่บ้าน ราษฎรประสบภัย ๕๐๐ คน ๑๒๐ ครัวเรือน
น้ำท่วมขังนาข้าวที่ราษฎรกำลังเก็บเกี่ยว ๓๐,๐๐๐ ไร่
รวมมูลค่าความเสียหายเบื้องต้นประมาณ ๔๐ ล้านบาท
น้ำท่วมถนน ๔๖ สาย จังหวัดสนับสนุนเรือท้องแบน
๒ ลำ

๒. อำเภอชะอวด พื้นที่ประสบภัย ๑๑ ตำบล ๘๑
หมู่บ้าน ราษฎรประสบภัย ๓๐,๐๐๐ คน ๖,๐๐๐
ครัวเรือน น้ำท่วมขังข้าวของและนาข้าวที่ราษฎรกำลัง
เก็บเกี่ยวประมาณ ๒๐,๐๐๐ ไร่ พืชไร่ ๑๐,๐๐๐ ไร่
บ่อปลา ๕๐ บ่อ ถนน ๔๘ สาย, สะพานไม้ ๔ แห่ง
ท่อระบายน้ำ ๘ แห่ง, บ้านเสียหายบางส่วน ๕ หลัง
รวมมูลค่าความเสียหายเบื้องต้น ๓๑ ล้าน ๕ แสนบาท
มีผู้เสียชีวิต ๑ คน

๔. กิ่งอำเภอนบพิตำ พื้นที่ประสบภัย ๔ ตำบล ๒๗
หมู่บ้าน ราษฎรผู้ประสบภัย ๑๕,๗๘๕ คน ๓,๘๒๓
ครัวเรือน ความเสียหายคอกสะพาน ๙ แห่ง, ท่อเหลี่ยม
๕ แห่ง, บ้านพักอาศัยเสียหายบางส่วน ๑ หลัง, ถนน
๖๐ สาย, สะพานไม้ ๒ แห่ง, คอกท่อระบายน้ำ
๓๕ แห่ง, ไก่ ๑,๖๔๒ ตัว, เป็ด ๕๔ ตัว, สุกร ๔๓ ตัว,
โค ๗ ตัว, บ่อปลา ๒๓ บ่อ, ทำนบ ๗ แห่ง, นาข้าว
๑,๔๙๕ ไร่, พืชสวน ๑๕ ไร่, พืชไร่ ๑,๕๐๐ ไร่, มูลค่า
ความเสียหายเบื้องต้น ๓๐,๐๖๐,๐๐๐ บาท มีผู้เสียชีวิต
๑ คน การช่วยเหลือแจกจ่ายข้าวสารอาหารแห้ง
อพยพราษฎร ๔๐ ครัวเรือน เรือท้องแบน ๒ ลำ

๕. อำเภอเชียรใหญ่ พื้นที่ประสบภัย ๑๐ ตำบล
๘๖ หมู่บ้าน ราษฎร ๑๐,๐๐๐ คน ๒,๘๐๐ ครัวเรือน
น้ำท่วมนาข้าว ๔๐,๐๐๐ ไร่ ถนน ๕๗ สาย จังหวัด

ช่วยเหลือเรือท้องแบน ๒ ลำ

๖. อำเภอจุฬาภรณ์ พื้นที่ประมง ๗ ตำบล ๒๓ หมู่บ้าน ราษฎรผู้ประสบภัย ๑,๕๗๐ ครัวเรือน น้ำท่วมนาข้าว ๙,๗๖๔ ไร่ ถนน ๔๒ สาย สะพาน ๑ แห่ง ท่อระบายน้ำ ๑๔ แห่ง ความเสียหายเบื้องต้น ๑๘,๗๔๖,๘๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ได้ออกสำรวจช่วยเหลือเบื้องต้น

๗. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ พื้นที่ประมง ๔ ตำบล ๓๔ หมู่บ้าน ราษฎรผู้ประสบภัย ๑๘,๕๘๐ คน ๑,๙๗๕ ครัวเรือน น้ำท่วมขังนาข้าว ๒๙,๓๒๑ ไร่, พืชไร่ ๘๐๐ ไร่, ถนน ๓๔ สาย, สะพาน ๑ แห่ง, ท่อระบายน้ำ ๑ แห่ง ความเสียหายเบื้องต้น ๔๑,๖๑๓,๐๐๐ บาท จังหวัดจัดส่งเรือท้องแบนไปช่วยเหลือ ๗ ลำ

๘. อำเภอปากพนัง พื้นที่ประมง ๑๗ ตำบล ๑๓๖ หมู่บ้าน ราษฎรประมง ๘๐,๐๐๐ คน ๑๖,๐๐๐ ครัวเรือน นาข้าวเสียหาย ๖๒,๕๕๕ ไร่, พืชไร่ ๕๑๘ ไร่, พืชผัก ๕,๕๒๐ ไร่, ไม้ผล ๑๕,๑๘๔ ไร่, ถนน ๑๒๐ สาย รวมมูลค่าความเสียหายเบื้องต้น ๙๙,๕๔๗,๐๕๐ บาท มีผู้เสียชีวิต ๑ คน ทางจังหวัดได้แจกจ่ายข้าวสารและเรือท้องแบน ๑๑ ลำ ไปช่วยเหลือ

๙. อำเภอร่อนพิบูลย์ พื้นที่ประมง ๖ ตำบล ๑๔ หมู่บ้าน ราษฎรผู้ประสบภัย ๒,๘๙๐ คน ๗๑๖ ครัวเรือน น้ำท่วมนาข้าว ๓,๕๕๙ ไร่, พืชผัก ๕๐๐ ไร่, ถนน ๒๘ สาย, ท่อเหลี่ยม ๑ แห่ง, สะพานไม้ ๑ แห่ง, คอสะพาน ๓ แห่ง มูลค่าความเสียหายเบื้องต้น ๓,๕๖๗,๒๐๐ บาท เจ้าหน้าที่และสมาชิก อส. ออกสำรวจความเสียหายและให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

๑๐. อำเภอพระพรหม พื้นที่ประมง ๔ ตำบล ๓๑ หมู่บ้าน ราษฎรผู้ประสบภัย ๑๗,๐๐๐ คน ๓,๐๐๐ ครัวเรือน นาข้าวเสียหาย ๑๔,๕๐๐ ไร่, สวนผลไม้

๑,๓๓๐ ไร่, พืชไร่ ๑,๐๐๐ ไร่, บ่อปลา ๔๕๗ บ่อ, ถนน ๔๕ สาย มูลค่า ๕ ล้าน ๗ แสนบาท, คอสะพาน ๔ แห่ง โคกระบือขาดอาหาร ๑,๕๐๐ ตัว มีผู้เสียชีวิต ๑ คน ทางจังหวัดจัดส่งเรือท้องแบนไปช่วยเหลือ ๒ ลำ

๑๑. อำเภอพรหมคีรี พื้นที่ประมง ๕ ตำบล ๓๗ หมู่บ้าน ราษฎรผู้ประสบภัย ๑,๖๐๐ คน ความเสียหาย ถนน ๑๕๖ สาย, พื้นที่เกษตร ๒,๙๓๐ ไร่ สะพาน/ท่อเหลี่ยม ๓ แห่ง ความเสียหายเบื้องต้น ๓,๙๕๐,๐๐๐ บาท ทางจังหวัดได้จัดเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ

๑๒. อำเภอสิชล พื้นที่ประมง ๙ ตำบล ๙๙ หมู่บ้าน ราษฎรผู้ประสบภัย ๑๓,๔๑๖ คน ๒,๖๘๒ ครัวเรือน บ้านพักอาศัยเสียหายบางส่วน ๔ หลัง, หอกระจายข่าว ๑ แห่ง, สถานีอนามัย ๑ แห่ง, ทำนบ ๑ แห่ง, โรงเรียน ๖ แห่ง, ถนน ๑๒๔ สาย ความเสียหายเบื้องต้น ๑๘,๒๙๐,๐๐๐ บาท ราษฎรเสียชีวิต ๔ คน (เป็นชาวพม่า ๑ คน) จังหวัดได้จัดส่งเรือท้องแบนจำนวน ๔ ลำ ไปช่วยเหลืออพยพราษฎรไปอยู่ในที่ปลอดภัย

๑๓. อำเภอท่าศาลา พื้นที่ประมง ๑๐ ตำบล ๑๐๖ หมู่บ้าน ราษฎรประมง ๔๖,๖๓๙ คน, ๗,๗๔๓ ครัวเรือน น้ำท่วมนาข้าว ๕๔,๐๐๐ ไร่ ไม้ผล พืชไร่ พืชผัก ๒๔,๐๐๐ ไร่, ถนน ๘๐ สาย, สะพาน ๑ แห่ง, โค ๖,๔๖๐ ตัว, กระบือ ๑,๐๓๖ ตัว, สุกร ๔,๕๔๓ ตัว, บ้านพักอาศัย ๒ หลัง, ราษฎรบาดเจ็บ ๑๓ คน, สถานีอนามัย ๓ แห่ง, กุ้งกุลาดำ ๑๗๓ บ่อ, ปลาน้ำจืด ๙๘๙ บ่อ, โรงเรียน ๑ โรง, เรือประมง ๑ ลำ ความเสียหายเบื้องต้น ๑๔๗,๖๖๐,๒๐๐ บาท จังหวัดได้ช่วยเหลือเรือท้องแบน ๒ ลำ, ป ๑๐๕ จำนวน ๓ ลำ

๑๔. อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช พื้นที่ประมง ๑๓ ตำบล ๑๑๐ หมู่บ้าน ราษฎรประมง ๑๓,๐๐๐ คน ๖,๐๐๐ ครัวเรือน ความเสียหายน้ำท่วมขังบ้านเรือน

ราษฎร และมีผู้เสียชีวิต ๒ คน จังหวัดได้ออกสำรวจความเสียหาย และสนับสนุนเรือท้องแบนจำนวน ๖ ลำ

๑๕. อำเภอนนทบุรี พื้นที่ประสบภัย ๓ ตำบล ๑๓ หมู่บ้าน ราษฎรผู้ประสบภัย ๑,๙๕๐ คน ๓๙๐ ครัวเรือน ความเสียหายนาข้าว ๓๐๐ ไร่ ถนน ๖๐ สาย ท่อระบายน้ำ ๑๕ แห่ง

๑๖. กิ่งอำเภอลำลูกกา พื้นที่ประสบภัย ๑ ตำบล ๓ หมู่บ้าน ราษฎรผู้ประสบภัย ๑๓๕ คน ๒๕ ครัวเรือน ความเสียหาย ถนน ๙ สาย, วัด ๑ แห่ง ความเสียหายเบื้องต้น ๑,๑๕๐,๐๐๐ บาท

๑๗. อำเภอพิษณุ พื้นที่ประสบภัย ๓ ตำบล ๑๐ หมู่บ้าน ราษฎรผู้ประสบภัย ๔๑๕ คน ๘๔ ครัวเรือน ความเสียหายถนน ๙ สาย

๑๘. เทศบาลนครนครศรีธรรมราช พื้นที่ประสบภัยชุมชนปอทรัพย์, สถานีรถไฟ, ท่าโพธิ์, ริมคลองห้วย, ริมคลองท่าวัง, คลองป่าเหล้า, ริมคลองท้ายวัง, บริเวณถนนรามราชท้ายน้ำ, ถนนพะเนียด, ถนนประตูลาว, ถนนสะพานยาว และหลังเรือนจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ราษฎรผู้ประสบภัย ๑,๑๖๑ คน ๒๙๒ ครัวเรือน ความเสียหาย นาข้าว, สัตว์เลี้ยง และด้านอื่นๆ อยู่ในระหว่างสำรวจ ศูนย์ช่วยเหลือได้แจกข้าวสารอาหารแห้ง อพยพผู้คนไปอยู่ที่ปลอดภัย ๗๙๐ คน ๒๐๐ ครัวเรือน

รวมความเสียหายในพื้นที่ ๑๕ อำเภอ ๒ กิ่งอำเภอ และ ๑ เทศบาล พื้นที่ประสบภัย จำนวน ๙๑๘ หมู่บ้าน ราษฎรประสบภัย ๒๖๐,๙๗๑ คน ๘๐,๐๒๐ ครัวเรือน มีผู้เสียชีวิต ๙ คน บาดเจ็บ ๑๓ คน

- มูลค่าความเสียหายเบื้องต้นประมาณ ๙๔๐,๕๕๗,๗๘๖ บาท

น้ำท่วมองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

เครื่องจักรกลเกือบจะจมอยู่ใต้น้ำ

หน้าสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช นายเฉลิมชัย โชติกวนิชย์ หัวหน้าส่วนอำนวยการ ได้รายงานสภาวะน้ำท่วม ต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช ความว่า

ตามที่ได้เกิดสภาวะฝนตกหนักติดต่อกันมาหลายวันในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เวลาประมาณ ๑๒.๓๐ น. ได้มีน้ำไหลเข้าท่วมภายในตัวอาคารสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช และน้ำได้เพิ่มระดับสูงขึ้นเรื่อยๆ

ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีบัญชาสั่งการให้ข้าราชการและลูกจ้าง ทำการขนย้ายทรัพย์สินต่างๆ ไปไว้ในที่ที่ปลอดภัย ระดับน้ำสูงสุดในอาคารสำนักงานประมาณ ๗๐ เซนติเมตร ในคืนวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ และกลับสู่สภาวะปกติในคืนวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
พร้อมด้วยคณะ มามอบเงินช่วยเหลือจัดการศพและแจกของช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ในวันที่ ๒๗-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

ขอโทษดอกไม้

จากรากแก้วรากฝอยทั้งน้อยใหญ่
 จากเปลือกต้นถึงใบก้านพฤษภา
 เป็นดอกดวงพวงพิสุทธินุสบา
 ที่สูงค่าขอดียิ่งกว่าสิ่งใด
 ควรจะอยู่คู่ต้นพฤษภาสวย
 ระรินรอยเสาวรสสีสดใส
 เป็นเพื่อนป่าอารัญเป็นขวัญใจ
 ควรหรือใครกล้ำกลั้มทำลาย
 แต่เกิดมีคนดีมีธรรมะ
 เด็ดดอกไม้ไหว้พระวางถวาย
 ให้พ่อแม่ครูบาใจสบาย
 เพื่อนหญิงชายวันรับปริญญา
 อยู่ได้ประเดี๋ยวก็เหี่ยวแห้ง
 ถูกเขาแกล้งทิ้งขว้างไปข้างฝา
 ไม่สมผลสมเหตุเจตนา
 เหมือนเก็บหาของบาปไปทำบุญ
 พระคุณคนที่เราเอาดอกไม้
 ไปมอบให้แทนรักการุญหนุน
 คิดหรือว่าควรคู่กับค่าคุณ
 จะทารุณดอกไม้ทำไมกัน
 ขอโทษมวลมาลีมีประโยชน์
 ที่ถูกคนเจ้าโง่ดมาหยาบหยัน
 เกอะจะห้ามไม่ฟังก็ขังมัน
 แต่สักวันจะรู้ค่าของมาลี

เอื้อม อุบลพันธุ์

งบประมาณเพื่อการพัฒนา
ของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๒

ประจักษ์ เรืองจิรัชเจียร รวบรวม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่ ๓ ประจำปี ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๒ และโดยอนุมัติของ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ประกาศใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๒ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้หลังจากที่ได้ประกาศโดยเปิดเผย ณ สำนักงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช แล้ว ๑๕ วัน มีสาระสำคัญดังนี้

ก. ประมาณการรายรับ จำนวน ๑๑๐,๘๕๖,๐๐๐ บาท โดยรับจาก

หมวดภาษีอากร	๑๐๐,๔๐๐,๐๐๐	บาท
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต	๕๐๐,๐๐๐	บาท
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	๘,๖๐๖,๐๐๐	บาท
หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์	๗๐,๐๐๐	บาท
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	๑,๒๕๐,๐๐๐	บาท

ข. ประมาณการรายจ่าย จำนวน ๑๑๐,๕๐๔,๗๐๕ บาท แยกได้ดังนี้

รายจ่ายงบกลาง	๖,๓๘๑,๐๖๐	บาท
รายจ่ายส่วนอำนวยการ	๙,๔๖๙,๓๖๐	บาท
รายจ่ายส่วนกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด	๒,๗๓๔,๖๘๐	บาท
รายจ่ายส่วนแผนและงบประมาณ	๕๒,๗๑๖,๗๔๕	บาท
รายจ่ายส่วนการคลัง	๑๖,๐๑๔,๕๒๐	บาท
รายจ่ายส่วนช่าง	๒๓,๑๒๘,๓๔๐	บาท
รายจ่ายงบประมาณเฉพาะการ (ประปาชนบทเขาพังไกร)	๖๐,๐๐๐	บาท

การตั้งงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวเป็นรายจ่ายประจำทั้งสิ้น ๖๗,๕๓๗,๓๑๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๑,๑๒ เป็นรายจ่ายเพื่อการลงทุนทั้งสิ้น ๔๒,๙๖๗,๓๙๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๘,๘๘ ของงบประมาณรายจ่าย แยกเป็นงบประมาณที่ตั้งจ่ายเพื่อการพัฒนาในส่วนราชการต่างๆ คือ

๑. ส่วนแผนและงบประมาณ

จำนวน ๔๑,๗๐๗,๗๑๐ บาท

๑.๑ ค่าซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำบ้านคลองพามุ่ที่ ๕ ตำบลคลองเต อำเภอกัฟ้าพรณรา โดยซ่อมแซมหูช้างของอ่างเก็บน้ำทั้ง ๒ ช้างที่ถูกน้ำกัดเซาะเป็นเงิน ๔๔,๐๐๐ บาท

๑.๒ สมทบในการปรับปรุงบำรุงรักษาทางหลวงชนบทสายวัดจันทร์-บ้านเขาแก้ววิเชียร (ช่วงที่ ๑) อำเภอยะใหญ่ เป็นเงิน ๒๕๑,๔๐๐ บาท

๑.๓ บุกเบิกถนนสายห้วยบ่อจันทร์-ควนตันมุด มุ่ที่ ๕ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอกัฟ้าพรณร ขนาดกว้าง ๖ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร ผิวจราจรกว้าง

๔ เมตร ใช้ลูกรังถมจำนวน ๗๕๐ ลูกบาศก์เมตร และใช้หินผุทำผิวจราจรจำนวน ๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๒๓๖,๓๕๐ บาท

๑.๔ ก่อสร้างฝายน้ำล้นห้วยน้ำสี มุ่ที่ ๑,๓ ตำบลนาหมอนบุญ อำเภอกัฟ้าพรณร ขนาดกว้าง ๗ เมตร ยาว ๘ เมตร สันฝายสูง ๑.๕๐ เมตร ตามแบบมาตรฐาน มข. ๒๕๒๗ เป็นเงิน ๒๓๑,๐๐๐ บาท

๑.๕ ก่อสร้างถังเก็บน้ำ มุ่ที่ ๖ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอกัฟ้าพรณร โดยก่อสร้างหอดังสูง ขนาดความจุ ๑๐ ลูกบาศก์เมตร (มาตรฐาน ก.) ตามแบบแปลนมาตรฐาน กรมโยธาธิการ เป็นเงิน ๔๘๐,๐๐๐ บาท

๑.๖ ก่อสร้างถนน คสล.สายสามแยก รพช.-บ้านพรุทั้ง มุ่ที่ ๘ ตำบลยางค้อม อำเภอกัฟ้าพรณร ผิวจราจรกว้าง ๕ เมตร ยาว ๒๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ไหล่ทางลงหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท

๑.๗ ก่อสร้างถนน คสล.สายปากเสียว-

บ้านวังวัว (นางเอ้อย) หมู่ที่ ๓,๒,๑ ตำบลควนกลาง อำเภอพิปูน กว้าง ๕ เมตร ยาว ๒๒๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ใต้ทางลงหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๔๙๗,๗๕๐ บาท

๑.๘ ก่อสร้างถนน คสล.สายบ้านใหม่-วังตง-เหนือฟ้า ช่วงควนวังตง หมู่ที่ ๕ ตำบลพิปูน อำเภอพิปูน กว้าง ๔ เมตร ยาว ๑๕๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ใต้ทางลงหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๒๗๓,๐๐๐ บาท

๑.๙ ปรับปรุงถนนสายแยกจากถนนจันดี-ทุ่งใหญ่ จากบ้านนายสำคัญ ธิราพร-ถนนหมู่ที่ ๔ ตำบลทุ่งสง อำเภอนาบอน กว้าง ๖ เมตร ยาว ๒,๐๐๐ เมตร ทำการถมดินยกระดับถนนฝั่งท่อระบายน้ำ และทำผิวจราจรลูกรัง แยกออกเป็น ๓ ช่วง รวมใช้ดินยกระดับทั้งสิ้น ๙,๓๗๐ ลูกบาศก์เมตร ใช้ลูกรังทำผิวจราจรทั้งสิ้น ๑,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร ฝั่งท่อระบายน้ำ คสล.ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๖๐x๑๐๐ เซนติเมตร จำนวน ๒ จุด ใต้ท่อ ๑๖ ท่อน และเส้นผ่าศูนย์กลาง ๘๐x๑๐๐ เซนติเมตร จำนวน ๒ จุดๆ ละ ๘ ท่อน เป็นเงิน ๗๑๐,๖๘๐ บาท

๑.๑๐ ก่อสร้างสะพาน คสล.ห้วยเตือ หมู่ที่ ๒ ตำบลนาเชื่อง อำเภอฉวาง ขนาดกว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๒ เมตร ทางเท้าข้างละ ๑.๒๐ เมตร พร้อมถมคอสะพานทั้งสองข้าง ตามแบบแปลนมาตรฐานงานก่อสร้างของท้องถิ่น เป็นเงิน ๙๖๐,๐๐๐ บาท

๑.๑๑ ขุดเจาะบ่อบาดาล หมู่ที่ ๔,๖,๗ ตำบลห้วยปรือ และหมู่ที่ ๑๑ ตำบลนาแวง อำเภอฉวาง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๖ นิ้ว ลึกประมาณ ๑๔๐ ฟุต จำนวน ๔ บ่อ เป็นเงิน ๔๘๐,๐๐๐ บาท

๑.๑๒ ก่อสร้างเขื่อนน้ำล้นคลองกะเบียด หมู่ที่ ๕ ตำบลนาเชื่อง อำเภอฉวาง ยาว ๔๐ เมตร ลึก ๓ เมตร สันหนา ๒ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท

๑.๑๓ ขุดลอกเหมืองส่งน้ำจากบ้านนาโพธิ์-บ้านโคกสูง หมู่ที่ ๖ ตำบลแหลม อำเภอหัวไทร ขนาดปากกว้าง ๔ เมตร ก้นกว้าง ๑.๕๐ เมตร ลึก ๒ เมตร ยาว ๑,๕๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุด ๘,๒๕๐ ลูกบาศก์เมตร ฝั่งท่อระบายน้ำ คสล.ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๐๐x๑๐๐ เซนติเมตร จำนวน ๓ จุดๆ ละ ๖ ท่อน เป็นเงิน ๑๗๕,๐๐๐ บาท

๑.๑๔ ขุดลอกเหมืองส่งน้ำสายบ้านหนองไข-บ้านเลดัง-บ้านทองจันทร์ หมู่ที่ ๕,๘ ตำบลแหลม อำเภอหัวไทร ปากกว้าง ๕ เมตร ก้นกว้าง ๒ เมตร

ลึก ๒ เมตร ระยะทาง ๘,๐๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุด ๓๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๖๖๓,๐๐๐ บาท

๑.๑๕ ขุดลอกเหมืองส่งน้ำสายชอยนางแก้ว-ถนนวัดโคกสูง หมู่ที่ ๒ ตำบลแหลม อำเภอหัวไทร ปากกว้าง ๕ เมตร ก้นกว้าง ๒.๕๐ เมตร ลึก ๒.๕๐ เมตร ปริมาตรดินขุด ๑๖,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร ฝั่งท่อระบายน้ำ คสล.ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๘๐x๑๐๐ เซนติเมตร จำนวน ๓ จุดๆ ละ ๕ ท่อน เป็นเงิน ๓๖๕,๐๐๐ บาท

๑.๑๖ ขุดลอกเหมืองบ้านบางปอ-เหมืองน้ำบ้านนางผ้าย หมู่ที่ ๘ ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร

ปากกว้าง ๓ เมตร ท้องกว้าง ๒ เมตร ลึก ๑ เมตร ยาว ๒,๕๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุด ๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๑๐๘,๐๐๐ บาท

๑.๑๗ ก่อสร้างถนน คสล.สายบ้านวังหงส์-บนเหมือง หมู่ที่ ๗ ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา กว้าง ๔ เมตร ยาว ๖๔๕ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ไหล่ทางหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๑,๑๗๓,๐๐๐ บาท

๑.๑๘ ก่อสร้างถนน คสล.บ้านนาพังแตระ หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าดี อำเภอลานสกา ผิวจราจรกว้าง ๓.๕๐ เมตร ยาว ๑๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ไหล่ทางหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๑๕๗,๕๐๐ บาท

๑.๑๙ ก่อสร้างถนน คสล.สายวัดคลองกระดังงา หมู่ที่ ๖,๙ ตำบลชนอม อำเภอชนอม ผิวจราจรกว้าง ๖ เมตร ยาว ๓๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ไหล่ทางลูกรังข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๘๑๐,๐๐๐ บาท

๑.๒๐ บุกเบิกถนนสายบ้านนายาราย-ถนนสายนาชาติช่องลด หมู่ที่ ๔ ตำบลควนทอง อำเภอชนอม กว้าง ๘ เมตร ยาว ๒,๓๐๐ เมตร ใช้ลูกรังหรือหินผุ จำนวน ๑,๓๘๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๖ เมตร ยาว ๒,๓๐๐ เมตร และฝังท่อระบายน้ำ คสล.ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๐๐x๑๐๐ เซนติเมตร จำนวน ๒ จุดๆ ละ ๑๐ ท่อน เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท

๑.๒๑ ก่อสร้างทางคนเดินเท้าซอยป่าเลน หมู่ที่ ๑ ตำบลชนอม อำเภอชนอม เป็นทางเดินเท้า คสล.กว้าง ๑.๐๕ เมตร ยาว ๖๐ เมตร สูง ๑ เมตร ตามแบบแปลนมาตรฐานงานก่อสร้างของท้องถิ่น ท.๒-๑๕ เป็นเงิน ๒๑๐,๐๐๐ บาท

๑.๒๒ ปรับปรุงถนนสายบ้านท้องลาน-สะพานบ้านบางเพลิง-บ้านนายแดง หมู่ที่ ๕,๖ ตำบลท้องลำเจียก อำเภอเชียรใหญ่ โดยใช้หินผุจำนวน

๒,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๕,๕๐๐ เมตร พร้อมเกรดเกลี่ยเรียบ เป็นเงิน ๖๑๖,๐๐๐ บาท

๑.๒๓ ก่อสร้างถนน คสล.สายบ้านหัวไม้ไผ่ (ในอ่าว) หมู่ที่ ๗ ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ ผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๒๖๐ เมตร ไหล่ทางลูกรังข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๔๖๘,๐๐๐ บาท

๑.๒๔ ขุดเจาะบ่อบาดาล หมู่ที่ ๗ ตำบลบ้านเนิน อำเภอเชียรใหญ่ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๖ นิ้ว จำนวน ๑ บ่อ เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท

๑.๒๕ ปรับปรุงถนนสายนาม่วง หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช โดยใช้หินคลุกจำนวน ๑,๑๒๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๕ เมตร ยาว ๒,๐๐๐ เมตร เป็นเงิน ๔๒๘,๐๐๐ บาท

๑.๒๖ ปรับปรุงถนนสายบ้านหัวตรุด หมู่ที่ ๕ ตำบลปากนคร อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช โดยใช้ดินถมยกระดับ ๑,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร ใช้หินคลุกทำผิวจราจร ๓๖๐ ลูกบาศก์เมตร ถนนกว้าง ๔ เมตร ยาว ๖๐๐ เมตร และฝังท่อระบายน้ำจำนวน ๒ จุด เป็นเงิน ๒๔๑,๐๐๐ บาท

๑.๒๗ ปรับปรุงถนนสายบ้านพุทรา-ไร่บน หมู่ที่ ๒,๕ ตำบลท่าไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช โดยใช้หินคลุก ๒,๕๘๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๔,๓๐๐ เมตร เป็นเงิน ๙๓๐,๐๐๐ บาท

๑.๒๘ ปรับปรุงถนนสายปลายท่า-หลังค่ายวชิราวุธ หมู่ที่ ๑,๒ ตำบลนาทราย-หมู่ที่ ๘ ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช โดยใช้หินคลุกจำนวน ๑,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๕ เมตร ยาว ๒,๐๐๐ เมตร เป็นเงิน ๕๕๗,๐๐๐ บาท

๑.๒๙ ปรับปรุงถนนสายริมทุ่ง-ชายเนิน หมู่ที่ ๔,๕,๖,๑๕ ตำบลท่าเรือ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช โดยใช้หินคลุกจำนวน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำ

ผิวจราจรกว้าง ๕ เมตร ยาว ๔,๔๔๐ เมตร เป็นเงิน ๑,๐๘๐,๐๐๐ บาท

๑.๓๐ ก่อสร้างถนน คสล. สายโรงเรียน บ้านหนองหนอน-บ้านนายเจริญ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลท่าเรือ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช กว้าง ๔ เมตร ยาว ๒๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ไหล่ทางหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท

๑.๓๑ ก่อสร้างถนน คสล.สายนาป่า-นาคู หมู่ที่ ๑ ตำบลไชยมนตรี อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช กว้าง ๔ เมตร ยาว ๗๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ไหล่ทางหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๑,๒๖๐,๐๐๐ บาท

๑.๓๒ ก่อสร้างถนน คสล.สายบ้านในสวน หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าเรือ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช กว้าง ๔ เมตร ยาว ๗๒๐ เมตร ไหล่ทางหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนมาตรฐานงานก่อสร้างของท้องถิ่น ท.๑-๐๑ เป็นเงิน ๑,๓๑๐,๔๐๐ บาท

๑.๓๓ ก่อสร้างถนน คสล.ทางเข้าวัดธาราวดี หมู่ที่ ๓ ตำบลบางจาก อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช กว้าง ๔ เมตร ยาว ๓๐๐ เมตร ไหล่ทางหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๕๔๐,๐๐๐ บาท

๑.๓๔ ก่อสร้างถนนสายโคกมุด-โคกม่วง หมู่ที่ ๘ ตำบลนาเคียน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช กว้าง ๖ เมตร ยาว ๓๐๐ เมตร ใช้ดินถมจำนวน ๑,๓๕๐ ลูกบาศก์เมตร ลูกกรงรองพื้นจำนวน ๔๓๒ ลูกบาศก์เมตร ใช้หินคลุกทำผิวจราจร จำนวน ๒๒๕ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๑๔๒,๓๘๐ บาท

๑.๓๕ ก่อสร้างถนน คสล.สายบ้านนาโหนด-บ่อน้ำขั้ว หมู่ที่ ๒ ตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช กว้าง ๔ เมตร ยาว ๒๕๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ไหล่ทางลงหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๔๕๕,๐๐๐ บาท

๑.๓๖ ขุดลอกหนองน้ำ (หนองชุม) หมู่ที่ ๓ ตำบลไชยมนตรี อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ปากกว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๔๐๐ เมตร ลึก ๓ เมตร ลาดเอียง ๑:๒ ปริมาตรดินขุด ๑๖,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๓๙๗,๐๐๐ บาท

๑.๓๗ ก่อสร้างศาลาที่พัก หมู่ที่ ๖ ตำบลบางจาก อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช กว้าง ๓ เมตร ยาว ๓ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ เมตร

๑.๓๘ ปรับปรุงถนนสายนาขุด-ช่องเสื่อ หมู่ที่ ๓,๖,๙,๘,๑๒,๑๕ ตำบลทุ่งปรัง อำเภอสิชล โดยใช้ลูกรังหรือหินผุ จำนวน ๒,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๕,๕๐๐ เมตร และฝังท่อระบายน้ำจำนวน ๓ จุด เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๓๙ ปรับปรุงถนนสายดอนน-วัดถ้ำ หมู่ที่ ๓ ตำบลทุ่งปรัง อำเภอสิชล โดยใช้ลูกรังหรือหินผุ จำนวน ๑,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๒,๕๐๐ เมตร และฝังท่อระบายน้ำจำนวน ๕ จุด เป็นเงิน ๓๐๗,๐๐๐ บาท

๑.๔๐ ปรับปรุงถนนสายกลุ่ม ๑-ถนน รพช. หมู่ที่ ๑ ตำบลเทพราช อำเภอสิชล โดยใช้หินผุ จำนวน ๖๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๘๐๐ เมตร เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๔๑ ก่อสร้างท่อเหลี่ยม คสล.ข้ามคลองเกาะสระ หมู่ที่ ๑ ตำบลคลอง อำเภอสิชล ขนาด ๑.๘๐x๑.๘๐ เมตร ชนิด ๓ ช่องทาง ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๓๔๐,๐๐๐ บาท

๑.๔๒ ปรับปรุงถนนสายบ้านนายชำนาญ-โรงเรียนบ้านผิวน หมู่ที่ ๓,๕ ตำบลเทพราช อำเภอสิชล โดยใช้หินผุจำนวน ๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๕ เมตร ยาว ๔,๘๐๐ เมตร เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๔๓ ปรับปรุงถนนสายบ้านคลองไทรเหนือ-บ้านสวนหัวแหวน หมู่ที่ ๗ ตำบลคลอง อำเภอสิชล กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑,๘๐๐ เมตร โดยใช้หินผุจำนวน

๗๒๐ ลูกบาศก์เมตร ถมหลุมบ่อและฝังท่อระบายน้ำ จำนวน ๕ จุด เป็นเงิน ๑๑๔,๐๐๐ บาท

๑.๔๔ ปรับปรุงถนนสายบ้านบ่ออ่าง-เขาหัวช้าง หมู่ที่ ๖ ตำบลสีซัด อำเภอสิชล โดยใช้หินผุ จำนวน ๓,๔๘๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๖ เมตร ยาว ๕,๘๐๐ เมตร และฝังท่อระบายน้ำ รวม ๗ จุด เป็นเงิน ๕๖๑,๔๐๐ บาท

๑.๔๕ ก่อสร้างถนนสายห้วยอ้อ-เหมืองลานจำ หมู่ที่ ๗ ตำบลสีซัด อำเภอสิชล โดยบุกเบิก ถนนกว้าง ๖ เมตร ยาว ๑,๕๐๐ เมตร ใช้หินผุจำนวน ๙๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๑,๕๐๐ เมตร และฝังท่อระบายน้ำจำนวน ๑ จุด เป็นเงิน ๑๗๐,๐๐๐ บาท

๑.๔๖ ปรับปรุงถนนสายเขาออก หมู่ที่ ๖,๑๐ ตำบลทุ่งปรัง อำเภอสิชล โดยใช้หินผุจำนวน ๑,๔๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๒,๘๐๐ เมตร เป็นเงิน ๒๖๐,๐๐๐ บาท

๑.๔๗ ปรับปรุงถนนสายหลังสถานีรถไฟที่วัง หมู่ที่ ๑,๓ ตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง โดยใช้หินคลุก จำนวน ๒,๙๗๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๖ เมตร ยาว ๓,๓๐๐ เมตร เป็นเงิน ๙๔๗,๐๐๐ บาท

๑.๔๘ ปรับปรุงถนนสายบ้านหนองเหียง หมู่ที่ ๑ ตำบลชะมาย อำเภอทุ่งสง โดยใช้หินคลุก จำนวน ๔๘๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๘๐๐ เมตร และฝังท่อระบายน้ำรวม ๓ จุด เป็นเงิน ๑๙๘,๘๐๐ บาท

๑.๔๙ ก่อสร้างถนนสายสามแยกบ้านไสยง-บ้านนายหนู พรหมดนตรี หมู่ที่ ๑๑ ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง โดยบุกเบิกถนนกว้าง ๖ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร ใช้ลูกรังจำนวน ๑,๑๒๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจร และฝังท่อระบายน้ำจำนวน ๒ จุด เป็นเงิน ๓๕๘,๐๐๐ บาท

๑.๕๐ ปรับปรุงถนนสายบ้านนายจับ ชนะคช-คลองแม่ไหล หมู่ที่ ๑ ตำบลเขาโร อำเภอทุ่งสง โดยใช้หินคลุกจำนวน ๙๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจร กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๒๐๐ เมตร และฝังท่อ

ระบายน้ำจำนวน ๑ จุด เป็นเงิน ๓๑๘,๙๐๐ บาท

๑.๕๑ ปรับปรุงถนนสายบ้านนายเซย-บ้านนายเมือง (สายบ้านนาพอ) หมู่ที่ ๗ ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง โดยใช้หินผุจำนวน ๒,๖๘๘ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๒,๔๐๐ เมตร และฝังท่อระบายน้ำรวม ๓ จุด เป็นเงิน ๖๖๖,๐๐๐ บาท

๑.๕๒ ก่อสร้างถนน คสล.สายถนนทุ่งสง-ทุ่งใหญ่-คลองวังหิน หมู่ที่ ๕ ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง โดยยกระดับจากถนนเดิม ๐.๕๐ เมตร แล้วก่อสร้างเป็นถนน คสล.กว้าง ๔ เมตร ไหล่ทาง หินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ระยะทาง ๗๒๕ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๕๓ ปรับปรุงถนนสายแยกถนนลาดยางสายทุ่งใหญ่-พระแสง ถึง สะพาน คสล.ข้ามคลองหนองยาง หมู่ที่ ๓ ตำบลทุ่งสัง อำเภอทุ่งใหญ่ โดยใช้ลูกรังจำนวน ๑,๕๒๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจร กว้าง ๔ เมตร ยาว ๑,๙๐๐ เมตร เป็นเงิน ๑๕๒,๐๐๐ บาท

๑.๕๔ ก่อสร้างท่อเหลี่ยม คสล.ในถนนสายเกาะปริง-ควนทุ่งไถ้ หมู่ที่ ๑ ตำบลปริง อำเภอทุ่งใหญ่ ขนาด ๑.๕๐x๑.๕๐x๘.๐๐ เมตร ชนิด ๒ ช่องทาง ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๒๘๓,๒๐๐ บาท

๑.๕๕ ขุดลอกคลองน้ำรอบ หมู่ที่ ๒ ตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอทุ่งใหญ่ ปากกว้าง ๕ เมตร ลึก ๒ เมตร ท้องกว้าง ๑ เมตร ยาว ๖๐๐ เมตร ปริมาตร ดินขุดไม่น้อยกว่า ๒,๔๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท

๑.๕๖ ขุดลอกสระน้ำบ้านพรุขุดักดี หมู่ที่ ๗ ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน ปากกว้าง ๗๐ เมตร ยาว ๖๕ เมตร ลึก ๓.๕๐ เมตร ลาดเอียง ๑:๒ ปริมาตร ดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๒,๘๔๕ ลูกบาศก์เมตร พร้อมวางท่อน้ำล้นเข้า-ออก ๒ ด้าน เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๕๗ ขุดสระน้ำบ้านนาบอน หมู่ที่ ๑๑

ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน ปากกว้าง ๓๐ เมตร ยาว ๑๐๐ เมตร ลึก ๓ เมตร ลาดเอียง ๑:๑:๕ ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๗,๓๐๕ ลูกบาศก์เมตร พร้อมวางท่อน้ำเข้า-ออก ๓ ด้าน เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๕๔ ก่อสร้างถนนสายจากสะพานคลองจ้งถึงถนนสายนาบอน-คลองจ้ง หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน โดยบุกเบิกยกระดับถนนกว้างเฉลี่ย ๔.๐๐ เมตร ยาว ๒๔๐ เมตร สูงเฉลี่ย ๐.๖๐ เมตร ใช้ดินถมจำนวน ๑,๐๐๘ ลูกบาศก์เมตร ใช้ลูกรังจำนวน ๒๑๖ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑.๕๕ ต่อเติมประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลนาบอน มาจดเขตหมู่ที่ ๑ ตำบลนาบอน ระยะทาง ๑,๘๔๐ เมตร โดยใช้ท่อพีวีซี ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ นิ้ว (ชั้น ๓.๕) จำนวน ๔๖๐ ท่อน ท่อเหล็กอาบสังกะสี (คาดน้ำเงิน) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ นิ้ว จำนวน ๔ ท่อน เฉพาะจุดที่ข้ามคลอง เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๖๐ ก่อสร้างสะพาน คสล.ข้ามคลองอวนวัดใหญ่-หนองไธ้เปิด หมู่ที่ ๒ ตำบลนาเรียง อำเภอพรหมคีรี กว้าง ๖ เมตร ผิวจราจรกว้าง ๕ เมตร ยาว ๒๕ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๑,๒๕๐,๐๐๐ บาท

๑.๖๑ ปรับปรุงสนามกีฬาประจำหมู่บ้านวัดปายาง หมู่ที่ ๑ ตำบลนาเรียง อำเภอพรหมคีรี ขนาดกว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๑๑๐ เมตร โดยใช้ทรายหยาบจำนวน ๒๕๐ ลูกบาศก์เมตร ถมสนามพร้อมเกลี่ยเรียบและติดตั้งประตูฟุตบอลและตาข่ายทั้งสองข้าง เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑.๖๒ ขุดคลองส่งน้ำจากถนนบางสิง-บางไทร-เขตป่าคุ้มครอง หมู่ที่ ๖ ตำบลสวนหลวง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปากกว้าง ๖ เมตร ลึก ๒ เมตร ท้องกว้าง ๒ เมตร ยาว ๑,๒๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๙,๖๐๐ ลูกบาศก์เมตร และฝังท่อระบายน้ำจำนวน ๔ จุด เป็นเงิน ๑๗๗,๖๐๐ บาท

๑.๖๓ ขุดคลองส่งน้ำสายคลองชลประทาน-

ถนนหลังอำเภอเฉลิมพระเกียรติ หมู่ที่ ๑ ตำบลสวนหลวง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปากกว้าง ๙ เมตร ลึก ๓ เมตร ท้องกว้าง ๓ เมตร ระยะทาง ๕๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๙,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๑๓๕,๐๐๐ บาท

๑.๖๔ ขุดลอกคลองส่งน้ำสายบ้านนายนิยม-คลองเกาะน้อย หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเชียรเขา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปากกว้าง ๖ เมตร ท้องกว้าง ๒ เมตร ลึก ๒ เมตร ยาว ๒,๐๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๑๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๑๖๕,๐๐๐ บาท

๑.๖๕ ขุดลอกคลองส่งน้ำสายหลังอนามัยพระแสง-คลองชลประทาน หมู่ที่ ๑ ตำบลทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปากกว้าง ๔ เมตร ท้องกว้าง ๒ เมตร ลึก ๒ เมตร ยาว ๑,๙๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๗,๑๒๕ ลูกบาศก์เมตร พร้อมฝังท่อระบายน้ำ จำนวน ๑ จุด เป็นเงิน ๑๑๕,๐๐๐ บาท

๑.๖๖ ขุดคลองส่งน้ำสายบ้านนายเจิม-คลองส่งน้ำบ้านศาลาผ้าสี หมู่ที่ ๖ ตำบลทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปากกว้าง ๖ เมตร ลึก ๒.๕๐ เมตร ท้องกว้าง ๑ เมตร ยาว ๙๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๗,๘๗๕ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๑๑๘,๐๐๐ บาท

๑.๖๗ ขุดคลองส่งน้ำสายคลองบางตะพง-คูถนน กสช.หมู่ที่ ๓ ตำบลทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปากกว้าง ๕ เมตร ลึก ๒ เมตร ท้องกว้าง ๒ เมตร ระยะทาง ๑,๐๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๗,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๑๐๕,๐๐๐ บาท

๑.๖๘ ขุดลอกคลองส่งน้ำสายโรงเรียนราษฎร์บำรุง-ถนน รพช.หมู่ที่ ๕ ตำบลทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปากกว้าง ๕ เมตร ท้องกว้าง ๑ เมตร ลึก ๒ เมตร ยาว ๑,๓๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๓,๙๐๐ ลูกบาศก์เมตร พร้อมฝังท่อระบายน้ำ ๑ จุด เป็นเงิน ๖๗,๐๐๐ บาท

๑.๖๙ ขุดลอกคลองส่งน้ำสายไส้ท่อน-

หนองอีแร้ง หมู่ที่ ๙ ตำบลสวนหลวง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปากกว้าง ๖ เมตร ท้องกว้าง ๒ เมตร ลึก ๓ เมตร ยาว ๙๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๔,๓๒๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๖๔,๘๐๐ บาท

๑.๗๐ ก่อสร้างถนนลาดยางเรียบชายฝั่งทะเลสายจากศาลาน้ำ หมู่ที่ ๑ เชิงสะพานข้ามคลองท่าสูง หมู่ที่ ๑๓ - หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าศาลา หมู่ที่ ๑,๑๓,

๑๔ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา โดยก่อสร้างแบบแคปซูล ขนาดกว้าง ๖ เมตร ยาว ๕๐๐ เมตร ตามแบบแปลนองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๗๑ ปรับปรุงถนนสายบ้านนายบั้น-ชายทะเล หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าขึ้น อำเภอท่าศาลา โดยใช้หินผุจำนวน ๑,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๒,๐๐๐ เมตร เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๗๒ ปรับปรุงถนนสายสามแยกผู้ช่วย-บ้านไร่ หมู่ที่ ๑ ตำบลดอนตะโก อำเภอท่าศาลา โดยเกรดปรับถนนให้ได้ขนาดกว้าง ๖ เมตร ยาว ๑,๒๐๐ เมตร ใช้หินคลุกจำนวน ๗๒๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๑,๒๐๐ เมตร เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๗๓ ก่อสร้างถนน คสล.สายบ้านนาลุย-ดอนยายเขียว หมู่ที่ ๓ ตำบลดอนตะโก อำเภอท่าศาลา กว้าง ๔ เมตร ยาว ๘๑๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ไหล่ทางหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๗๔ ปรับปรุงถนนสายในญาติ-ปลักดุก หมู่ที่ ๑๑ ตำบลสระแก้ว อำเภอท่าศาลา โดยเกรดปรับถนนให้ได้ขนาดกว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๒๐๐ เมตร ใช้หินคลุกจำนวน ๗๒๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๑,๒๐๐ เมตร เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๗๕ ขุดลอกคลองวัดพระหมาย-นายนายทัน หมู่ที่ ๑๓-๗ ตำบลท่าขึ้น อำเภอท่าศาลา ขนาดกว้าง ๕ เมตร ยาว ๓,๐๐๐ เมตร ลึก ๒.๕๐ เมตร ท้องกว้าง ๒ เมตร ปริมาตรดินขุด ๒๖,๒๕๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๓๙๓,๗๕๐ บาท

๑.๗๖ ก่อสร้างถนน คสล.สายบ้านเกาะรัง หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากพนัง ผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๓๓๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ไหล่ทางหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๖๐๒,๐๐๐ บาท

๑.๗๗ ปรับปรุงถนนสายบ้านบางว่า-ชายทะเล หมู่ที่ ๕ ตำบลปากพนังฝั่งตะวันออก อำเภอปากพนัง โดยใช้หินคลุกจำนวน ๒,๕๖๕ ลูกบาศก์เมตร ถมหลุมบ่อทำผิวจราจรกว้าง ๔.๕๐ เมตร ยาว ๓,๘๐๐ เมตร เป็นเงิน ๙๗๑,๐๐๐ บาท

๑.๗๘ ปรับปรุงถนนสายบ้านหน้าดิน ติดเขตคูนาบางไทร หมู่ที่ ๒ ตำบลบางตะพุง อำเภอปากพนัง โดยใช้หินคลุกจำนวน ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ถมหลุม

บ่อทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๒,๐๐๐ เมตร เป็นเงิน ๔๑๓,๐๐๐ บาท

๑.๗๙ ปรับปรุงถนนสายเกาะทวด-ชะเมา หมู่ที่ ๗ ตำบลเกาะทวด-หมู่ที่ ๓ ตำบลชะเมา อำเภอปากพนัง โดยใช้หินคลุกจำนวน ๒,๙๘๐ ลูกบาศก์เมตร ถมหลุมบ่อทำผิวจราจร กว้าง ๓.๕๐ เมตร ยาว ๗,๑๐๐ เมตร เป็นเงิน ๑,๑๕๔,๐๐๐ บาท

๑.๘๐ ขุดลอกคลองส่งน้ำจากคลองใหม่ สุรินทร์-คลองใหม่ท่านุ้ย-คลองหัวเกาะ หมู่ที่ ๗ ตำบลชะเมา อำเภอปากพนัง ขนาดปากกว้าง ๖ เมตร ท้องคลองกว้าง ๒.๕๐ เมตร ปีก ๒ เมตร ยาว ๗,๐๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุด ๔๒,๐๐๐ เมตร และ ขุดเหมืองขอยเพื่อส่งน้ำ ปากกว้าง ๒ เมตร ท้องกว้าง ๑ เมตร ลึก ๑ เมตร ทั้งสองข้างให้มีความยาว ๓,๐๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุด ๔,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๖๗๙,๕๐๐ บาท

๑.๘๑ ก่อสร้างท่อเหลี่ยม คสล.ข้ามคลอง เนกซ์ หมู่ที่ ๘ ตำบลท้ายสำเภา อำเภอพระพรหม ขนาด ๑.๘๐x๑.๘๐x๔.๐๐ เมตร ชนิด ๒ ช่องทาง ตามแบบแปลนของ กสข.เป็นเงิน ๒๘๕,๑๐๐ บาท

๑.๘๒ ต่อเติมระบบประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๗ ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม โดยเดินท่อ พีวีซี ขึ้น ๑๓.๕ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ นิ้ว ยาว ๒,๕๐๐ เมตร ผังท่อลึกไม่น้อยกว่า ๐.๓๐ เมตร เป็นเงิน ๒๕๘,๐๐๐ บาท

๑.๘๓ ขุดลอกเหมืองนาใน-บ้านทุ่งควน-ช่องค้ำควา หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านตุล อำเภอชะอวด โดยขุดลอกช่วงที่ ๑ ปากกว้าง ๔ เมตร ท้องกว้าง ๑ เมตร ลึกเฉลี่ย ๑.๕๐ เมตร ยาว ๒,๔๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุด ๔,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร และขุดใหม่ ช่วงที่ ๒ ปากกว้าง ๔ เมตร ท้องกว้าง ๑ เมตร ลึกเฉลี่ย ๑.๕๐ เมตร ยาว ๖๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุด ๒,๒๕๐ ลูกบาศก์เมตร และผังท่อระบายน้ำ จำนวน ๒๐ ท่อน เป็นเงิน ๑๒๘,๐๐ บาท

๑.๘๔ ขุดลอกฝายน้ำล้นห้วยเขต หมู่ที่ ๙ ตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด ปากกว้าง ๑๒ เมตร

ท้องกว้าง ๔ เมตร ลึกเฉลี่ย ๔ เมตร ยาว ๓๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุดจำนวน ๕,๑๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๗๖,๕๐๐ บาท

๑.๘๕ ขุดลอกคลองทุ่งน้อย หมู่ที่ ๑ ตำบล นางหลง อำเภอชะอวด ปากกว้าง ๙ เมตร ท้องกว้าง ๕ เมตร ลึกเฉลี่ย ๒.๕๐ เมตร ยาว ๒,๐๐๐ เมตร ปริมาตรดินขุด ๒๔,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็นเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท

๑.๘๖ ขุดลอกเหมืองจากเขตถนนสายเอเชีย-เขตหมู่ที่ ๔ ตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด หมู่ที่ ๒,๓ ตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด โดยขุดช่วงที่ ๑ จาก เขตถนนสายเอเชีย-ฝายวังหรั่ง ปากกว้าง ๖ เมตร ท้องกว้าง ๑ เมตร ลึกเฉลี่ย ๒.๕๐ เมตร ยาว ๒๐๐ เมตร ช่วงที่ ๒ จากฝายวังหรั่ง-เขตหมู่ที่ ๔ ตำบล เขาพระทอง ปากกว้าง ๖ เมตร ท้องกว้าง ๑ เมตร ลึกเฉลี่ย ๒.๕๐ เมตร ยาว ๑,๕๐๐ เมตร รวมปริมาตร ดินขุด ๙,๓๗๕ ลูกบาศก์เมตร และผังท่อระบายน้ำ จำนวน ๑๒ ท่อน เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

๑.๘๗ ปรับปรุงถนนสายบ้านนาโพธิ์ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ โดยใช้ดิน จำนวน ๑,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร ถมยกระดับถนนกว้าง ๔ เมตร ยาว ๑,๕๐๐ เมตร และใช้หินคลุกจำนวน ๙๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจร เป็นเงิน ๓๘๐,๐๐๐ บาท

๑.๘๘ ก่อสร้างถนน คสล.สายหน้าสถานี รถไฟทุ่งหล่อ-หน้าวัดทุ่งหล่อ หมู่ที่ ๒,๗ ตำบลควนชุม อำเภอร่อนพิบูลย์ กว้าง ๔ เมตร ยาว ๔๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ไหล่ทางหินคลุกข้างละ ๐.๕๐ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๗๒๐,๐๐๐ บาท

๑.๘๙ ปรับปรุงถนนสายบางจิก-บ้านด่าน หมู่ที่ ๕ ตำบลควนพัง อำเภอร่อนพิบูลย์ โดยใช้ หินคลุกจำนวน ๒,๔๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจร กว้าง ๔ เมตร ยาว ๓,๐๐๐ เมตร เป็นเงิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๙๐ ปรับปรุงถนนสายวังยาง-สะพาน ทุ่งโพธิ์ หมู่ที่ ๔ ตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์ โดย

ขุดดินข้างถนน ๑ ช่วง ให้ได้ขนาดสันกว้าง ๕ เมตร
ฐานกว้าง ๖ เมตร ใช้ดินจำนวน ๑,๘๔๘ ลูกบาศก์
เมตร ใช้หินคลุกจำนวน ๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำ
ผิวจราจรกว้าง ๕ เมตร ยาว ๒,๐๐๐ เมตร เป็นเงิน
๗๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๙๑ ก่อสร้างสะพาน คสล.ข้ามคลองโตน
หมู่ที่ ๖,๑๓ ตำบลลำนาว อำเภอบางขัน ขนาด
ผิวจราจรกว้าง ๕ เมตร ทางเท้าข้างละ ๐.๕๐ เมตร
ยาว ๑๕ เมตร ตามแบบแปลนขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเงิน ๘๒๕,๐๐๐ บาท

๑.๙๒ ก่อสร้างศาลาที่พักกรมทาง หมู่ที่ ๖,๑๓
ตำบลลำนาว อำเภอบางขัน ขนาด ๔x๔ เมตร ตาม
แบบแปลนของกรมทางหลวง จำนวน ๒ หลัง เป็นเงิน
๑๖๐,๐๐๐ บาท

๑.๙๓ ก่อสร้างถนนสายจากถนนสายเอเชีย
๔๑-หนองวัวตาย หมู่ที่ ๑๐,๔ ตำบลดุสิต อำเภอ
ฉะเชิงเทรา โดยใช้เครื่องจักรกลบุกเบิกถนนกว้าง
๖ เมตร ยาว ๒,๕๐๐ เมตร ใช้ลูกรังจำนวน ๑,๕๐๐
ลูกบาศก์เมตร ทำผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร ยาว ๒,๕๐๐
เมตร เป็นเงิน ๒๑๒,๕๐๐ บาท

๑.๙๔ ก่อสร้างถนนสายคลองเล-คลองด่อน
หมู่ที่ ๓ ตำบลดุสิต อำเภอฉะเชิงเทรา โดยบุกเบิก

ขยายแนวเขตถนนให้กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑,๐๐๐
เมตร แล้วใช้ลูกรังจำนวน ๙๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำ
ผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร และฝังท่อระบายน้ำจำนวน
๘ ท่อน เป็นเงิน ๑๒๒,๘๐๐ บาท

๑.๙๕ ก่อสร้างศาลาที่พักกรมทาง หมู่ที่ ๒
ตำบลคลองเส อำเภอฉะเชิงเทรา ขนาด ๔x๔ เมตร
ตามแบบของกรมทางหลวง จำนวน ๑ หลัง เป็นเงิน
๘๐,๐๐๐ บาท

๑.๙๖ ก่อสร้างท่อเหลี่ยม คสล.ในถนนสาย
บ้านยกค้อ-บ้านเนินกลาง หมู่ที่ ๕ ตำบลชะอวด
อำเภอชะอวด ขนาด ๑.๕๐x๑.๕๐x๔.๐๐ เมตร จำนวน
๔ ช่องทาง ตามแบบแปลนของ กสช. เป็นเงิน
๕๑๓,๖๐๐ บาท

๑.๙๗ ก่อสร้างท่อเหลี่ยม คสล.คลองโคกพา
บ้านไผ่หมื่น หมู่ที่ ๗ ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอชะอวด
ขนาดกว้าง ๑.๘๐x๑.๘๐x๖ เมตร จำนวน ๒ ช่องทาง
ตามแบบแปลนของ กสช. เป็นเงิน ๒๓๓,๙๐๐ บาท

๒. ส่วนช่าง จำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๑ ก่อสร้างบ่อบาดาลในท้องที่อำเภอและ
กิ่งอำเภอต่างๆ โดยส่วนช่างดำเนินการจัดทำเอง
ใช้เครื่องขุดเจาะบ่อบาดาลขององค์การบริหารส่วน
จังหวัด เป็นเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

รวมโครงการที่ตั้งจ่ายเพื่อการพัฒนาทั้งสิ้น
๙๘ โครงการ เป็นเงิน ๔๓,๒๐๗,๗๑๐ บาท

โนราว่าบทรักษาสิ่งแวดล้อม

ออ...อุกข์งามยามดี	ปาหนี่ชอบยามพระเวลา
หวันเย็นมีดคำลงรำไร	ดือกดีใจเสียหนักหนา
ขึ้นเวที่รำโซว์เล่นโนรา	ผัดเป้งแต่งหน้าออกมารำ
แต่รำพลางนึกพลางให้หวังเหวิด	มันเกิดเหตุร้ายระสายระต่ำ
สิ่งแวดล้อมเป็นพิษเสียมีดคำ	ผิดโบรำโบราณนานมา
เมืองไทยเมืองคอนแต่ก่อนเก่า	บ้านเราอยู่เย็นเป็นหนักหนา
สมบุญพูนสุขทุกเวลา	ข้าวปลาอาหารสำราญครัน
มีป่า ป่ากะใหญ่เป็นไพรลิก	เขียวชะอุ่มพุ่มพฤกษ์ทั่วเขตขันธ์
แม่น้ำลำคลองของสำคัญ	สายน้ำนั้นเย็นใสไหลริน
เขาหลวงพาดขวางอยู่ข้างหลัง	เป็นขุนคลังคณานับด้วยทรัพย์สิน
ทรัพยากรธรรมชาติทั่วแผ่นดิน	หล่อเลี้ยงทั้งสิ้นด้วยยินดี
เลหลวงใหญ่กว้างอยู่ข้างหน้า	เป็นเมืองท่าค้าขายไม่หน่ายหนี
กุ้งหอยปูปลาในวารี	ทุกชีวีเบิกบานสำราญใจ
แต่เทียมอยู่แลหลังแล้วหวังเหวิด	เพราะเกิดแปรผันนำหวันไหว
ธรรมชาติถูกทำลายหายไป	มีพิษภัยนานาเข้ามาแทน
แลป่า กะเหินแต่ป่าเหละแหละ	เขาโดนแชะโดนชุดเศร้าสุดแสน
คลองถูกรุกถมที่ไม่มีแปลน	เลกะแน่นด้วยน้ำเสียมันเพลี่ยใจ
ในเมืองเคื่องชุ่นด้วยฝุ่นเมือง	มีแต่เรื่องเศร้าหมองไม่ผ่องใส
ถึงนอกทุ่งนอกนาป่าไกล	ยังมีภัยนานาสารพัน
อิทำปรีอกันดีเล่าพี่น้อง	โนรามาร้องด้วยคับขัน
ปัญหาสิ่งแวดล้อนั้นสำคัญ	ต้องร่วมกันร่วมเกื้อยาเซเชือน
ถ้าช่วยกันคนละมือไม่ถือสา	มีค่ายิ่งใหญ่ไหนจะเหมือน
ไม่ดูดายไม่ทำลายให้พื้นเพื่อน	คอยดักเตือนรับรู้เป็นหูตา
ออ....หวันเย็นมีดคำลงรำไร	โนรา ดีใจเสียหนักหนา
ขอบคุณน้องพี่ที่ได้มา	ร่วมรักษาสิ่งแวดล้อมพร้อมใจกัน

๑๐๘ สิบแปด

ภาษาไทย

บุญเสริม แก้วพรหม

๒๘.

เรียนรู้ภาษาไทยจาก
ห้วข่าวหนังสือพิมพ์
ตอน "ล้อมคอกสำนวนไทย"

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันที่ ๑๖
พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ตีพิมพ์ข้อความพาดหัวข่าวว่า
"ชวน" ผวา กม. ขัด รธน. ซ้ำ
สั่งล้อมคอก

ปี "กฤษฎีกา" หาทางแก้
เรียกประชุมชุดใหญ่
"สุดารัตน์" ผสมโรง
ให้ขอโทษประชาชน

จากห้วข่าวข้างต้น มีคำที่น่าจะนำมาเป็น
ประเด็นสนทนาครั้งนี้อยู่ ๓ คำ คือ "ล้อมคอก"
"ปี" และ "ผสมโรง"

"ล้อมคอก" เป็นสำนวน มาจากคำเต็มว่า "วัวหยาล้อมคอก" หมายความว่า ของหายแล้วจึงคิดป้องกัน, เรื่องเกิดขึ้นแล้วจึงคิดแก้ไข

สำนวน "วัวหยาล้อมคอก". มีที่มาจากเจ้าของวัวที่เลี้ยงวัวโดยไม่มีคอกขังไว้ให้ดี ด้วยความประมาท ไม่คิดป้องกันไว้ก่อน ครั้นตกกลางคืนถูกผู้ร้ายแอบมาขโมยวัวไปได้อย่างง่ายดาย เมื่อวัวหายไปแล้ว เจ้าของวัวคิดได้จึงไปหาไม้มาทำคอกขังวัว เป็นการแก้ไขเหตุการณ์ที่ช้าไป ปลอบให้เกิดความเสียหายขึ้นเสียก่อนจึงคิดหาทางป้องกัน

"บี" มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ว่า กดหรือบีบให้แบนหรือผิดจากรูปเดิม

แต่ความหมายที่ใช้ในหัวข้อนี้ว่า "บี กฤษฎีกาหาทางแก้" นั้น คงไม่ใช่ไปบีบจมูกของคณะกรรมการกฤษฎีกาให้แบน แต่หมายถึงการสั่งกำชับกำชาให้ดำเนินการอย่างจริงจังและเร่งด่วน

ส่วน "ผสมโรง" หมายถึง ร่วมด้วย เข้าร่วมด้วย ใช้ว่า "ประสมโรง" ก็มี คำนี้มีที่มาจากการที่คณะละครต่างคณะหรือต่างโรงมาแสดงร่วมกัน

ถ้าหากว่าเพื่อนครูกำลังสอนเรื่อง การใช้คำ หรือ การใช้สำนวนโวหาร อยู่ และหาสื่อการเรียนการสอนอย่างอื่นไม่ทัน ลองคว้าหนังสือพิมพ์สัก ๒-๓ ฉบับ ที่อยู่ใกล้มือถือติดเข้าไปในห้องเรียน แล้วสนทนากันเรื่องข่าวสารและหัวข่าว ก็น่าจะเป็นการเปิดประตูไปสู่เรื่องที่ต้องการสอนได้ดีตามสมควร

๒๕.

เรียนรู้ภาษาไทย จากหัวข้อหนังสือพิมพ์ (๒) ตอน "พายุฝนดาวตก"

คืนนี้ (๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๑) เป็นคืนที่สำคัญยิ่งอีกคืนหนึ่งของวงการดาราศาสตร์ เพราะเป็นคืนที่จะเกิดปรากฏการณ์ดาวตกจากกลุ่มดาวสิงโตให้เห็นนับหมื่นๆดวง และโอกาสที่จะเกิดปรากฏการณ์อย่างนี้ได้ก็ต้องรอกันนานๆ ถ้าใครไม่ได้ดูคราวนี้ก็ต้องนับเวลารอไปอีกถึง ๓๓ ปีทีเดียว

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับเมื่อวาน (๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑) พาดหัวข่าวเรื่องนี้ว่า

โซนร้อน "ซิฟ" พัดเข้าไทย
ฟ้า "เหนือ" ปิด
มีสิทธิวัด "พายุฝนดาวตก"

ในสถานการณ์ข่าว "พายุฝนดาวตก" กำลังเป็นที่สนใจอย่างนี้ อย่าละเลยที่จะหยิบฉวยมาเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาไทยเสียให้ทันทีทันใดและทันเหตุการณ์นะครับ

จะให้นักเรียนทำกิจกรรมภาษาไทยอะไรได้บ้าง

๑. ลองให้ไปค้นพจนานุกรม หาความหมายของคำ เช่น

-พายุ คือคำอื่นที่มีความหมายว่าพายุ เช่น.....

-ฝน คือคำอื่น
ที่มีความหมายว่าฝน เช่น.....
-ดาวตก คือคำอื่น
ที่มีความหมายว่าดาวตก เช่น.....

๒. ลองให้ค้นคว้าหาคำและความหมาย
ของคำที่ขึ้นต้นด้วย "ฝน..." "ดาว...." เช่น

ฝนชะซ่อม่วง / ฝนชะลาน / ฝนชุ่ม /
ฝนตกก็แข่งฝนแล้งก็ดำ / ฝนตกจี๋หมูไหล / ฝนตก
ไม่ทั่วฟ้า / ฝนตกไม่มีเค้า / ฝนตกอย่าเชื่อดาว /
ฝนทอง / ฝนเทียม / ฝนไล่ช้าง / ฝนสั่งฟ้า / ฝนสั่ง
ฟ้าปลาสั่งหนอง / ฝนแสนห่า / ฝนห่าแก้ว / ฝนทิ้ง
ให้เป็นเข็ม เป็นต้น

ดาวเคราะห์ / ดาวฤกษ์ / ดาวตก /
ดาวเทียม / ดาวรุ่ง / ดาวประกายพฤกษ์ / ดาว
ประจำเมือง / ดาวล้อมเดือน / ดาวหาง / ดาวเหนือ
/ ดาวกระจาย / ดาวเรือง เป็นต้น

๓. อย่าลืมแนะนำให้นักเรียนไปรอม
"พายุฝนดาวตก" ในคืนนี้ให้ได้ แล้วให้ทุกคน
เขียนบันทึกความประทับใจในปรากฏการณ์และ
บรรยากาศที่พบเห็น หรือเขียนรายงานลงในสมุด
แล้วนำมาเสนอหน้าชั้นเรียนในวันพรุ่งนี้

ที่สำคัญคืนนี้คุณครูต้องทำการบ้าน โดย
คอยชมพายุฝนดาวตกไปพร้อมกับเด็กๆด้วยนะครับ
-ฮา

เรียนรู้ภาษาไทย
จากห้วข่าวหนังสือพิมพ์ (๓)
ตอน "คำย่อและอักษรย่อ"

ห้วข่าวหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับ
เมื่อวานขึ้น (๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑) ยังมีข่าว
สำคัญอีกข่าวหนึ่ง พาดห้วข่าวว่า

ควม. ถล่ม มท. ก่อตึก

ฉลาด "อบจ."

กลุ่มอาชีพที่ใช้คำย่อ และอักษรย่อ ใน
ชีวิตการประกอบอาชีพประจำวันมากที่สุดกลุ่ม
หนึ่งเห็นจะได้แก่กลุ่มอาชีพนักข่าวนักหนังสือพิมพ์
นี้แหละครับ อย่างห้วข่าวข้างต้น เพียง ๑ คำ ก็ใช้
อักษรย่อเสียตั้ง ๓ คำแล้ว

คำแรก "ควม." หมายถึง พรรคความ
หวังใหม่

อักษรย่อที่หนังสือพิมพ์ใช้กับชื่อพรรคการเมือง
ต่างๆ นอกจากพรรคความหวังใหม่ เช่น
ปชป. หมายถึง พรรคประชาธิปัตย์ ขพน. หมายถึง
พรรคชาติพัฒนา ขท. หมายถึง พรรคชาติไทย
ปชท.หมายถึง พรรคประชากรไทย และ สสป
หมายถึง พรรคกิจสังคม เป็นต้น

คำว่า "มท." หมายถึง กระทรวง
มหาดไทย

ส่วนกระทรวงอื่นๆ เช่น ศธ. หมายถึง
กระทรวงศึกษาธิการ สธ. หมายถึง
กระทรวงสาธารณสุข กต. หมายถึง กระทรวง

การต่างประเทศ เป็นต้น

นอกจากนั้นยังใช้คำว่า "มท.๑" "มท.๒" "มท.๓"....

"มท.๑" หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ส่วน "มท.๒" หมายถึง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยคนที่ ๑ "มท.๓" หมายถึง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยคนที่ ๒ และไล่ไปตามลำดับ

อีกคำหนึ่ง "อบจ." หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหน่วยงานในสังกัดระดับตำบล ทุกตำบลเรียกว่า "อบต." หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล

ถ้าหากเพื่อนครูยังไม่มีสื่ออย่างอื่นที่จะใช้ในการเรียนการสอนเรื่อง คำย่อ หรือ อักษรย่อ ลองใช้ ประโยชน์จากหัวข้อข่าวรวมทั้งเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ดูเถิด ในนั้นมี คำย่อ และ อักษรย่อ ที่ท้าทายให้นักเรียนได้เรียนรู้มากมายทีเดียวครับ

๓๑.

เรียนรู้ภาษาไทย

จากหัวข้อหนังสือพิมพ์ (๔)

ตอน "ทุกเนื้อหาสารพัดนึก"

ขออนุญาตใช้หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับเดิม (๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑) เป็นสื่อในการสนทนากันต่อ ด้วยเหตุผล เพื่อที่จะยืนยันว่า หัว

ข่าวหนังสือพิมพ์(รวมถึงเนื้อหาข่าว) นั้นเหมือนแก้วสารพัดนึกที่สามารถใช้เป็นสื่อในการสอนภาษาไทยได้ทุกเนื้อหาทุกเรื่องที่เดียว

อย่างเช่นหัวข้อเดิมที่ว่า

"ชวน" ผวา กม. ชัด รธน. ช้า

สั่งล้อมคอก

บี้ "กฤษฎีกา" หาทางแก้

ถ้ากำลังเรียนกำลังสอนเรื่อง "ชนิดของคำ"

ลองให้นักเรียนค้นหาและบอกชนิดของคำจากหัวข้อ ก็จะได้ดังนี้

"ชวน" (ชื่อคน) เป็น คำวิสามานยนาม

"ผวา" เป็น คำกริยา

"กม.(กฎหมาย)" เป็น คำวิสามานยนาม

"ชัด" เป็น คำกริยา

"รธน.(รัฐธรรมนูญ) เป็น คำวิสามานยนาม

"ช้า" เป็น คำวิเศษณ์

"สั่ง" เป็น คำกริยา

"ล้อม" เป็น คำกริยา

"คอก" เป็น คำวิสามานยนาม

"บี้" เป็น คำกริยา

"กฤษฎีกา(คณะกรรมการกฤษฎีกา)" เป็น สมุหนาม

"หา" เป็น คำกริยา

"ทาง" เป็น คำวิสามานยนาม

"แก้" เป็น คำกริยา

"ทางแก้" เป็น คำวิสามานยนาม

ถ้านักเรียนกำลังเรียนเรื่องโครงสร้างของประโยค

ลองให้นักเรียนนำประโยคในหัวข้อมาวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค เช่น

"ชวนผวก กม. ชัด รธน. ชำ"

แล้วลองช่วยกันค้นหาคำตอบว่า คำใด
เป็นประธานของประโยค คำใดเป็นกริยาของ
ประโยค คำใดเป็นกรรมของประโยค คำใดเป็นคำ
ขยาย เหล่านี้เป็นต้น

เห็นว่า ต้องเชิญชวนให้เพื่อนครูช่วยกัน
คิดต่อแล้วละครับว่า จะใช้สอนอะไร อย่างไร ได้
อีก

๓๒.

เรียนรู้ภาษาไทย
จากหัวข้อหนังสือพิมพ์ (๕)
ทำไมต้อง "รุกฆาต"
ทำไมต้อง "ลงขัน"

หนังสือพิมพ์มติชน รายวัน ฉบับเมื่อวาน
ขึ้น (๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๑) พาดหัวข่าวเรื่อง
ปัญหาความขัดแย้งทางข้อกฎหมายในการเลือกตั้ง
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมัยแรก ที่ดู
เหมือนจะยิ่งเข้มข้นบานปลายไปทั่วประเทศว่า

สหพันธ์ อบจ. รุกฆาต มท.

ลงขัน ๑ ล้าน

จ้างทนายดังฟ้อง "ชานี"

อ่านหัวข้อแล้วมีสำนวนที่น่าสนใจนำมา
เปิดเป็นประเด็นสนทนากันต่ออยู่ ๒ สำนวน คือ
รุกฆาต และ ลงขัน

ทำไมต้อง "รุกฆาต"

"รุกฆาต" เป็นภาษาที่ใช้ในการเล่นหมาก
รุก ซึ่งหมายถึง การเดินเต็มหมากรุกเข้าไป
กระทบตาขุนและตาตัวอื่นของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้
ได้ชัยชนะโดยเด็ดขาด

ในสถานการณ์การต่อสู้กันเกี่ยวกับปัญหา
ทางข้อกฎหมายระหว่างสหพันธ์องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดฝ่ายหนึ่ง กับ กระทรวงมหาดไทยอีก
ฝ่ายหนึ่งนั้น การนำสำนวน "รุกฆาต" มาใช้ใน
ความหมายของการดำเนินการอย่างเอาจริงเอาจังใน
ลักษณะที่เรียกว่า เป็นการต่อสู้เชิงรุกเพื่อให้ได้ชัย
ชนะในการต่อสู้ จึงทำให้เห็นภาพว่าเหมือนกับทั้ง
สองฝ่ายกำลังเล่นหมากรุกกันอยู่อย่างหน้าดำคร่ำ
เครียด

ทำไมต้อง "ลงขัน"

"ลงขัน" มีที่มาจากทำให้ของขวัญหรือ
การช่วยเหลือกันแบบโบราณ เช่น เมื่อมีงานโกน
จุก ก็จะนำขันเชิงมาตั้งไว้สำหรับญาติพี่น้องหรือ
แขกที่ไปร่วมงานเอาเงิน หรือสิ่งของเครื่องประดับ
ใส่ลงในขัน เป็นการทำขวัญเด็กที่โกนจุก หรือใส่
เงินลงในขันเป็นการช่วยงานแก่เจ้าภาพ เรียกว่า
"ลงขัน"

ความหมายของการ "ลงขัน" ในปัจจุบัน
กว้างมากขึ้น เพราะยังหมายถึง การนำเงินมารวม
กันเพื่อลงทุนหรือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการ
หรือทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งร่วมกันอีกด้วย

ในกรณีของ สหพันธ์ อบจ. ที่ลงขันกันจ้าง
ทนายดังฟ้อง รมช.กระทรวงมหาดไทยนั้น จึงเป็น
การลงขันตามความหมายที่กว้างขึ้นนั่นเอง

๓๓.

ทำไม "ทะเลสาบ"

จึงเขียนเป็น "ทะเลสาป" ก็ได้

"ทะเลสาบ" หมายถึง แอ่งน้ำใหญ่ที่มี
แผ่นดินล้อมรอบคล้ายบึงแต่โตกว่า

คำว่า "สาบ" มาจากภาษาเขมร ความ
หมายเดิมในภาษาเขมร หมายถึง จืด

เมื่อพูดถึง "ทะเลสาบ" จึงมักจะเข้าใจกัน
ว่าคือ "ทะเลน้ำจืด"

แต่ในความเป็นจริงนั้น "ทะเลสาบ" มีทั้ง
๒ ชนิด คือทะเลสาบน้ำจืด และ ทะเลสาบน้ำเค็ม

คำว่า "สาบ" นอกจากใช้หมายถึงแอ่งน้ำ
ข้างต้นแล้ว ยังใช้ในความหมายอื่นๆอีก เช่น

-หมายถึง กลิ่นเหม็นชนิดหนึ่ง เช่น กลิ่น
เสื้อผ้าที่ใช้แล้วแต่ยังไม่ได้ซัก

-หมายถึง กลิ่นตัวที่ประจำอยู่กับสัตว์บาง
ชนิด เช่น สาบเสือ สาบแพะ ฯลฯ (อันที่จริงคน
เราก็ต่างมีกลิ่นประจำตัวทำนองนี้เหมือนกัน โดย
อาจมีกลิ่นที่แตกต่างกันไปตามเพศ ตามวัย จึงมีคำ
ที่มักได้ยินอยู่บ่อยๆ เช่น สาบสาว ผิดสาบ
เป็นต้น)

-หมายถึง ชื่อแมลงชนิดหนึ่ง เรียกว่า
แมลงสาบ

-หมายถึง ผ้าทาบที่ออกเสื่อสำหรับติด
กระดุมและเจาะรังดุม เรียกว่า สาบเสื่อ

อีกคำหนึ่งที่ใช้คำว่า "สาบ" เป็นคำซ้อน
คือ "สาบสูญ" หมายถึง สูญหายไปอย่างไม่มี

ร่องรอยเอาไว้ ในภาษาอังกฤษ หมายถึง เรียกคนที่หายไป
จากถิ่นที่อยู่โดยไม่มีใครรู้แน่ว่ายังมีชีวิตอยู่หรือไม่
และศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญว่า "คน
สาบสูญ"

(บางคนพยายามให้เหตุผลว่า สาเหตุที่ใช้
"สาบ" มาคู่กับ "สูญ" ก็เพราะเป็นการหายไป
อย่างไม่มีร่องรอยอะไรเอาไว้ แม้กระทั่งกลิ่น
ประจำตัวก็ไม่เหลือไว้ - ทำนองนั้น)

ส่วนคำว่า "สาป" หมายถึง ทำให้ร้ายให้
มีอันเป็นไปต่างๆนานา ใ้ว่า "สาปสรร" ก็มี
บางครั้งมักใช้เกี่ยวข้องกับอิทธิฤทธิ์เวทย์มนต์คาถา
เช่น คำสาปของแม่มด เป็นต้น

นอกจากนั้นมักใช้คู่กับคำว่า "แข่ง" เป็น
"สาปแข่ง" เช่น ประชาชนต่างพากันสาปแข่งพวก
โกงบ้านโกงเมืองให้มีอันเป็นไป เป็นต้น

สำหรับข้อสงสัยว่า ทำไมจึงเขียนเป็น
"ทะเลสาป" ก็ได้ นั้น

ตอบว่า เขียนเป็น "ทะเลสาป" ไม่ได้ ที่
คิดว่าเขียนได้นั้นคงเกิดจากเข้าใจผิด หรือ จดจำมา
คลาดเคลื่อนเป็นแน่เลยครับ

๓๔.

"ต้นยาง" กับ "ยางพารา"

ทำไม "ยาง"

จึงออกเสียงไม่เหมือนกัน

....คำว่า "ต้นยาง" "นกยาง" กับคำว่า
"ยางลบ" "ยางพารา" ทำไมคำว่า "ยาง" จึง

ออกเสียงไม่เหมือนกัน กล่าวคือ "ยาง" ใน "ต้นยาง" และ "นกยาง" ออกเสียงแบบหนึ่ง ส่วน "ยาง" ใน "ยางลบ" และ "ยางพารา" ออกเสียงอีกแบบหนึ่ง....

ข้อสงสัยทำนองนี้ ผมเคยถูกถามหลายครั้ง แต่ถึงขั้นปัญญาที่จะตอบอย่างจริงจังมาตลอด เพราะไม่ได้สังเกตอย่างจริงจังสักทีว่า มันออกเสียงต่างกันอย่างไรกันแน่ เพิ่งมาฉุกคิดเอาเมื่อโดนถามครั้งล่าสุดและลองสังเกตอย่างจริงจัง ว่าที่มาที่ไปมันคืออะไรกันแน่

ผมพยายามที่จะอ่านออกเสียงคำว่า "ยาง" ดังๆ ว่าจะอยู่ใน "ต้นยาง" "นกยาง" "ยางลบ" "ยางพารา" หรือคำอื่นๆ แล้วสังเกตเสียงวรรณยุกต์ตามหลักการผันเสียงวรรณยุกต์ ก็พบว่าออกเสียงไม่ต่างกัน ทุกคำเป็นเสียงสามัญ ตามหลัก "อักษรต่ำคำเป็น พื้นเสียงเป็นเสียงสามัญ" ทั้งสิ้น

แต่ครั้นลองออกเสียงเป็นสำเนียงภาษาถิ่นได้ ก็พบว่าคำว่า "ยาง" ออกเสียงต่างกันตามข้อสงสัยข้างต้นจริงๆ จึงพอจะได้ค้นคว้า ในภาษาไทยมาตรฐานคำนี้ไม่แตกต่าง แต่มาแตกต่างในภาษาถิ่นได้

ทำไมจึงแตกต่างกัน

คำตอบนั้นเป็นคำตอบตามหลักภาษาศาสตร์ กล่าวคือ ในขณะที่ระบบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐานมี ๕ เสียง คือ สามัญ เอกโท ตรี และ จัตวา นั้น นักภาษาศาสตร์ระบุว่าภาษาถิ่นได้โดยเฉพาะภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชนั้นมีเสียงวรรณยุกต์ถึง ๗ เสียง ประกอบด้วย

เสียง ๑ ออกเสียงคล้ายเสียงโท เช่น ขา > ข่า ข่า > ข้า

เสียง ๒ ออกเสียงคล้ายเสียงตรีและกึ่งเอกกึ่งโท เช่น หัก > หัก ขาด > ค้าด

เสียง ๓ ออกเสียงคล้ายเสียงสามัญ เช่น ตี > ตี ป่า > ป่า

เสียง ๔ ออกเสียงเป็นเสียงกึ่งเอกกึ่งโท เช่น ป่า > ป่า กราบ > กร้าบ

เสียง ๕ ออกเสียงคล้ายเสียงสามัญ เช่น คอ > คอ

เสียง ๖ ออกเสียงคล้ายเสียงจัตวา เช่น ห่อ > ห่อ เน่า > เนาว

เสียง ๗ ออกเสียงคล้ายเสียงเอกและตรี เช่น วุ่น > หวุ่น ไม้ > หม่าย

ตรงนี้พอจะเป็นคำตอบได้ นะครับว่าทำไม "ยาง" ในภาษาถิ่นได้จึงออกเสียงแตกต่างกัน

ส่วน"ยาง" ไคเป็นเสียงไคนั้น ลองไล่ลิ้นผันเสียงกันดูนะครับ

๓๕.

"พูด" "อู้" "เว้า"
ไม่แน่ใจจริงอย่า "หลง"

ผมมีเพื่อนต่างภาคหลายคน ทั้งเหนืออีสานและกลาง ได้พบปะ ด้อนรับขับสู้และไปเยี่ยมเยือนเพื่อนเหล่านั้นอยู่บ่อยๆ ทำให้ได้เรียนรู้วัฒนธรรมทางภาษาจากเพื่อนต่างภาคไปในตัว แต่หลายครั้งผมก็ "หน้าแตก" เพราะเผลอไป"อวดรู้"

ทั้งที่ "รู้ไม่จริง"

อย่างเช่น

-ไปอวดเพื่อนรุ่นน้องที่เชียงคำ พะเยา ว่า
"เดี๋ยวนี้ผมเว้าคำเมืองได้หลายแล้ว"

-ถามเพื่อนรุ่นพี่จากบัวใหญ่ โคราช ว่า
"อาหารมือนี่ล่ำบ่"

-ถามเพื่อนจากสันกำแพง เชียงใหม่ ว่า
"จะเมื่อบ้านวันไหน"

-ไปชักคอเพื่อนรุ่นพี่จากขอนแก่น ว่า
"เดี๋ยวนี้รีเป็นคนขี้จู้แล้วหรือ" ฯลฯ

"หน้าแตก" เพราะว่า คำเหล่านั้นผมใช้ผิด
ที่ ผิดท้องถิ่น ซึ่งถ้าจะใช้ให้ถูกที่ถูกท้องถิ่น ก็
ต้องเป็นดังนี้

กลางว่า "พูด" เหนือว่า "อู้"
อีสานว่า "เว้า" ได้ว่า "แหลง"

กลางว่า "อร่อย" เหนือว่า "ล่ำ"
อีสานว่า "แซบ" ได้ว่า "หรรอย"

กลางว่า "กลับบ้าน" เหนือว่า "ปักบ้าน"
อีสานว่า "เมื่อบ้าน" ได้ว่า "หลบบ้าน"

กลางว่า "โกหก" เหนือว่า "ขี้จู้"

อีสานว่า "ขี้ตัว"

ได้ว่า "ขี้หก"

กลางว่า "สนุก"

เหนือว่า "ม่วน"

อีสานว่า "ม่วน"

ได้ว่า "หนูก"

กลางว่า "ฝรั่ง"

เหนือว่า "บะก้วย"

อีสานว่า "หมากสิดา"

ได้ว่า "ชมพู"

กลางว่า "มะละกอ" เหนือว่า "บะก้วยเต็ด"

อีสานว่า "บักหุ่ง"

ได้ว่า "ลอกอ"

กลางว่า "ขนุน"

เหนือว่า "มะนอแน"

อีสานว่า "หมากมี"

ได้ว่า "หนุน"

กลางว่า "เที้ยว"

เหนือว่า "แอ่ว"

อีสานว่า "แอ่ว"

ได้ว่า "เที้ยว"

กลางว่า "ดู"

เหนือว่า "ผ่อ"

อีสานว่า "เบ็ง"

ได้ว่า "แล"

กลางว่า "ขี้เหนียว"

เหนือว่า "ขี้จี้"

อีสานว่า "ขี้ถั่ว"

ได้ว่า "ขี้ซิด"

เหล่านี้เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อผม "ทำเป็นอวดรู้" ชนิดเอา

มะพร้าวไปขายสวน ชำรายังเอาไปขายผัดสวน
เสียอีก จะไม่ให้หน้าแตกอย่างไรไหว จริงไหม
ครับ

หอสมุดแห่งชาติ และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

หอสมุดแห่งชาติ นครศรีธรรมราช ของกรมศิลปากร ตั้งอยู่ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง ลึกๆ เข้าไปทางเหนือใกล้ศาลามีชัย ตรงข้ามวัดสวนหลวง บริเวณเดียวกันนั้น มีพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และหน่วยศิลปากร ที่ ๘ ตั้งอยู่ด้วย

หอสมุด มีหนังสือมากและดี การจัดเก็บและบริการเรียบร้อย บรรยากาศเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะเป็น ที่แสวงหาวิชาความรู้ แต่ยังมีความรู้สึกว่าเงียบจนเกือบจะเหงา เพราะสมาชิกหรือผู้ใช้หอสมุดไม่มากเท่าที่หอสมุดประชาชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่สนามหน้าเมือง

คุณพูลสุข พูลพิพัฒน์ หัวหน้าหอสมุด-ไม่ไช่บรรณารักษ์ ได้จัดกิจกรรมเสริมขึ้นเพื่อประโยชน์ของบุคคลเป้าหมายคือ เยาวชน โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา กิจกรรมนี้ชื่อว่า ฝึกทักษะการใช้ภาษา ๔ ด้านคือ อ่าน ฟัง พูด และเขียน กิจกรรมนี้โดยความเอื้อเพื่อค่าใช้จ่ายจากมูลนิธิตระกูล ณ นคร และสายสัมพันธ์

ในด้านการพูด จัดให้นักเรียนได้เวที มีกรรมการตัดสิน และติชมให้ฟังเป็นแนวทาง เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา จัดได้ว่าที่ ระหว่างนักเรียนจากโรงเรียนปากพนังและเบญจมราชูทิศ ในญัตติว่า "ความรักของพระอภัยมณีมีคุณค่ามากกว่าความรักของขุนแผน" ผู้เขียนได้เข้าร่วมเป็นกรรมการตัดสิน

ให้คะแนนร่วมกับอาจารย์พินัย โชติสุต และอาจารย์โสพิศ พิมลศรี

การได้เวที ดำเนินไปตามแบบแผน และบรรลุตามความต้องการในเปอร์เซ็นต์สูง เสียหายที่กิจกรรมเสริมดังกล่าวนี้มีน้อย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดหลายประการ กรมศิลปากร ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และองค์กรภาครัฐหรือเอกชนที่มีศักยภาพ คงจะให้การสนับสนุนกิจกรรมนี้ให้แพร่หลายในโอกาสหน้าต่อไป เพราะสิ่งที่น่าห่วงหาญ ยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือในปัจจุบัน ภาษาไทยของเด็กไทย น่าจะช่วยเหลืออย่างเร่งรีบไม่น้อยกว่าป่าดงลาน

องค์การบริหารส่วนจังหวัด สมัยคุณวินัย ผลรัตนไพบูลย์ เป็นนายก ตัดสินใจจัดทำวารสารเสริมกิจกรรมของสารนครศรีธรรมราชขึ้นอีกฉบับหนึ่ง เพื่อประชาสัมพันธ์ภารกิจขององค์การ กำหนดออก ๑ เดือนต่อฉบับ เป็นหนังสือขนาดตัด ๔ ประมาณ ๑๐ หน้า เรื่องราวที่เสนอทันเหตุการณ์ ไม่เป็นเรื่องเชิงอนุรักษ์ดังที่สารนครศรีธรรมราชทำอยู่ก่อน ในขณะเดียวกัน ก็คงวารสารเดิมไว้เป็นหลักตามเดิม

สารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช จะมีรูปร่างหน้าตา เนื้อหาสาระอย่างไร ขอให้อดใจรอ และจะไม่นานเกินรอครับ

เอี่ยม อุบลพันธ์ุ

บรรณาธิการบริหาร

คลองท่าแพ

คลองท่าแพ เป็นลำน้ำสายสำคัญสายหนึ่งซึ่งอยู่ห่างไปทางตอนเหนือของเมืองนครศรีธรรมราชประมาณ ๔ กิโลเมตร คลองสายนี้ต้นน้ำเกิดจากน้ำตกพรหมโลกบริเวณเขาหลวงในเขตอำเภอพรหมคีรี ไหลลงไปทางทิศตะวันออกผ่านบ้านนอกท่า บ้านเขาขุนพนม บ้านเกาะ บ้านน้ำแคบ บ้านท่าแพ แล้วไหลลงไปออกอ่าวนครศรีบ้านปากพูน

• ลำคลองสายนี้ยาวประมาณ ๒๕ กิโลเมตร

คลองท่าแพมีความสำคัญมาแต่อดีตกาล ตั้งแต่ครั้งชุมชนโบราณเขาขุนพนมตอนบนของลำคลองสายนี้ปรากฏขึ้นได้อาศัยลำคลองสายนี้สัญจรและประกอบกิจกรรมต่างๆ ในวิถีชีวิตตลอดสายน้ำมาจนปัจจุบัน

ด้านการคมนาคมค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าพืชผักผลไม้ขนานชนิดเท่าที่มีแถวภูเขา ตลอดจนพลูปากพรหมที่มีรสชาติดีที่สุดในอำเภอพรหมคีรี ก็บรรทุกเรืออาศัยคลองสายนี้ลำเลินค้าสู่ชุมชนเมืองที่บ้านท่าแพ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้าใหญ่ ถ้าเป็นวันอาทิตย์ด้วยแล้ว เรือจะจอดแน่นขนัดสองฝั่งคลองท่าแพเพราะเป็นวันติดตลาดนัด เรือเหื่อน้ำจะบรรทุกพืชผักผลไม้และของป่าลงมาจากเหื่อน้ำ ส่วนเรือข้าวและเรือปลาก็จะขึ้นมาจากปากอ่าววิมทะเล ได้อาศัยตลาดท่าแพเป็นศูนย์กลางการค้าที่โด่งดังในอดีต แม้แต่เรือสำเภาเดินทะเลก็เคยเข้ามาเทียบท่าค้าขายกันเต็มหน้าด่านภวนี

ทางด้านประวัติศาสตร์ คลองท่าแพนับว่าเป็นคลองที่เต็มไปด้วยเรื่องราวต่างๆ จากอดีตมากมาย นับตั้งแต่ต้นน้ำที่ชุมชนโบราณบ้านเขาขุนพนมเป็นชุมชนที่มีร่องรอยของความเจริญมาแต่อดีต ตลอดจนมีความเชื่อเกี่ยวกับราชวงศ์ธนบุรีคือ พระเจ้าตากสินมหาราชก็เคยเสด็จมาประทับอยู่ที่ถ้ำวัดเขาขุนพนมอีกด้วย

คลองท่าแพตั้งแต่บ้านท่าแพลงไปจนถึงอ่าวนครศรีบ้านปากพูน ซึ่งเป็นช่วงตอนปลายของลำน้ำ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๔๘๔ ก็เคยมีการสร้างวิกรรมครั้งยิ่งใหญ่ของทหารไทยโดยที่ญี่ปุ่นใช้เรือลำเลียงพลเข้ายึดเมืองนครศรีทางลำน้ำสายนี้ เกิดการสู้รบกันอย่างหนักจนทหารต้องสูญเสียชีวิตล้มตายกันเป็นจำนวนมากทั้งสองฝ่ายจนกว่าสงครามจะยุติลง

จากศึกสงครามครั้งนี้ อนุสาวรีย์วีรไทยได้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งคุณงามความดีสืบทอดไม่สั่นขี้อในการเสียสละของทหารไทยเหล่านั้นก็อยู่ที่บ้านท่าแพนั่นเอง

นะมา โลภาพงศ์ ภาพ : พจนี

เรือประมงในคลองท่าแพ